

כיום הוא מיום שנברא העולם. שהקב"ה נגלה בכבודו על הר סיני. ואפשר האמר הרי למדנו שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יהוקאל הנביא. יכול כאותו היום שעמדו ישראל על הר סיני לא כן. לפי שביים ההוא שעמדו ישראל על הר סיני נפרח הוזהם מהם. ובל הגופית היו מצוהחים כצחצוח מלאכים העליונים. כאשר מתלבשים בלבושים מצוהחים לעשות שליחות רבונם. ובוה הלבוש המצוהח נכנסים לאש ואין מפרדים. כדמיון מלאך ההוא של בניו. כאשר נתגלה לו נכנס בשלחבת ועלה לשמים. (שכתוב 6) ועל מלאך ה' בלבב הוזהר. וכד תעבר מניסו ההוא ויהיה אשתארו ישראל נוסין מנהנה בלא טופס כלל ונשחיתו לגו כוזהר דרקיע לקבל כוזהר. הכי הווי ישראל דהווי חמאן ויכתבין גו יקרא דמאריהו מה דלא היה הכי על ידו. דלא תעבר ויהיה מניסו בהסוה זמנה והכא כסיני דכסקא ויהיה ינופא אפילו עוברין דבישי חמן הווי המתן ומסתכלין ביקרא דמאריהו וכלהו קבילו כל חד וחד כדקא הווי ליה. והסוה יומא הווי חדוה קמי קב"ה יתיר מיומא דלתברי עמא בגין דייא דלתברי עמא לא הווי בקימא עד דקבילו ישראל הווייתא דכתיב 3) אם לא בריהי יוהם ויליה שקות שמים וארץ לא שמי. כיון דקבילו ישראל אורייתא על שורא דסיני כדון תבסס עמא יתקיימו שמיא ושרעא ושתמודע קב"ה עילא ותתא. ואכתלק ביקריה על כלא. ועל הסוה יומא כתיב ה' מלך גיהו לבש. לבש ה' עווי סתאור. ואין עווי אלא תורה שנאמר ה' עווי לעיני יתן ה' יבקר את עמו בגלות ברוך ה' לעולם חמן ואמן. ע"כ ס"ת.

כיום הוא מיום שנברא העולם. שהקב"ה נגלה בכבודו על הר סיני. ואפשר האמר הרי למדנו שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יהוקאל הנביא. יכול כאותו היום שעמדו ישראל על הר סיני לא כן. לפי שביים ההוא שעמדו ישראל על הר סיני נפרח הוזהם מהם. ובל הגופית היו מצוהחים כצחצוח מלאכים העליונים. כאשר מתלבשים בלבושים מצוהחים לעשות שליחות רבונם. ובוה הלבוש המצוהח נכנסים לאש ואין מפרדים. כדמיון מלאך ההוא של בניו. כאשר נתגלה לו נכנס בשלחבת ועלה לשמים. (שכתוב 6) ועל מלאך ה' בלבב הוזהר. וכד תעבר מניסו ההוא ויהיה אשתארו ישראל נוסין מנהנה בלא טופס כלל ונשחיתו לגו כוזהר דרקיע לקבל כוזהר. הכי הווי ישראל דהווי חמאן ויכתבין גו יקרא דמאריהו מה דלא היה הכי על ידו. דלא תעבר ויהיה מניסו בהסוה זמנה והכא כסיני דכסקא ויהיה ינופא אפילו עוברין דבישי חמן הווי המתן ומסתכלין ביקרא דמאריהו וכלהו קבילו כל חד וחד כדקא הווי ליה. והסוה יומא הווי חדוה קמי קב"ה יתיר מיומא דלתברי עמא בגין דייא דלתברי עמא לא הווי בקימא עד דקבילו ישראל הווייתא דכתיב 3) אם לא בריהי יוהם ויליה שקות שמים וארץ לא שמי. כיון דקבילו ישראל אורייתא על שורא דסיני כדון תבסס עמא יתקיימו שמיא ושרעא ושתמודע קב"ה עילא ותתא. ואכתלק ביקריה על כלא. ועל הסוה יומא כתיב ה' מלך גיהו לבש. לבש ה' עווי סתאור. ואין עווי אלא תורה שנאמר ה' עווי לעיני יתן ה' יבקר את עמו בגלות ברוך ה' לעולם חמן ואמן. ע"כ ס"ת.

פרשת ואלה המשפטים

1) ואלה המשפטים אשר תשים לפניך. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד וגו'. אמר ה' אלוקי כר בן ישראל שניבול. ויש בו רושם הקדוש יש לו מנהרה בשמטה. שהרי יצא היא שמטה ההיא לנוח בו [4] וזר נקרא שבת הארץ. ודאי יש בה חירות ויש בה מנהרה. כמו שהשבת היא מנהרת הכל. כן גם שמטה היא מנהרה הכל. הוא מנהחת הרוח ורגוף. ובאותה מניחת הארץ צריכים העבדים לנוח. ולפיכך ובשביעית יצא לרפשי חנם מהו חנם. אפשר האמר שאינו ניתן לאדוני כלום [2] ארי זה סוד. וכך למדנו. כתוב זכרנו את הדנה אשר נאמר במצרים חנם. חנם בלא ברכה. שלא היה עלינו במצרים העול שלמעלה. ובה וראה שעבדים פטורים מעול מלבד שלמעלה. וע"כ פטורים מן המצות. מהו עול מלכות שמים היינו כשור דוה שניתנים עליו עיל מתחלה. בשביל להושיא ממנו טיבה לעולם. ואם אינו מקבל עליו עול ההוא אינו עושה

1) ואלה המשפטים אשר תשים לפניך. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד וגו'. אמר ה' אלוקי כל בר ישראל דלתגור וזית ביה רשומא קדישא אית ליה נייחא בשמטה. דהא דלוייה היא הסוה שמטה לנייחא ביה [6] וזא אקרי שבת הארץ. ודאי חירו אית בה נייחא בה כמה דשבת הוא נייחא דכלא הכי נמי שריעה נייחא דכלא נייחא היא דרומא גופא. ובהסוה נייחא דארעא אלפריו עבדין נייחא וכו"כ ובשביעית ילא לחפשי חנם מהו חנם. דלא יסיב למאריה כלום [3] אלא דא רזא והכי אוליפנא כתיב זכרנו את הדנה אשר נאכל במלכים חנם. חנם בלא ברכה. דלא הווי עלנא במצרים עול דלעילא. ותא חווי עבדין פטירין מעול מלכותא דלעילא וע"כ כסורין מן המלכות מהו עול מלכות שמים. אלא כהאי תורה דיהבין עליה עול בקדמיתא בגין לאפקא מיניה עב לעמא. ואי לא קביל עליה הסוה עול לא עבד

מראה מקומות 6) שופטים י"ג 3) ירמיה' ל"ג 3) בברך קת

זיו הזהר

פרשת ואלה המשפטים. 6) שפשוט דברי הוזהר כאן נראה שסובר שעבד עברי יוצא לחפשי בהגיע שמינת רארין בתוך השש שלו. כאשר לקמן ובהרוא נייחא דאריעא אצטריכו עבדין נייחא. אבל דעת הפוסקים שאינו יוצא לחירות בשמינת הארץ אלא בשנה השביעית לעבודתו כיון שעבד על שש שנים. ואולי כונת הוזהר שבשמינת הארץ גם העבד יגור ויצא לחפשי חנם. לא יבא להשתחרר אלא כרי שיקבל עליו עול מלכות שמים בשנה הקדושה הזאת ע"י מנוחתו מן העבודות. ובאופן גאח"כ ישלים עבודתו לשש שנים כמו שנמכר: [7] בלשון בתמידי:

עושה כלום. כן גם נצרך לו לאדם שיקבל עליו עיל בתחלה. ואח"כ יעבד בו בכל מה שנצרך. ואם אינו מקבל עליו עול הזה בתחלה אינו יכול לעבד. ועול הזה אינו שורה במי שהוא אסיר באחר. וע"כ עבדים פטורים מעול מלכות שמים. ואם מעיל הזה פטורים. מכל שאר פטורים. שהרי השאר אין שורה על האדם עד שימצא אצלו עיל הזה. ולפיכך היו ישראל איכלים במצרים הנם. ואף כאן יצא לחפשי הנם. שהרי הוא עבד. וכל מה שהוא עישה חנם הוא בלי עול מלכות שמים. ואע"פ שהנם היו מעשי. יצא לחפשי ותהיה לו מנוחה. ולאחר שהיא הפשוט ונמצאת בו מניחה נותנים עליו עיל כן המקום ההוא שהיציא אותו לחפשי. ואם זה העבד משרב לצאת להירות. כמ"ש ואם אמר יאמר העבד אהבתי את אדוני וגו'. הרי זה בידאי פוגם למקום הזה. שעוב עיל מלכות שלמעלה וקבל עליו עול אדוני. ילכך מה כתוב. והגישו אדניו אל האלהים והגישו אל הדלת וגו'. אל האל זים סתם. היינו אצל המקום ההוא שפגמו [ג] שהוא גם כן נקרא אלהים. ולאיהו מקום יקרב אצלי. אל הדלת או אל המזוזה. לפי שזה המקום הוא הפתח שלמעלה [ד] ונקרא מזוזה וזה נתבאר. וכיון שהוא נתכוון לפגום למקום הזה. פגם ההוא נשאר בו בנפשו. וש"כ ורצע אדניו את אוננו במרצע ועבדו לעולם. יהיה עבד תחת רגלי אדוני עד שנת דיובל. את אוננו למה. זה נתבאר. אבל השמיעה בה השמטה תולה [ה] ומפני שהיא פגם שמיעה זו. תכנס שמיעה שלו וישאר דפגם ב. ילא ישאר הוא עבד לאדונו עד שיתקרב למקום דהוא שפגם. ויהי' נפגם הוא לפניו וישאר בו פגם ההוא. ולפיכך והגישו אדניו אל האלהים סתם כמו שנתבאר:

עבד מדי הכי נמי אלטריך ליה לבי' לקבלא עליה עול בקדמיתא ולבחר דיפלה ביה בכל מה דלאטריך. ואי לא קביל עליה האי עול בקדמיתא לא יוכל ליפלה. והאי עול לא שריא זמאן דאיהו כפית באחרא. וע"ד עבדון פטורין מעול מלכות שמים. ואי מהאי עול פטורין מכל שאר פטורין. דהא שאר לא שריא עליה דבי' עד דאשתכח גביה האי עול. ובג"כ הוו אכלי ישראל במצרים חנם. ואף הכא יצא לחפשי חנם. דהא עבדא חנם. וכל מה דעביד חנם הוה בלא עול מלכות שמים. ואע"ג דחנם הוי עובדוסי. ילא לחפשי ויהא ליה נייחא. לבחר דאיהו בחירו ואשתכח ביה נייחא יבבין עליה עול מסבוא אחר דלפי' ליה לחירו. ואי בג"כ יסרז לימפק לחירו. כד"א ואס אחר יאמר העבד אהבתי את אדוני וגו'. הא ודאי פגם ליה להאי דר. דכיון עיל מלכותא דלעילא ונעיל עול דמאריה ע"י מאו כתיב והגישו אדוניו אל האלהים והגישו אל הדלת וגו' אל האלהים סתם לגבי ההוא אחר דפגים ליה [ג] דהכי נמי אלהים תקרי ולאן אחר יתקריב לגביה. אל הדלת או אל המזוזה. בנין דהאי אחר פתחא הוא דלעילא [ד] ויזוזה תקרי והא אחר. וכיון דאיהו אכיון להפגום להאי אחר. ההוא פגמוו אשתכח ביה בגופיה. דה"ד ורצע אדניו את אוננו במרצע יעבדו לעולם. יהוי עבדא תחות רגליו דמאריה עד שפא דייבלא את אוננו אמאי. הא חוקיהו. אבל שמיעה ביהו שמיעה תליה [ה] ועל דהוא פגים להאי שמיעה יתפגס שמיעה דגיהו וישתאר פגמוו ביה. ולא ישתאר היא עבדא ליאריה עד דיתקרב להסוא אחר דפגים ויתכנס הוי קייה וישתאר ביה ההוא פגמוו. ובג"כ והגישו אדניו אל האלהים סתם כמו דחוקומנא:

סודות הג"ג

רזין דג"ג

א) פתח רבי שמעון ואמר. ואלה דמשכמים אשר השיב לכנירם. תרגמו וא"י דנייא די תכר קדמיהו. אלה הם סודי דג"ג. דינים של הנשמה יגידנות כל אחת ואחת יקבל עונשה:

ב) תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי הנם. רברים. רגיע העת לגלות כמה סידות נעלמים בענין גלגול. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד. כאשר הנשמה מתחייבת בגלגול. אם היא מצד הדיא של העבד **במטורין**. שהיא כ"ל ששה צדדים [א] כתיב בו שש שנים יעבד. גלגול שלה לא יתחייב א"א שש שנים עד שמשלמת שש מדרגות כן המקום הדיא שנלקחה ב"ט. א"כ אם הנשמה היא מצד היבנה דקדישה. שהיא שביעית כודאי [א] מה כתיב. ובשביעית יצא לחפשי הנם. שרצדוק ודאי אין בו מלאכה. וכיון שאין בו מלאכה אין בו שעבד. ודנשמה

א) פתח רבי שמעון ואמר. ואלה דמשכמים אשר השיב לכנירם. תרגמו ואלו דנייא די תכר קדמיהו. אליו אוננו סדורין דגלגולא דינין דכמתין דתתנו כל חד חד לקבל עונשיה:

ב) תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי הנם. חריא עידן הכא לגלגל כמה רזין פטורין דגלגולא. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד. כד נכתיבת התחייבת בגלגולא א"א הוי יסערא דהסוא עבד **במטורין** דאיהו כליל סת סטורין [א] כתיב ביה שש שנים יעבד. גלגולא דולה לת יתחייבה הלא סת סטין. עד דהשלמית סת דרגין מהסיה אחר דתתנעילת. חבל סת נכתיב הוי מסערא דכנינה. דאיהו סביעית ודחי [א] מהי כתיב. ובשביעית יצא לחפשי הנם. דנדוק ודחי לית ביה מלאכה. כיון דלית ביה מלאכה לית ביה סעבוד. וכשמתא

מראה מקומות 6 97 ז.

זו הזהר

א) סתם אלהים היינו סרת המלכות והוא פגם שם בטה שלא רצה לקבל עליו עול מלכות שמים בשנה הקדושה הזאת: [ד] זה השער ל' כידוע תרע"א בנימטריא אל"ף דלית גו"ן יוד. וכן מוזה"ה. גימטריא אדני: [ה] הגה ידוע שהשמיעה היא בכינה ושמה סרמו על סלכות לכן כך יפורש שהשמיעה בהאי שמיטה תל א. בהאי וסכב על השמיעה. היינו שהשמטה תולה בנו דג"ג. וכונתו שהשמטה היינו וסקור התירות ידוע שהוא בעולם הבינה שנקרא יובל וזה העבד שפגם בכרת הסיכות כקבור עבודתו פגם שלו מניע גם למקור השמיעה שהוא היובל לכן תרצע אוננו ויפגום כלי השמיעה שלן אצל הדלת ויעבד עד היובל. [ו] היינו שש הספירות שבעולם היצירה: [ז] שפקורה ספירה השביעית סרת המלכות של עולם האצילות:

ונשמח דלוי מתמן אחזר בה ובשביעית לא לחפשי חנם. לית בה שעבודא *

(ח) פתח רבי ייבא סבא ואמר. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד

ובשביעית ילא לחפשי חנם. תא חזי כל דכורא קזיס דדיוקנא בעלמא דדכורא. וכל נוקבא קזיס דדיוקנא בעלמא דנוקבא בעוד דלויכו עבדא דקב"ה אהדבק ביה בזיוני שש שנים קדמוניות [ח] ולי חשק נרזייה מפולחניה [ט] יעקר לו קב"ה מלויכו שש שנים דעלמא דדכורא ואחזר לבר נש דלויכו יחית סערין [י] יפלא ליה שית סנין ויתעקר יחית סנין דלעילא. לכתב נחית יחית, ואחזר בעלמא דנוקבא. הוה לא בעא לקוימא דדכורא נחית וקוימא דנוקבא אהתת נוקבא דלויכו שביעית ובעל ליה [יא] ה"ה יחזן ולהלאה מעלמא דנוקבא איהו יאי לא בעה לקוימא בה ובפירוקא דילה נחית לתתא ואתדבק לתתא ואתחזיר דבערא אחרא מכהן ולהלאה דהתעקר מעלמא דדכורא ובעלמא דנוקבא ה"ה אתחזיר בזיוני עבדים דלויכו מסערא אחרא הסתא כיון דהכי הוה אנשירי פנס למעבד ביה רשיוו יכנס דהא כל פנס דסערא אחרא חוסי ומיובל ולהלאה התעדר לנגלולא ומב לעלמא כילקדיין. ואתדבק בהוה עלמא דנוקבא ולא יתיר. אי זכס עבד תולדין בעלמא דנוקבא כללי רוא דכתיב (ז) בתולות אחריה רעותיה ייובדות לך וזכאה איהו כד ארתקן וזכי לכך ואי לא זכס אשילו בנגלולא דיובלה ה"ה איהו כלל הוה דהא אהתדר ולה אלמינו יוזיו להתנסבא בעלמא ולמעבד תולדין מאי כתיב ביה אם בגפו יבא בגפו יבא אי יחידאי יעול בהאי עלמא בלא תולדין. דלה בעא להסתלול בהאי ונפק יחיהו עלמא יחידאי בלה זעא חויל כהבנא דקוספיתא עד הוה אהר דענא תקופה ועאל תמן. מיד נסיב רוהא דהוה יחידאי דקא אשתביק ייטוקייה ויזיל יחידאי [ב] כחוייל דלה אהצברא בהארעא באיחרא ונסיב ביה ויזיל נפק מינו הוה אהר דענא תקופא ה"ה בלחודי. וזיל ומשקטא בעלמא עד דקא אשכח כדוקא ללחשא [ג] והיינו אם בגפו יבא בגפו ילא התי דלה בעא להתנסבא איהו ליה תולדין אבל רס בעל חשה ה"ה דקא אהנסיב ואשתול דלחתייה ולה יוכל סחי לא אהתדר כהוה יחרא. לא ייעול יחידאי ולא יבוק יחידאי הלא הס בעל חשה הוה. קב"ה לא מקבא חר כל ברין חגיג דלה זכו בזני הלה אי זכיון כשיעדין סנין מאי כתיב (ז) ונתת להם בזיות ובחיוותי יד וסס סוב זכיון ויזבית יאס לאו מאי כתיב וילאס אשתו עזין. תרזייהו אהין בנגלולא וזכיון להתצברא כחלא כמלקדיין. זכאי לא נסיב אהתת דמרוכין. חלא הוה דהסתל בה כקדמימא ולא זכו. הסתא יוכו כהרד אי יתקין עובדיו ועל דא וילאס אשתו עמו:

(ד) אם אדניו יתן לו חשה וגוי. הסתא אהר קרח חזנס קדמימא להסוה דנסיק יחידאי בלא נוקבא כלל [יד] ויכרך

מראה ביקובות (א) דף קה (ב) תלס מ"ס (ג) יעני' ל"ז (ד) דף קי

ז"ו הוהר

והנשמה הבאה משם נאמר בה ובשביעית יצא להפשי רגמ. כי אין בה שעבד

(ח) פתח רב ייבא הוקן ואמר. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד

ובשביעית יצא להפשי חנם. הוא וראה כל נשמת זכר עוסרת בצירה בעולם של בחינת זכר. וכל נשמת נקבה עוסרת בצורה בעולם של בחי' נקבה. ובזמן שדארם הוא עבד להקב"ה נדבק בו בא תן שש שנים קדמ'ת [ח] ואם הוא מרהק עצמי מעבודתו [ט] יעקר לו דקב"ה מאותן שש שנים של העולם בחי' זכר. ינסכר לארם שהוא רבוק בהששעה צדדים [י] שיעבד לו שש שנים ויעקר כן השש שנים ילמעה. אה"כ יורד משם ינסכר בהעולם של בחי' נקבה. הוא לא רצה לעמד בבחינת זכר. יורד לעמד בבחי' נקבה. יבא העולם של בחי' נקבה שהיא שביעית ותקחנו [יא] הרי סכאן ולהלאה הוא יעמד בהעולם של בחי' נקבה. ואם אינו רוצה לעמד בד ובגאולה שלה. יורד למטה ונדבק למטה ונאהו בצד המוטאה. סכאן ולהלאה לאחר שנעקר מהעולם של בחי' זכר ומהעולם של בחי' נקבה הרי נאהו באל' העבדים שהם מצד המוטאה. עכשו כיון שכך הוא נצרך לפגם. לעשות בו רשום של פגם. שהרי כל פגם מצד המוטאה הוא. ומן הוובל ולהלאה הוא חוזר לנגלולא. וישוב לעלם כמקדם. ונדבק בעולם דהיא של בחינת נקבה ילא יתיר. אם זוכה עושה תולדות אשר מהעולם של בחי' נקבה כלל. בס' ד הכתוב (ז) בתולות אחריה רעותיה ס באית לך. יזכאי דא כאשר יתקן יזכה לזה. ואם אינו זוכה אפילו בנגלולא של הוובל להעמיד תולדות. הרי הוא כלא היה. שהרי חזר לזה העולם ולא נשתלם בימיו אישא אשה ולהעמיד תולדות. מר כתוב כי. אם בגפו יבא בגפו יצא. אם יהודי יכנס בזה העולם בלי תולדות. שלא רצה סק'רם לעסוק בזה. גם עכשיו הוא יוצא מזה העולם יחידאי בלי זרע. ה"ה הוא כאבן בכף דק'ע עד דמקום ההוא שנקרא גור החלמיש ונכנס שמה. מיד מנשב הרוח של איתו הוריד שנפד' מן נקבתו וד' לך שפי [י] כמי' דהש שאינו מתדבר עם אחר בדרבנו. ומנשב בו. ידרק מיד לצאת מתוך דמ'ס של צור החלמיש דהוא היא בבי. והולך ומשוטט בעולם עד שימצא גיאל שעל ידי יוכל להזי' לזה העולם [ג] וזהו אם בגפו יבא בגפו יצא. זה ש"א דג' אישא אשה להעמיד לוי תולדות. אבל אם בעל איש דא. שניא אשה יעבד להעמיד תולדות. לא עלה בידו. זה אי' נרש כמי' אחר דהוא. לא יבא בגפו ולא יצא בגפו. א"א אם בעל איש דהוא. הקב"ה אינו מקבא שבר כל בריר. אע"פ שלא זכו לבנים. א"א אם זכי לעשית מעשים טובים מה כתוב (ז) ונתת להם בנותי יבד מיהו יד ושם טוב מבנים ומבנות. ואם לא. מה כתוב. ויצאה אשתו עמי. שנירם באים בנגלולא. וזכיון להתדבר יחד כמקדם. וזה אינו נינה אשה נרושה. אלא זי שעבד עמה מקדם יא זכ' או. עתה יוכי ביהד אם יתקן כעשיהם. וע"ז כתיב ויצאה אשתו עמו

(ד) אם אדניו יתן לי אשה וגוי. עתה חוזר דכתיב לענין הראשון. לזה שניא בגפו בלי נקבה כלל [יד]

ט"ו אל"י

וח' היינו שש רביות מן חס' עד סלכות שהן בחינת עלמא דדכורא. [ט] פירוש שלא רצה לקיים מצות פריה ורביה: [י] יחיד נסכר לעבד לארם דרב' ק' כשש סמירות של עלמא דדכורא: [יא] היינו לאחר שסבל עונשו להיות עבד שש שנים מספרת עליו הששטה סרת הסלכות שיגא לחפשי ויעמד בעימא דנוקבא: [יג] זה סכאל שגפר סנקבתו לילית כידוע בהסוד שסרס הקב"ה לרורכ וצנן את הנקבה: [ג] זה אחיו ע"י סגות יכוס: [ד] היינו שלא נשא אשה כלל:

ויפרק ליה הסוף דוכתא דאקרי שביעית. והסוף שביעית אקרי אדניו. הדין כל הארץ איכו. אי לא אדניו חס עליה ואתיב ליה להאי עלמא יתדאי כמה דסוף. ויתבי ליה אתתא הסוף דמוצח אחיתת עלוי דמעין ואתחברו כחד. וילדה לו בנים מו צנות. תחשה וילדיה תהיה לאדניה כמה דאתמר [טו] דהא אי תב ואתקין הסוף אתר דפנים דמיוי. התקבל קמי מלכא קדישא נטיל ליה ואתקין ליה על תקווי לכתר. ודא אקרי בעל תשובה. דהא ירית מותביה דההוא אתר דהוא נכר דנגיד וכפיק [טז] ואתקין גרמיס מיזא דהוס בקדויותה. כיון דאתקין ותב דתשובתא הא סליק על תקוויס. דלית מלה בעלמא ולית מפתחא בעלמא דלח תבר הסוף דתב דתשובתא ומאי וסוף ינא בנפו. כמא דאתמר א על גבי מרזי קרת מה התם עליוס וסליק. אף סכא עליוס וסליק. אתר דמאריכו דתשובתא סלקין. ואפילו דיקוס גמורים לא יכלין ליזקס תין — :

ב) ר"ג חס בעל חסה הוא אי חיוב אשתדל וכסב אתתא. ולא בעל למעבד תולדין מולדין העיג דמות ליה אתתא [יז] או אי סוף לא בעתא [ועביד רעיתא] ועאל להסוף עלמא בלא תולדין. ולח חסגחו לפעל ידוי דמאריכו [יח] וינאה חסמו עיון חיכו יעול בנפו דדכורא. ומיכו בנפקא [יט] ואס אדניו יתן לו חסה אדניו דא איכו אדני כל הארץ. יתן לו חסה. מהכא דלחו דרשותא דכ"ג קיימא למיסב אתתא. אלא כלא בראויס לעלות. יתן לו חסה דהא לחו דרשותא חיכו ומתן איכו הסוף דלאו דליוס ולא חודמת לגביס דלויס סוף זמינא לאתרא. וקדיס סוף דרחמי ונטיל לה. דא חסויבת ליה דלא אתחיות ליה. וקב"ס תני להחי מתתא דזמינת לאפקא תולדין בעלמא. הקדיס האו דרחמי ואתיובת ליה. ועביד חיבין וזרע וזרעא בנתתא דלאו דליוס. בג"כ האסא וילדיה תהיה לתדיס ודא ינא בנפו [כ] חי עני מסכנא. כמה אשתדל דריקניא לאה ומשתדל ליעבד פירין בנתתא דלאו איכו דליוס. ונפק דריקניא וחי תיזח חיפוי חי בגין דזרע בנתתא אתתא דלאו דליוס. הא הכה קב"ס יסב ליה הסוף נתתא ליזרע ציוס. דהא איכו מגרימיס לא נטיל לה. אלא תח חי כל מלין דקב"ס עביד כלהו דזוגא אינון. ולא סוף מלה דריקניא סוף דקב"ס יסב ליה התתא ועביד כה פירין וחוין. לאו האו כשחר בני גלגולא. ולא דמי מתן דאשתדל כהוי עלמא לאסגאס חולנא ולה יכול. למאן דלא בעל להסגאס ולאשתדל. ומתקר ואפיל מרפין דליונא וואער חיבין דליוס האו כיון דהס עליה קב"ס יסב ליה אתתא דרחמי קב"ס גבי יודידיס בקדמיתא. ונטיל מה דנרע הסוף מבעטא ונב"כ האסא וילדיה תהיה לתדיס [ולא לדיוס] ודא ינא בנפו [ולכתר ייתבי וישתדל על גרמיס לאסליוין גרעוסיס. ג) דהא קב"ס חורחיה למעבד דיוס לכלא. וכד מסא זמנא דהסוף להכחא סת זוגיסי. מס עביד. קטיל דנין ונטיל לה הסוף בר זוגא דליוס. ואיכו כפיק מהאי עלמא בלחודי יתידהס .. ומיכו ואס חמר יתמר. תני זמני אי בעוד דליוס

שינאנו מקום הריא שנקרא שביעית. ושביעית ההוא נקראת אדניו. אדון כל הארץ הוא. ואם אדניו זה ירחם עליו ויחיר אותו לזה העולם בנפו כמו שהיה. ויתן לו אישה נרושה דרמוכה חריר עליה דמעות ויתחברו יחדו. וילדה לו בנים או בנות. האשה וילדיה תהיה לאדניה כמו שנתבאר [טו] שהרי אם חיר ותקין מקום ההוא שפנס בחייו שמקודם. מתקבל כני המלך הקדש. לוקח אותו ומתקנו על תקינו אתר כד. וזה נקרא בעל תשיבה. שהרי נהל מושבו של מקום הנחר ההוא הנמשך וינא [טז] והתקין עצמו מטה שהיה בתחלה. כיון שנתקן והזר בתשבה הרי נתעלה על תקווי. שאין דבר בעולם ואין מפתח בעולם שיא ישברנו זה החיר בתשיבה. וסוף והוא ינא בנפו. היינו ככתוב א על גבי מרמי קרת. כמו שם שבת והרמה. אף כאן שבת יתריבה. להמקום שבעלי תשובה עוליס. שאכילו צדיקים גמורים אין יכולים לעמד שם — :

ג) ועוד אם בעל אשה הוא. אם הוא עבד ולקח אשה. ולא רצה להעמיד תולדות אע"פ שיש לו אשה [יז] או אם היא מיאנה בזה [ועשה כרצונה] יבא לעולם ההוא בלי תולדות. ולא השניחו על פועל ידי רבנים [יתן] ויצאה אשתו עמי. הוא חזר לבוא לזה העולם בגפי של זכר. והיא בגבה [יט] ואם אדניו יתן לו אשה. אדניו. זה הוא אדון כל הארץ. יתן לו אשה. ככאן שאין הדבר ע מד ברשותו של אדם לקחת אשה. אלא הכל במאונים לעלות. יתן לו אשה. שהרי אין הדבר ברשותו הוא. ומי היא האשה. זו שאינה זיוג שלו ולא נדרמנה אליו. כי הוא היתה מוכנת לאחר. ודקדים זה ברחמים ולקח אותה. ונתנה לו זו שאינה ראויה אליו. שדקב"ה ראה שאשה הוית עתידה להעמיד תולדות בעולם. ולפי שזה הקדים ברחמים נתנה לו. ונשא פירות מן הזרע שזרע בננה שאינה שלי. לפיכך האשה וילדיה תהיה לאדניה והיא ינא בנפו [כ] דוי עני מסכן. כמה הוא עמל לריק. ינע ועמל לעשות פירות בננה שאין הוא שלי. ויצא ריקס ואם תשאל ככני מה. אם לפי שזרע בננה אחרת שאינה שלו. הרי כאן דקב"ה נתן לו אותה הגינה להזייע בה. שהרי הוא מעצמה לא נטלה. אלא ביא והאה כל דרבירום שהקב"ה עושה כלם ברין הם. ואין כל דבר על הנם. זה שדקב"ה נתן לו אישה ועשה עמה פירות ותיירות. אין זה כשאר בני גלגול. ואינו דומה מי שעמל בזה העולם להגדיל האיץ ולא גלה בידו. למי שלא רצה לעסיק בפריה ורביה אלא שהשהית ורפיס עליו האיץ ינרע דפירות שלו זה כיון שריחם עליו הקב"ה יתן לו אנה ברחמים. גיבה הקב"ה את שלו לראש נה. ולקח לו מה שנירע הבעיין דהיו. ולפיכך האשה וילדיה תהיה לאדניה [לא לו. ידיא ינא בנפו] ואח"כ מיטל עליו שייב ויעמל בעצמו דרשמים גרעונו ג) שהרי דקב"ה דרבי לעשות דין לכל. וכאשר מניע הומון של האיש הדוא שיטצא ויקח את בת זוגו. מה עושה דקב"ה. מטיח לזה ולוקחה דאיש שהוא בן זינה. וזה יוצא מן העולם הזה בגפי יחדי. ומה ואם אכר יאמר. שני פעמים. אם בעוד שהוא

מראה טקומות א) פסי ט ב) קט א) 97 קט

זיו הזהר

[טז] כאן ממשע כונתו שהבנים יהיו שייכים אליו והוא אביהם יחשב ויתוקן הפנס שלו שמקדם: [טז] היינו שיוכה להארה מעולם הבינה סקור התשובה ככתוב ולכבו יבין ושב ורפא לו [יז] זה נרע יותר מראשון: [יח] שכתוב כי לא תהו בראה לישבת יצרה: [יט] פי' שהם יבאו בגלגול הדיותם בכו. זה לבדו וזו לבדה. ולא יודגו עוד יחדו [כ] פי' שאע"פ שהוליד בנים בגלגול זה לא יחשבו שלו אלא הוא ינא בנפו כאילו לא הוליד. ויזכרת

וזהו צהאי ארתחא אסני ללותין וצעותין בכל יומא לגבי מלכא קדישא וכמה דהוה טירותא ברחמי הכי הוא סופא ברחמי וזה הוא אמר יאמר. אמר צקמיתא כד אקדים ברחמי יאמר. בסופא ויתקבל ברחמי ומאי יאמר. אהבתי את חדתי את אשתי ואת בני לא אצא חפשי. וברוב תפלותיו אוהב אותו הקב"ה ומתקן מעשיו. ומקבלו הקב"ה על ידי איתחא התשובה שלי ועל ידי רבוי תפלותיו. מה עושה דקב"ה. מה שריה. מיכן עבדו להחזירו בגלגול. שישב. עונש בזה העיים על מה שעשה מקדם. אין מחזירים אותו לזה העולם. אלא מקריבים אותו לפני הבית דין של השיבה שברקיע. והנים אותו ומוסרים אותו לבית המלקות. ורושם לו הקב"ה שזה נמסר לבית העונש. ופוגמים לו באזנו להיות תחת ממשלת הערלה עד זמן ידוע. ואח"כ גואלים אותו. ואם בתוך הזמן שנקבע יו כשעשו לו הפגם מניע היוכל. ואפילו אסרק יום אחד לייבב. נחשב לי למציאה כאילו מצא הזמן שלו עד היובב. וכך הוא נענש ולא יותר. משהגיע היובב הוא נאל ומכניסים את לפנים מרפריכת [כז]:

(ח) וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים. וכי ימכר איש. זה הקב"ה. שנאמר בו ה' איש מלחמה. את בתו. אלי ישראל. שהם מצד הבת יחודה נקראו בתו [כח] ואפשר האמר שיצאו כדמיון אלי שהיו מצד העבד שהוא מוצא חסדו. שיצאו במנוסה מצדו. לא תצא כצאת העבדים. וז"כ (ג) כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכוין:

ועוד וכי ימכר איש את בתו לאמה. הוא וראה האדם כשגלה נותנים לו נפש מצד הבדמות המהורות הנקראות אפני הקדש. וזה יותר נותנים לו רוח מצד חיות הקדש. וזה יותר נותנים לו נשמה מצד כסא הכבוד. ושלישה אלה דן אמה עבד ושפחה להבת מלך [כט] וזה ית' נותנים לו נפש בדרך אצילות מצד הבת ירידה [לד] והיא נקראת בת מלך. וזה יותר נותנים לו רוח של אצילות מצד התכארת שנקרא עמוד התיכין. ונקרא בן להקב"ה. וז"כ בנים אתם לה' אלהיכם. וזה יותר נותנים לו נשמה מצד חכמה ובינה שנקראים אב ואם. וז"כ ויפח באפיו נשמת חיים. מהו חיים. אלא הן האיתותיות יד' [כה] יעליהן נאמר כל הנשמה תהלל יה. ונשתלם באיש הזה השם הוי"ה ב"ה. וזה יותר נותנים לו שם הוי"ה בעלימות האיתותיות יוד' ה"א וא"ו ה"א. שהוא נקרא אדם בדרך האצילות שלמעלה [נו] והוא נקרא אדם ברמות רבונה. ועליו נאמר ורדו ברנת הים ונו'. וזהו הוא ממשלתו בכל דרקיעים ובכל האופנים והשרפים והחיות. ובכל הילות ונגזרות שלמעלה ושלמטה. ולפיכך כאשר האדם וזה בנפש מצד הבת יחודה. והיא נקראת בת מלך. נאמר בו וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים והנשמה שנהחייבה בגלגול אם היא בתו על דקב"ה. אפשר תאמר שנתמסרת בנוף זו [לז] אשר שם ממשלת הוי"ה דרע שהוא מצד סמא"ל. חס ועלום. שהרי כתוב (ג) אני ה' הוא שמי וכבודי

ואהיו צהאי ארתחא אסני ללותין וצעותין בכל יומא לגבי מלכא קדישא וכמה דהוה טירותא ברחמי הכי הוא סופא ברחמי וזה הוא אמר יאמר. אמר צקמיתא כד אקדים ברחמי יאמר. בסופא ויתקבל ברחמי ומאי יאמר. אהבתי את חדתי את אשתי ואת בני לא אצא חפשי ובסניאנו דליתין רחיס ליה לקב"ה ותתקין עובדי קב"ה קביל ליה בהסוף תיובתא וצחינון סניאו דליתין. מאי עבד קב"ה זה דהוה זמין להסדרה ליה בגלגולא. למסבל עונשין צהאי עלמא על מה דעבד לא הסדר ליה להאי עלמא אלא קריבו ליה לבי דיעא דחתיבתא דרקיעא והיינו ליה ומסרין ליה לבי חלקיותא ורחיס ליה קב"ה דהך אתמסר לבי עונשא וכניס ליה נחזיו תחית שלעניה דערלה עד זמן ידועא ולבת-פדיק ליה ופי בהסוף זמנא דקא עבדין ליה פנימו משא יובלא אפילו יומא חד ליובלא. ארתחסיב ליה כמה דאשכח זמנא עד יובלא הכי ארעשג ולא יתיר אתא יובלא אפיקו ועללין ליה גי פרנודא [כז].

(ח) וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים וכי ימכר איש את בתו לקב"ה דאתחזר ביה ה' איש מלחמה את בתו. אלו ישראל. דליתין מסערא דבת יחודה התקיימו בתו [כח] ופי תימא דופקון כנוונא דליתין דמסערא דעבד דהוה מוצא חסדו דנפקן ביימיה מממרים לא תלא כצאת העבדים הה"ד (ג) כי לא בחפזון תלאו וביימיה לא תלכוין.

תו וכי ימכר איש את בתו לאמה. תא חזי בר נש כד אתיליד יתבין ליה נפשא מסערא דבעירא דריכו דאתקרון חופני הקדש וזה יתיר יתבין ליה רוחא מסערא דחיות הקדש וזה יתיר יתבין ליה נשמתא מסערא דכרסית תלת חלין חיוון אחס עבד ובפחה דברתא דילכא [כט] וזה יתיר יתבין ליה נפשא דחיות חיליות מסערא דבת יחודה [לד] ואתקריאת חויה דרתא דמלכא וזה ה' יתבין ליה רוחא דחיליות מסערא דעמודא דאמניעית. יתקרי בן לקב"ה. הה"ד בנים אתם לה' אלהיכם. וזה יתיר יתבין ליה נשמתא מסערא דלחא והמא. הה"ד ויפח באפיו נשמת חיים. מאי חיים. חלא חיוון יד' [כה] דעליהו אתחזר כל הנשמה תהלל יה. ואתליתוס ביה הוי"ה. וזה יתיר יתבין ליה הוי"ה בעליון דלתמון יוד' ה"א ואלו ה"א דליבו אד"ס אקרי באורתא חיליות דלעילא [נו] ואתקרי דיוקנא דיהריה ועליות אתמר ורדו ברנת הים ונו'. והוא חויה כלגיתיה בכל דרקיעין ובכל אופנים ושרפים וחיוון. ובכל חיליון ותקפין דלעילא ותחתא ובנין דח כד בר נש וזי נפשא מסערא דבת יחודה ואהיו התקריאת דרתא דוי כז התיר ציה וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים ונסערתא דאתחייבה בגלגול אי היא דרתא דקב"ה. הו תייא דאודין בצופא ניכרתא [לז] דתמן שלעניתא דילך כרע דליהו מסערא דסמא"ל חס ועלום. דהא כתיב (ג) אני ה' הוא שמי וכבודי

מראה מקובות (ח) 97 75 (ג) יבטי מ"ב (ג) יבטי מ"ב

זיו הזהר

ואי רבין השמים שבו השקר להנשמות שיכנסו לצרור החיים לידות כוונ השכינה נקרא בשם כרובת. כאשר כפי שרוא רקיע דק. וכן היינו מצד השכינה הקדושה שסמנה פורתות נשמות ישראל [כז] היינו לנשמה גדולה שנקראת כרוא דמלכא. [כז] בה יורה זו פרת המיכות דאצילות. [כח] השם יה הוא מקור להעולמות אצילות ובריאר חכמה ובינה אמא ואבא. [כט] שם הוי"ה במילוי אלפיין בימטריא מ"ה בספר אד"ם דאיהו אורת אצילות כדאיתא בהמאמר פתח אילינו וזה דרש נקרא אדם בשם דיוקנא דבאר על שם הכתוב נעשה אדם בצלמנו. ועל שם הכתוב ועל דמות הכסא דמות אדם עליו למנהל. [לז] היינו לר. או לסמון תלמוד חס :

וכבדו לאחור לא אתן דאיכו יזכר הרע והאי גופא דשריא ביה ברתא דחללא אי מיומא דלודנן בכרתין תתלין דמסאכו. חיליה וחם עלה תתמר ודארץ לא תמכר ללמיות כי לי הארץ —

א) תן וכי ימכר איש את בתו לאמה. דא הוא רזא עלאה יתירא זכלא. בעמודא דקיימא לסקלון גי חורא דנכסא אית שיקלא חדא ביהאי סערא ואית שיקלא אחרא בהאי סערא. ביהאי סערא מואני לך ובהאי סערא מואני חרמה. והאי שיקלא לא שבך לעלמין. ונשמתין סלקון יתמין עללין ותבין. ואית נשמתין עשוקין כד שלטא חדס בחדס דכתיב ג) עת אשר שלט האדם בחדס לרע לו לרע לו ודאי דהאי עלמא תתנג כלל באלגא דדעת מיב ורע. וכד תתנגני בני עלמא בסערא דסערא שיקלא קיימא ולאכדע לסערה דסערי. וכד תתנגני בסערא דרע. אכרע להסוא סערא וכל נשמתין דסוון בהסוא שעתא בשיקלא הוא עשוק לון ועשול לון אכל לרע לו דליון נשמתין כפיין כלל מה דאכבתין ייסערא בישא ושיגין ליה וסיומא לרא חריבא קריבא דאתעסק גו פלשמים ושלטי ביה לרע לון ארף הכי בני נשמתין דאתעסקין מסערא דחרא לרע לון. מתי תתעביד יליון נשמתין. חזיון בספרי קדמאי דמייסדי סוון יליון חסדי הומוס העולם. ויליון מואני תלמודי חכמים דקדמן דלכנא רבא ג) עיד כתיב וכי ימכר איש את בתו דא נשמתא בגלגלי על עידין בישין דעלמא [כת] לאמה. להסוא סערא אחרא בגלותא בישא דשיקלא דחסדר וסוא אתעסקת. לאפקא לה מתמין דהיא לה תתא כנאם העבדים [כפ] וכל יליון נשמתין דמתעבון מתן חיון ככא חיון רזא חלין חיון נשמתין דיליון ועיון כד חיון ינקי מנו פוקסא דחמסון וקצ"ס חמי דאי יתיקמין בעלמא יבאשון ריחוסון וישמטון כחיות דא לקוש לון ועיון עבוד דיהיבי ריחא. מיה עביד שבך לון דאתעסקת בידא דהסוא חמה. ודא חיוי לילית דכיון דחמיוסו בריבית חלמא ביהאי ינוקא ועשיקת ליה ואפיקת ליה מעלמא כד חיוי ינוק מחוקבא דחמיה ואי תימא חיון נשמתין דיעבדון סב לעלמא לאו הכי. דכתיב אס רעש בעיני אהים. דיהחיון חלי גברא ב"ה בלתי יומין אי אתקיים ב"ה [ב] דא דאתעסקת וחחרא לה אתעסקת ועל חלין כתיב ד) ואראה את כל העשוקים וגו' והיינו אס רעש בעיני אהים אשר לא יעדה לא בחליף כתיב אי תימא דהא בהסוא סערא חחרא חזיון לה קצ"ס מיומא דסוון לא הלל חסנא בגלגלי שיקלא לו יעדה בוא"ו מה דלל סוון מקדמת דנא והספד חיוי ובהסד פריק לס קצ"ס חסנא דסלקא ריחא עיד לא תחיון וסלוק לה לרומי חמיוס במויבתא דיליה ואי תימא כיון דאתעסקת זיסהוא סערא יסיב לה כמה דחמיו לחסידו שאר עיון ולחיון חמיוי ס"ח [א] אתא קרא וליכח לעס נכרי לא יישל ליכרה ודאי. בבגדו ב"ה דעשוק לה בעשוקי דנגולא דשיקלא אלא ליסרהל ודאי ולא לאחרא וכד נכקת מן שיקלא לא תלח כלל

וכבדו לאחור לא אתן. שהוא יצד הרע. וזה הגוף שתשרה בו הבת מלך. אפשר האמר שנבסרת בכרתים התחתונים שמצד המומאה חלילה וחם. עליה נאמר ודארץ לא תמכר לצמיתות כי לי הארץ —

א) ועוד וכי ימכר איש את בתו לאמה. זה הוא סוד עליון יותר מכ"ה. בהעמוד שע סוד אצל הגלגלים תוך אויר הכנישב להנשמות. יש גלגל אחד בצד זה. וגלגל אחד בצד השני. בצד זה מאוני צדק. ובצד השני מאוני מרמה. ואלו הגלגלים כל ינחו לעולם. והנשמות ע"ז ויורדות נכנסין וחורין. ויש נשמות עשוקות כאשר שולט אדם באדם. שכתוב ג) עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. לרע לו בראי שזה העולם מתנהג כלו בעין הדעת טוב ורע. וכאשר מתנהגים בני העולם בדרך הטוב. עומד הגלגל וסכריו לצד הטוב. וכאשר מתנהגים בדרך הרע. סכריו הגלגל לצד הרע. וכל הנשמות הנמצאות בשעה הזאת בהגלגל צד הרע עושק אותן וניטלן. אבל לרע לו. כי אלו הנשמות כבנועות לכל אשר ימצאו מצד הרע וישחיתו לו. והכיון לזה ארון הקודש שנעשק מן הפלשתים ושלט בהם לרע להם. וכמו כן אלו הנשמות הנעשקת מצד המומאה הן לרע להם. ומה נעשה מאותן הנשמות. מוכא בספרים הקדמונים שמתוך נמצאים אותן חסידו העולם. וגם בספרים תלמודי חכמים הקודמים [כפן גדול .. ג) ע"ו כתוב וכי ימכר איש את בתו. זו השמה הבאה בגלגל בשביל מעשים רעים שבע"לם [כת] לאמה. היינו לצד המימאה בגלות רע ע"ו גלגל החוזר שמשם היא נעשקה. כשיגיע העת להוציאה משם וראי לא תצא בעצת העבדים [כפ] וכל אותו נשמת דנעשקת מי הן. כאן יש סוד. אלו הן נשמות ילדים הקטנים. כאשר הם עיר ונוקים כן הכח של אדם. והקב"ה רואה שאם יתקיימו בעולם יבאשו רוחם ויהסצו כח טין זה. לוקט אותם בקמנתם בעוד שניתנים ריח טוב. מה עשה. מניחם להעשק ביר האמה הזאת. וזו היא לילית" שלמי שנתנו ברשותה משמחת בתניק הזה ועשקתו ומציאתי כן הע"ל. כאשר הוא עיר וינק מן הכח של אמו. ואפשר תאמר שאלו הנשמות יעשו טוב בע"לם. לא כן. שכתוב אם רעה בעיני אדניה. שרואה שיחמיץ זה האיש בניסוה זו לאחר זמן אם יתקיים בה [א] זי נעשקת ואדרת לא נעשקת ועל אלה כתוב ד) ואראה את כל העשוקים יכו. והוא אם רעה בעיני אדניה אשר לא יעדה. לא באלף כתוב. ואפשר תאמר שהומינה דקב"ה להיות בצד המומאה מן היום שנבראת לא. אלא עתה בהחזרת הגלגל לו יעדה ביא". מה שלא היה מקודם לזה. ודפדה. סוון ידפדה. הקב"ה יפדה לה כוסמן שרוא תעלה ריח טוב טרם שתחמיץ. ויא יעלה אותה לשמי מרוב בישיבה שלו. ואפשר תאמר שבעבור שנעשקה לצד הט טאה ותנגה הקב"ה לחסידו אומות דעולם או לבסור תלמוד חכם [בג] בא הכתוב מוכיח לעם נכרי לא ימשל לסכריה ודאי. בבגדו ב"ה. שנעשקה עושק ע"ו. גלגל החוזר. אלא לישראל ודאי ולא לאחור. וכאשר תבא מן דעביה של דג"ל לא תצא כצאת

מראה תקומות (א) ד' ס' (ב) קאת ת' (ג) דן (ד) חזיה ד

זיו הזהר

[כת] ולא מצד מעשה אלא שכוללת עבור מעשה רוב העולם [כט] אלא בנצחון שהכניע להם"א: [ב] בעבור שהריחה ריח הרע והבסא של הסערא אחרא ביה היותה נעשקת אצלה. [גל] לעיל אומר כשם ספרי קדמאי שיעשה מן חסידו אה"ע או בסורו ת"ח. ויש ספריאים שהסבא פיו ג' הספרי קדמאי. ולי נראה לישב שיש ב' מינים בנשמות הנשקות. מן א' שהיו כבר בעולם. ובין ב' נשמות חדשות שנבראת בכל פעם. והן לא זכר בספרי קדמאי שכל הנשקות נעשה מן חסידו אה"ע ומזווי ת"ח אלא אומר מניחה. יפירוש מניחה רי"י שיש מן שנעשין כן אבל לא כלן. ומכן שאינו שכבר היו בעולם יש להם כת לרע לקליפה כסו הארון. ואלו

כצאת העבדים. אלא תתעביר בעטרה שלה בנישואת ראש. ואפשר תאמר שצד המוסאה הכניסה כאותו התיניק. לא כן. אלא היא לקחה בעושק את הנשמה והיתה משמחת עמה. אח"כ פרחו מידה ונכנסה בהתינוק ההוא. והיא פוקדת לאותו התיניק ומשמחת בו ותחשק לו ותחמר לבשרו. עד שלאחר זמן ליקח הקב"ה נשמתו והיא לוקחת גופו. ולבסוף הכל הוא ברשותו של הקב"ה [ג] יעוד לעם נכרי לא ימשיך למכרה בבגדו בה. בוא יראה כשתצא מהשביה של דגלגל. וצד המימאה הוא בשמחה [ג] ירשם לה הקב"ה ויהתמנה בחותמו ויפרש עליה לבוש כבודו. ומה זה. זהו השם הקדוש שנקרא עליה. וזה הוא בבגדו בה. בגד לבוש הכבוד של המלך פרוש עליה. ואז היא נשמרת שלא תמסר לעם נכרי אלא לישראל בלבד. וזהו שכתוב (א) כימי אלוה ישמרני ועל סוד זה כתוב כאן לעם נכרי לא ימשל למכרה בבגדו בה. בעוד שלבוש הכבוד של המלך בה. אין רשות לצד המימאה בה:

(ב) ועוד וכי ימכר איש את בנו לאמה. אזהרה לאדם יש במקראית האלה. וכמה עצות טובות עליונות נמצאות בכל עניי התורה. וכלן אמת בדרך האמת. ויהיית הן להחכמים הטובים והולכים בדרך האמת. בזמן שבקש הקב"ה לברוא את העולם. עלה ברצון לפניו וצויר כל הנשמיות העתידות להתקן באנשים אחר כך. וכלן נצטיירו לפניו באותה הצורה שמש שעתידה להיות בהאנשים אחר כך. וראה לכל אחר ואחר שיש מהם שעתידים להשתחית דרכיהם בעולם [ג] ובשעה שמוניע ומנס קורא הקב"ה לנשמה ההיא. ואומר לה לכו ובואי בטקם פלוני בנוף פליני. משיבה לפניו רבינו של עולם. די לי בזה העולם שאני וישבת בו. ולא אלך לעולם אחר שישתעבדו בו ואהיה מל כלבת ביניהם. אומר לה הקב"ה. מן היום שנבראת עבור זה נבראת להיות בעולם ההוא. כיון שראוה הנשמה כך בעל כרחו יורדת ונכנסת שמה. תתורה שנותנת ענה טיבה לכל העולם ראתה כל זה. והיא מזהרת לבני העלם ואימרת. ראו כמה חס הקב"ה עליכם. מהגלויות טיבה שהיתה לי בכרה לכם חנם שתשתעבדו עמה בזה העולם. על זה כתוב וכי ימכר איש. זה הקב"ה. את בתו. זו הנשמה הקדושה. לאמה. להיות אמה משיעברת ביניהם בזה העלם. (ג) בבקשה מכם בשעה שיגיע דומן הנצא מזה העולם. לא תצא כצאת העבדים. לא תצא כליזבכת בעבירות. תצא בת חורין ברה ונקיה. כדי שיעטבה בה רבונה וישתבחה בה. ויהן לה שכר טוב כצד הצח הן עדין. כמו שכתוב (ד) והשביע בצדצדות נפשך. בודאי אם תצא ברה ונקיה כראוי. אבל אם רעה בעיני ארניה. כשהיא יוצאה מליזבכת בעבירות. ולא נראית טוב לפני דקב"ה כראוי. וי לאיתו הנף שדוא נאבד מן הנשמה ההיא לעולם. לפי שכאשר הנשמת עולה זכאית. והן יוצאות נקיות מזה העולם. כל נשמה ונשמה נכנסת בכפר נגוי דמלך. וכלן בשמיתן. והוא אומר זו היא נשמת פליני. מוימת תהיה לאיתו הנוף שעובדה. על זה כתוב כי יעדה בראי. וכאשר היא יוצאה רעה בעיני ארניה. שנתלכלכה בעבירות וכתבתי חטאים. אז לא יעדה באלף. נאבד זה הנף

כלאת העבדים. אלא מתעטרה בעטרה בארזא על רישיה. ואי תימא דהאי סטרה אעילת לה בהסווא יוקא. לאו הכי. אלא נעלת לה ומדלת בהיה. ופרחת מן ידא ועללת בהסווא אתר ואיסי פקידת להאי יוקא ומדלת ביה והייכת ביה ותליצת להסווא בשר עד לזכרת נעיל קב"ה נשמתיס והיט לגופא. ולזכרת כלל חיכו ברשותא דקב"ה [ג] ותו לעם נכרי לא ימשל לימכרה בבגדו בה. תא מוי בשעתא דנפקת מן טיקלא. והסווא סטרה בחדו [ג] רשיס לה קב"ה ומתיס לה בחד גיטפנקא ופריס עלה לבוש יקר דיליסי ומאן איכו שחא קדישא דלקרי עליה. ולא הוה בבגדו בה לבוש יקירא דילכא פריס עלה. וכיון איכי נפירא דלא אחיסרת לעם נכרי חלא לישראל לחוד ידא איכו דכתיב (א) כיון חלוא ישמרני. ועל רוא דא כתיב הכא לעם נכרי לת ימשל למכרה בבגדו בה. בעוד לזבוס יקר דילכא בה מוי רשו אית להסווא סטרה בה

(ג) וכן ימכר איש את בתו לחמה אזהרות לבד נשמות בבגדו קדושו. וכמה עינין עבין עליון אינון בכל מלי דלרובייתא וכלהו קשום באיכח קשום. ותשתחודעין לגבי הכיזיון דידעי ואולי באורח קשיס. בזמנה דבעל קב"ה ליזכרי עימח סליק ברעותא קריס ולייר כל נשמתיס דחיוני זיונין למויב צבני נשא לבשר וכלהו אחינירו קמיס בהסווא נירא ממש דזיונין לחיוני צבני נשא לבשר. יחמא כל הד ומד לרית מהסון דזיונין לאצחשא אורחייסו בעלמא [ג] ובשעתא דמשא ומנייכו קרי קב"ה להסווא נשייתא. אחר לה זילי עולי בדרך פלן בגוף פלן אחיבת קמח יחרייה דעלמא די לי בעלייה דא דלחא יתבח ביה. ולא איכך לעלמח חחרא דישתעבדון בי וחסא מליזכלא בינייכו. אחר לה קב"ה מן יויה דהצבירית על דא אצבירית לחסוי בהסווא עלמא. כיון דחחלת נשייתא כך בעל כרחו נתת ועללת חיון אוריייתא דיהבת נשייתא לכל עלמא רחמת הכי. אזהרות לבני עלמא ואחרת חמו כיח חס קב"ה עליכו. מרגליתא פבא דמות ליה זבין לכו למנגא דשתעבדון בה בהאי עלמא על דא כתיב וכי ימכר איש דא קב"ה את בתו דא נשמתיס קדישא. לחיס. לזיויוי אחיה משתעבדא בינייכו בהאי עלמא (ג) צממו מנייכו בשעתא דיימי זמנא לנפקא מהאי עלמא לא תלך כלאת העבדים לא תפוק ומשנפא בצוין. תפוק בת חורין ברירה נקיס. בנין דיהדי בה מארה ושתבחה בה. ויהיז לה אגר טב בלחמויה דנגחא דעין כד"א (ד) והשביע בלחמות נפשך. ודחי כד תפוק ברירה נקיס כדקא יאות לכל אס רעס צעני דהניס כד נפקת מליזכלא צענופי חובין. ולא אחיזיתא קרייס כדקא יאות. ווי להסווא גופא דמתאבד מהסיה נשמתיס לעליון בנין דכד נשמתיס סלקון בריון. ונפקון נקיון מהאי עלמא. כל נשמתיס וכשמתיס עללת בשפרא לחחיתא דמלכא וכלהו בשחיסן יחזיר דא היא נשמתיס דפליני. ומימת תלך להסווא גופא דשכבת וכדון כתיב לו יעדה בראי. וכד נפקת רעה צעני ארניה דקא אצחחא צביון ובמנופח דחמיון. כדון לא יעדה באלף. אחאבד הסווא גופא

מראה מקובות (א) חיון ליש ט דר טו. (ב) יטי' י"ח

זיר הזהר

החרשות אין להן עוד שום ידיעה בעיני זה העולם ועליהן אומר הסבא שהקב"ה שומר ביותן; [ג] חיונו שיגמד בתחית החיים; [ג] כי תחשב שמואת הנשמה יתגדל רשע בעבור היותה אצלה תחת רשותה כמן יעקב אצל לבן; [ג] הקב"ה רואה בראה שאינה נברחת להארם להיות דוקא כן אלא שיש לו עוד הבחירה. כדאימא במשנה הכל צפוי והרשות נתונה וכדכתב הרמב"ם שעל זה כתוב כי לא מחשבותי מחשבותיכם;

נושא מינה ואישי לא אדומנת לנביא. בר הויה
 דילארע אלתרי ותב בתיובתא דגופא קדין כתיב בה
 ופדה כד"א א) פדה נפשו מעבך בשחת [לה] והפרה.
 ה"י הוא בבר נש דעושא דיליה דיפרק לה ימיב
 בתיובתא ולתרין סטרין קהמר קב"ה ופדה. דלבתר
 דתב בתיובתה פדה לה מאורחה דגיהנס לעס נכרי לא
 ימשל למכרה מאן עס נכרי. עלזבתא אישי נשמתא.
 כד נפקת מעלמא וצ"כ אסעי אורחיה בדהס אי
 צבת לסלקא ליעלא גו משרין קדישין צגין דימשרין
 קדישין קיימין בהסוה אורחא דגן עדן. ומשרין ניכרתי
 קיימין בהסוה אורחא דגיהנס אי זכתה נשמתא וסוהו נשירו
 ופרישו דלששא יקירא עלה. כימ ישרין
 קדישין קה מתגדתן לה לאתחברא בדהס ולייעל לה לגן
 עדן לה זכתה כמה משרין ונכראין מתגדתן למיעל
 לה באורחא דגיהנס. ואינון משרין דיגיהני
 חבלה זיונין למעבד בה נוקזין. על דא חתה קרא
 ואוכה לעס נכרי לא ימשל למכרה חלין ילחכי דצנה
 צבגו בה [ו] אישו נשיא. דקב"ה עביד לה נשיא
 דלא יכלוס בה עס נכרי בהסוה פרישו דנשירו עלה

הגוף מינה, והוא לא תודמן לאותו הגוף. מלבד נשמה
 ההיא שבעלה נתעורר לשוב בתשובת הגוף, או כתיב בה
 והפרה, ככתוב א) פדה נפשו מעבך בשחת [לה] והפרה.
 זה מסב על האדם, שהעצה ענורו היא שיפרה אותה ויחזור
 בתשובה, ובשני אופנים אימר הקב"ה והפרה. שלאחר
 שיהויר בתשובה יפרה לה מדרך הגיהנם. לעס נכרי לא
 ימשל למכרה, כי הוא עם נכרי, עלובה היא נשמת החוטא,
 כאשר תצא מזה העולם והאדם קלקל דרכי עמה, אם
 תרצה לעלות למעלה בתוך מהנות הקדושים. לפי שמהנות
 הקדושים עימדים בדרך ההוא של הגן עדן, ומהנות נכרים
 עומדים בדרך ההוא של הגיהנם, אם זכתה דנשמה ושמירה
 ההיא של הפרשת מבוש הכבוד העליון עליה, או הרבה
 מהנות קדושים מודמנים לה להתחבר עמה ולהכניסה לגן
 עדן, אם לא זכתה, או הרבה מהנות נכרים מודמנים
 להכניסה בדרך של הגיהנם, ואותן מהנות של מלאכי
 חבלה עתידים לעשות בה נקמות. על זה בא הכתיב
 להודיע, לעס נכרי לא ימשל למכרה, אלו המלאכי חבלה,
 כבגרו בה [ו] היינו השמירה, שהקב"ה עשה לה שמירה
 שלא ישלט בה עם נכרי באותה הפרשת השמירה עליה:

א לבנו ייעדנה כמשפט הבנת יעשה לה. ביא וראה
 כמה יש לו לאדם לזוהר שלא יעקש דרכיו בעולם
 הזה, שאם זוכה האדם בעולם הזה ויסייר להנשמה י"י
 כראוי, זה הוא האדם שהקב"ה רוצה בו, ומשתבח בו
 בכל יום בפסולאי יל ואימר, ראו בן הקדוש שיש לי
 בעולם ההוא, כך וכך עשה, כך וכך מעשיו מתוקנים, וכאשר
 תצא נשמה זו מעולם הזה זכה נקיה וברה, הקב"ה
 מאיר לה בהרבה אורות, ובכל יום סברו עליה זו היא
 נשמת פליני בני, שמורה היא תהיה לגוף ההוא שעובה,
 והוא שבתוב ואם לבנו ייעדנה כמשפט הבנות יעשה לה
 מהו כמשפט דבנות, כאן יש סוד להחכמים, בתוך סלע
 החוק רקיע דנעלם [ו] יש היכל אחר שנקרא היכל ארבה,
 ושם הם אותן איצרות הנסתרים, וכל נשיקות הארבה של
 המלך נמצאים שם, ואותן נשמות האהובות לרמלך נכנסין
 שמה, כיון שרמלך נכנס בהיכל ההוא של המלך, מה כתוב,
 וישק יעקב לירל, הקב"ה מוצא שם לנשמה הקדושה הרואה,
 ומיד הא מקרים ונושק לה ימחבקה ומעלה אותה עמו
 ומשרעשע בה, והרי כמשפט הבנות יעשה לה, בדרך שהאב
 עושה לבתו ההכיבה אצלו, שנושק לה ויברבקר ויתן לה
 מתנות, כך עושה דקב"ה לנשמת הצדיק בכל יום, כמו
 שכתוב כמשפט הבנות יעשה לה, והו שכתוב ב) יעשה
 למחכה לו, כמו שהבת הזאת השלימה מעציה בעולם הזה,
 אף כך הקב"ה משלים לה עשיה אהרת בעלם הבא,
 שכתוב עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו.
 יכאן כתוב יעשה לה:

א אחרת יקח לו שארד כמותה ועונתה לא יגרע, מהו
 אם אחרת, בוא יראה רוחו של איש צדיק נתעטר
 בהצורה שלו בגן עדן שלמטה, ובכל שבתות ומועדים וראשי
 חדשים מתעטרים הרוחות בעטרות חדשות ומתפנינים מעטרות
 של הול ועולים למעלה, וכמו שעושה דקב"ה באותה נשמה
 עליונה הקדושה למעלה, כך הוא עושה בזה הרוח הצפה
 בניע

א אחרת יקח לו שארד כמותה ועונתה לא יגרע ויחי
 אם אחרת תא חזי רוחא דב"כ זכאה ארעשר
 בדיוקנא בגן עדן דלתתא ובכל שפתי ומועדי וריבי
 ירחי מתעטר, רוחי ומתפשטין וסלקין לעילא
 וכמו דעביד קב"ה בהסוה נשמתא שילאה
 קדישא לעילא, סכי כמי עביד בהסוה רוחא לתתא
 בגן

א אחרת יקח לו שארד כמותה ועונתה לא יגרע, מהו
 אם אחרת, בוא יראה רוחו של איש צדיק נתעטר
 בהצורה שלו בגן עדן שלמטה, ובכל שבתות ומועדים וראשי
 חדשים מתעטרים הרוחות בעטרות חדשות ומתפנינים מעטרות
 של הול ועולים למעלה, וכמו שעושה דקב"ה באותה נשמה
 עליונה הקדושה למעלה, כך הוא עושה בזה הרוח הצפה
 בניע

זיו הזהר

[א] סופי תיבות תי"ד י"ח שהתורה מינה וציל ובקום את [ב] זה בגן עדן העליון.

בג'ע שלמטה. שמעלהו לפני ואמר זה הוא רוחו על הגוף פל ני. ומיד מעט דקב"ה לז' הרוח בהרבה עטרות ומשתעשע ב'. 'אפשר' תאמר ש'כעבור זה רוחו יפסיק הקב"ה את העונג שרוא עושה לדגמטה. לא כן, אלא אם אדרת יקח ל' שארה כס תהוה נהה לא יגרע, אלה הם שלשה שמות העליונים שעין לא ראתה אלהים וולתך. וכל בע לם הבא ונמשכים שם [נת] אחד מדם שארה. היינו שפע של התניצת והארת אור המאיר בדרך נעלם, וזהו מן הון את הכל. ונקרא הוי"ה בנקדת אלהים, שארה. בהפוך האותיות היא אש"ר ה'. וש"כ י' שר שמנה לחסו, והיינו שארה. כסותה. וזה סכת המפך. דינו שפע אחרת שמיאיר לה ושומרה תמיד סכת לביש של המפך. שכוך עליה השם אליו"ה בכגדו בה תמיד. שלא היוו סמנה. ודיינו כסיתה. ועינתה מה היא, זו השפע של עולם דבא שבה נמצא הכל. ה' צבאות הוא. המאיר בכל אורות נסתרים העליונים של עץ החיים. שבו נגזו כח דינה שמשם יצאה העליונה. וכל זה בענג ותשיקה של ע"ם דבא, שלש אלה לא יגרע לה כאשר היא זכאית כראוי, ואם היא אינה כראוי או שלש אלה נגרעים סמנה. שלא יהיה נעשה לה עטרה אפילו אדרת סהן. בוא וראה מה כתוב, ואם שלש אלה לא יעשה לה. שאינה זוכה בן. ויבאה הנם אין כסף. הנא מיכני יהודים אותה החוצה. אין כסף. אין לה השתוקקת ואין לה עיג כלל:

6) וְעוֹד וְאֵם לְבָנוּ יִיעֲדָנָה וְגו'. אם אחרת יקח לו וגו' ב'א ראה כל מי שיש בו להגיע ל"ג שנים ולהלי' נקרא בן לכנסת ישראל. וכל כו' שהוא מבן כ' שנים ולמעלה וזכה בן נקרא בן לרקב"ה בידאי. ככתוב כנים אתם אלה' אלהיכם כאשר הניע הד' ל"ג שנה. וזכה לזה היום שנכנס בגנת הארבע עשרה. אין אמר עליו הכתוב (ג) ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך. מה הטעם. לפי שמקדם לזה לא היה לו עוד השם בן. ולא שרתה עליו נשמה העליונה. שרדו היה עד בשנות ערלה [יט] ולפיכך כתוב אני היום ילדתיך. היום ודאי אני ילדתיך. אני ולא צד דמיטבה כמי שהיה עד עתה. אני בלבדי. ובבן עשרים שנה מה כתוב בשלמה (ג) כי בן הייתי לאבני. לאבני ממש בידאי. על זה כתוב ואם לבנו ייעדנה. דינו מבן י"ג שנה ולהלאה. שהיו או יצא מרשות צד המומאה שנודמנה לו מיום תלדתה. מה כתוב. כמשפט הבנות יעשה לה. מהו כמשפט הבנות. למדנו שבכל יום ויום מביט הקב"ה בנער הזה ועומד ברשות הערלה. והוא יצא ממנה ינמשך לבית הספר ומכניע לה. והלך לבית הכנסת ומכניע לה. מה עושה הקב"ה לנשכה זו. מכניסה לבית גנויו וניתן לה מהנות וא צרות הרבה. ומקשט לה בתכשיטם עלינים. עד הומן שמכניסה לחופה בכך זה מ"ג שנה ומעלה. אם אחרת יקח לו. מהו אחרת. בוא וראה ביום הערב שבעה שנתקדש היום יוצאות נשמות חרשות מתוך עין ההיים ומנשבים אותן נשכות יתרות הקדושות להתתנונים. ינחום בהם כל יום השבת. ולאחר מיצאי שבת עולות כל הנשמות ומתעטרות בעטרות קדושות למעלה. ובכמו שרקב"ה מוטין לאדם עיקר נשמתו של תולדתו] כן מוטין דקב"ה לאדם זו הגשמה אחרת היתרה. ואע"פ שזו האחרת נודמנה לו.

בן עין דלתתה דקא סלקת קייא ואמר דא חיבו רוחא דלניח גופא ומיד מעטרה לה קב"ה להחי ריחא בכמה עטרין ירשת נשכט צה ומי תיזח דהא בנין ריחא דא סביב קב"ה מה דעביד לכשמתח לאו הכי אלף הם אחרת יקח לו שהיה כסיתה ועינתה לה יגרע אלון אינון תלת שמין עלאון דעין לא רתה אלהים וולתך. וכלהו בעלמא דלתי ואתמטכו מתין [נת] חד מנייהו שארה משיכו דליליו וסירכו דסירי בחורח סתים מיונא דון לכלא. וחקרי הוי"ה בנקודת מלהים סז"ר"ס בהפך התיון אש"ר ה'. וזה מאשר בינה לחיון וזה חיבו שארה כסותה פריכו דילכלא דת ישיכו אחרת דסירי יגשיר לה מדור פריכו דלבוכה דילכלא. דפריש עליה הנו"ס בכגדו צה תדר דלת התעדי מינה. והאי חיבו כסיתה ועינתה יזק חיבי דא משיכו דעלמא דלתי דביה כלל ה' לצחות חיבי דהא חיבו דסירי בכל נסירין סתימין עלאון דהולגת החי דביה עונה סמירא דמתן נקבת. וכל דא בגד דת וכוסופא דעלמא דלתי תלתה בני לת יגרע לה כד חיבי זכאת כדקח יאות. ואי לאו חיבי כדקח יאות בני תלתא גרעון מינה. דלא יתעביד לה עטרה אפילו אחד מינייהו תא חוי מלי כתיב וחס כלם חלה לא יעשה לה דלא זכאת צהו. וילאה חגס אין כסף. ספיק מקרייה ודחיון לה לבר אין כסף. לית לה כסופא לית לה דעולא כלל

א) תגו ירה לבנו ייעדנה וגו' אם אחרת יקח לו וגו' תה חיו כל מאן דוכי לתליסר בנין ילדתיה חקרי בני סת ישראל. וכל מאן דלויכו מצד עטרין בנין ולעילא ווכי בני חקרי בני נקב"ה דהוי כמד"א ביט אהם להי ה' יוכס. כד משא דוכי לתליסר בנין ווכי צהאי יומא דעאל לארביסר כדון כתיב (ג) ה' אמר הלי בני חתה אני היום ילדתיך מאי טעמה דהא מקדמת דנה לא הוה ליה שמה דצרה ולא שרתה עליה כשמתח ע"ה דהא צבני ערלה הוה [ס] ובג"כ אני היום ילדתיך היום ודאי אני ילדתיך. בני ולא סערה אחרת בייה דהוה עד שרתה חני בלחוליה. חני עטרין בנין מאי כתיב בשלמה (ג) כי בן הייתי לאבני ממש ודמי ע"ד כתיב יהס לבנו ייעדנה. ייבר תליסר בנין ולהלאה. דהא נפק יורכו דסערה אחרת דחודמת ליה מאי כתיב. כיוספס הבנות יעשה לה חיו כמשפט הבנות תנין בכל יומא חמי קב"ה להאי יקרא דקחי ברשו דערלה וחיוכו פיק מינה והתמשך לני ספירא יתבר לה וחיויל לבי כתיבתא ותבר לה. מה עביד קב"ה להאי כשמתח חעיל לה להדרר דיליה ויחיב לה מתן וכבזון סניאון וקשיט לה צקסוקין עלאון. עד זמנא דעריל לה לחופס צהאי בר הייליסר בנין ולעילא חס אחרת יקח לו מהו אחרת תא חוי ציוורא דשבתא צשעתא דאתקדש יומא נפקין כשמתן חמתין מנו אילנא דהיי ומכשנן אינון כשמתין קדישין לתתאי. וכייהין צהו כל יומא דשבתא ולצתר דנפיק שבתא סלקין כללו כשמתין ומתעטרין בעטרין קדישין לעילא [וכמה דקב"ה חומין לבר נש עיקר כשמתח דיליה] חוף הכי חומין קב"ה להאי צ"ג דא כשמתח אחרת. ואע"ג דהא זמינא ליה

מראה מקומות 6) דף נה. ט תיסי צ' ג פשי ד

זיו הזהר

[נת] מן הוינו של חכמה ובינה שנקראין אבא ואמא וכל אלו הרמזים שמוכר הלאה הם מרמזים על חכמה ובינה שמן הודותם נמשך שפע לכל העולמות: [נת] כך נקראות שנים הראשונות קודם שנעשה בר מצוה כמו אצל אילן שביראשונה סתנבר כת המ"א

לו עתה. נשמתו שהיתה לי מקודם. שארה וכמותה ועינתה שמקדם לא יגרע ממנה:

(א) ועוד אם אחרת יקח לו וגו'. כאן יש להעיר שנשמות הגרים כלן פירחות מתוך הגן עדן בדרך נסתרה. כאשר נסתלקים מזה העולם נשמותיהם שהרייחו מתוך דגן עדן לאיזה מקום דריות. אלא לבדנו מי שחוטף ול קח בנכסי הגר תהלה הוא זוכה בדם. כמו כן כל אותן נשמות קדושות העלי גות שרומיני דקב"ה לרתחתינים [א] כלן יוצאות בזמן ידוע כדי לרשעישע בנן עדן. ודן פוגעות באותן נשמת הגרים. מי שאוחז ברן מאתן הנשמות זוכה ברן יתלכשן בהן. ועימות בזה הלבוש. ויודית תוך הגן כלביש הזה. לפי שבנ"ע אין עומדים שם אלא בלבוש כל איתן הנמצאים שם. ואפשר תאמר שבעבור זה הלבוש נגרעות אותן הנשמות מכל העינג שהי' אהן תהלה. על זה כתיב אם אחרת יקח לו שארה כסיתה יענתה לא יגרע. ועימות בהגן בלבוש הזה שהקדים לאחו בהן יזכו בהן. וכאשר עולות למעלה נפשיות מסנו. שהרי שם אין עימות בלבוש זה ואיתן נשמות הקדושות נהנות מן הריח שהרייחו מתוך הלבשים האלה. כאשר נבלע באיתן הלבשים מן הדברים הקדושים שבזה העולם [א] יכל איתן נשמות הקדושות כשמגיע זמן לרדת לזה העולם. למען ישכנו כל אחת על מקומותן הראוי דגן באנשים. כלן יירדות מלובשות באותן נשמות הגרים שאכרנו. וכך דן נכנסית בורע הקדיש. וכמליש זה הן עימות להשתעבר עימם בזה העולם ועי"כ בכמה מקומות הוהיר דקב"ה על דגש שורע הקודש יהי נהרים בן. בכתוב ואתם ידעתם את נפש הגר. שבנפש הזאת של דגש ידעה נשמה הקדישה בעיני העולם הזה ונהיית מהן:

(ב) ועוד אם אחרת יקח לו וגו'. הוא וראה הגלגלים שמתגלגלים במקרא דוח. כמה גרוי'ם ועליינים הם. שהרי כל הנשבות באות בגלגל. ואין יודעים האנשים דרכי הקב"ה. איך סתקיים גלגל החיור. ואיך נדונים האנשים בכל יום ובכל זמן. ואיך דנשמות נכנסות לדון מרם ביאתן לזה העולם. ואיך נכנסות לדון לאחר שיצאו מזה העולם. כמה גלגלים וכמה מעשים נסתרים עושה הקב"ה עם הרבה נשבות ערויות. והרבה רוחות ערויות הליכות בעולם ההוא שאין יכולין לכנוס לפנים של פרוכת רמלק. וכמה עולמות נרפכים בהן [מג] ודע אם שנרפך הוא בררבה נפלאות נסתרות. והאנשים אין יודעים ואין משיגים. ואיך מתגלגלות הנשמות כאבן בקף הקלע. ככתוב (ג) ואת נפש איבך יקלענה בתוך כף קלע. כאן יש לגלות שכל הנשמות מן עץ גדול ותקוף שהיא הגדר היוצא מעדן הן יוצאת [א] וכל הרוחות מן עץ אחר הקטן טבנו הן יוצאות. הנשמה מלמעלה והרוח מלמטה ומתחברות יחד כדמיון של זכר ונקבה. וכאשר מתחברות יחד אז הם מאירים באיר דעליין [מ] ובהתחברות שניהם נקראים נר. ככתיב (ד) נר ה' נשמת אדם. מהו נר" נשמה רוח. נשמה ורוח הם זכר

לו. כשמתא רבות ליה בקדויותא. סארה קדמויותא וכסיתה וענתה לא יגרע מינה:

(א) ר' אש אחרת יקח לו וגו'. כשמתא לית להמערד נשמתין דגיורין כלשו פרחן מגו גנתא דעדן באורח סתים. כד מתלקן יחאלי עלמא נשמתו דקח רווחו מגו גנתא דעדן לאן אחר מייבין. חלא מנינן מחן דנשיל והמיד נכסי גיורין בקדויותא זכי בזה אוף הכי כל חינון נשמתין קדישין עלאין דקח זמין לין קב"ה לתתא [מ] כלשו נפקין לזמין ידען בנן להשתעשע בגן עדן. ופגען בחינן כשמתין דגיורין. יחין יתחד בכו מאלין נשמתין זכי בזה ויתלכשן בכו וקיימי בהאי לבושא. ונחתי גו גנתא דעדן דקח זמין דענא דעדן לא קיימין תמן אלא בלבושא כל חינון דקיימי תין ואי תימא דבנין האלי לבושא נרען חינון נשמתין יכל עינגא דכוס לין בקדויותא על דא כתיב אם אחרת יקח לו סארה ככסיתה וענתה לא יגרע. כגנתא קיימי בלבוש דא דקדיי לתחד בכו זוכו בכו. זכי סלקן לעילא יתפסגן יינים. דהא תין לא קיימין בלבושא דא .. ואינון כשמתין קדישין חסונן מריחא דקח אריחו יינו לבושיהו הלין כד אשתרפן חינון מלבישין ממלין קדישין דהאי עלמא [מח] וכל חינון כשמתין קדישין כד נחתי להאי עלמא. בגין למשרי כל מד על דוכתייהו דהתחזין לכו בזני נשא כלשו נחתין מתלכשן בלינון כשמתין דקדויותן. והכי עללין בורעא קדישא. ובחלבישא דא קיימי להשתעשע בדייטו בהאי עלמא. ועי"ד ככמה דוכתיין חויר קב"ה על גיורא דורעא קדישא יודרין ביה כד"א ואתם ידעתם את נפש הגר. דבהאי נפש הגר ידעת נשמתא קדישא במלין דהאי עלמא ואתהינת מנייהו:

(ב) ר' אש אחרת יקח לו וגו'. תא חוי גלגלין דמתגלגלן בהאי קר' כמה דכרבין ועללין חינון. דהא כל נשמתין עלאין בגלגלה ולא ידעין בני נשא חורווי דקב"ה. היך קיימא טיקלה והיך אלתנין בני נשא בכל יומא ובכל עידן. והיך נשמתין עללין בדינא עד לא יימון להאי עלמא והיך עללין בדינא לבתן דנכקי מהאי עלמא. כמה גלגלין וכמה עוברים סתומין עבד קב"ה כהדי כמה כשמתין ערשיליין וכמה רוחין ערשיליין חילין בהסוא עלמא דלא עהלין לפיגורא דמלכא. וכמה עללין חתהפך בכו [מג] ועלייא דאתהפך ככמה פליין סתומין וכני נשא לה ידעין ולא משיגין והיך יתגלגלן כשמתין ככמה בקוספיתא כד"א (ג) ואת נפש איבך יקלענה בתוך כף קלע כשמתא לית לגלגא דהא כל נשמתין מהילגא דכרבה ותקופת דיהי נהר דנפיק מעדן נפקין [מג] וכל רוחין מהילגא יתחדא זעירא נפקין כניה מלעילא רוח מלתתא ויתחברין כחדא כגונא דלכר ויקרף וכל יתחברין כהתא קדין נסרין נהירו עליה [יד] ובהצולא דתרווייהו חקרי נר. כמ"ד (ד) נר ה' נשמת אדם. מהו נר" נשמה רוח. נשמה ורוח

מראה ברכות (א) דף נ"ג (ב) דף נ"ד (ג) דף נ"ה (ד) דף נ"ו

ואח"כ כח הקדושה. ברימא חשובא והדר נהורא . [מ] חינון נשמות החדשות שעוד לא היו באדם בזה העולם הנשמי : [מא] כי הנשמות החדשות לא נעמו עוד זה העולם מן דברי קדושה שב, ולם הנשמי ואין יודעין התנהגות עולם הנשמי. ויתודע להן כל זה באמצעות הלבוש של נפש הגר [ב] כל אדם יקרא עולם כמי [מ] פי' תולדת הנשמה מן בינה אבא עליה ותולדת הרוח מן בריכות אבא תתאה : [מז] כלל יסוד גדול נשגב שבאן שחסידי צריך להתלבש אור גדול באור קטן ספגנו. פנימיות בחינת זכר בחיצוניות בחינת נקבה. ואם תרצה יהיון רמזא דהכמתא מן הכחות הנמצאים בזה העולם הנשמי הכתכל והבין בסאור העלעקטרין ותראה איך שרק כאשר השני מיני כחות שלו הסופסים בשני חושי ברזל מתאחדים אז נראה אור. והרבה יש לדבר מזה אבל אין כאן מקומו:

נר

זכר ונקבה להאיר יחדו. וזה בלא זה אין מאירים ולא נקרא נר. וכאשר מתחברים יחד נקרא הכל נר. ואז מהענפת הנשמה בזה הרוח לעמך דעם למעלה בחיוב נסתר. שבהוב (ח) כי רוח מלפני יעקב. יתעבף לא כתוב אלא יעבף. מפני מה. לכו שהנשמות אני עשיתי. ושם למעלה בהגן בחיוב הנסתר התעבף והתלבש הנשמה ברוח כראוי לה. ובזמן שבהיכל היא אין לבוא ואין להשתמש אלא ברוח ונשמה. לפיכך אין הנפש באה עמה. אלא הנשמה מתלבשת ברוח הדוא שם. וכאשר יורדת לתוך הגן עדן ש"מטה מתלבשת באות הרוח אחר שאמר [מח] והיא זה שיצא משם ונתהה משם. ובכלם תשכן הנשמה בזה העולם ומתלבשת בהם [מז]:

רוח ההוא שיצא מזה דע"ס שלא נתיבה ולא נתפשט בזה דע"ס להיחזק זרע. הוא הולך בגלגול ואינו מוצא מנוח. מהגלגל בעולם כאבן בכף הקלע. עד שיבצא הגואל ההוא אשר יגאלני [מז] ואשר יבאני בתוך אותו הכלי כמשי שרוא היה שמתמש בה. והוא דבק בה תמיד ביה. נכש. שהיה בת זוגו בהתקשרות רוח ברוח. והואל רוח יבנה אותו במקום. ואינו הרוח שר"ת ונדבק בכלי ההוא אינו נאבד [מח] שאין לך דבר בע"לם אפילו דבר קטן שאין לו מקום ופנה להסתתר ולהאסף שם. ואין כל דבר נאבד לעולם. ולפיכך דוח ההוא ש"תיה בכלי ההוא נמצא שם. והוא בודאי ישאף אחר העיקר והר"ד יש"ו שיצא ממנו. והואל מביאוי ובניה אותו במק"ט. במק"ס שיש אותו הרוח שר"ת בבת זוגו. ובניה שם במק"ס. ונעשה עתה ברוח רדשה בעולם. רוח חדש וגוף חדש (ג) אלה שני רוחות נמצאים בה שהם אהר. אם זכיה להבנות כראוי אלה שני רוחות נעשו אחד להתלבש בהם נשמה העליונה. וכמי שיש לשאר בני העולם הזכאים שני רוחות. לשמה העליונה. רוח של גרים שזוכין בהם אתן הנשמות שמקדימות לאחוז בהם. ועיד רוח אהר מלמעלה. ונשמה הקדושה העל"ה מתלבשת בהם. כן גם משל כמשי יש לו שני רוחות. בשביל שתלכש בהם נשמה העליונה. שתהי' כבנות לזה גף אהר החדש אשר יבנה עכשו. עתה יש לעיין. גוף ההוא הראשון של המת שר"תיה מה נעשה ממנו. אפשר תאמר שנאבד כיון שלא זכה להעמיד תולדות. אם כן לדנם עמל לקיים מצות התורה. או אבילו אהר מ"ן. הלא אהרנו יודעים שאפילו דריקנים שבישראל כלם מלאים מצות כרמ"ן. יג"ף זה אע"פ שלא זכה להעמיד תולדות. היה שומר שאר מצות שבתורה שאין נאבד"ן ממנו. וכי לחנם היה על זה כתוב (ג) מי יכלל גבירות ה' גו'. מי הוא זה שיוכל לכלל הגבירות שעושה הקב"ה בע"לם תמיד. זה הגוף הראשון שר"תיה אינו נאבד. ויש לו קיום לעתיד לבא. שהרי עונשו סבל בכמה אופנים. והקב"ה אינו מקפח שכר כל בריה שברא. מלבד אלה שיצאו לגמרי כן האמונה שלו. ולא היה בהם טוב לעולם. ומלבד אלה שלא כרעו במודים. שא"ו עושה הקב"ה כהם ברוות אהרות [מט] לפי שגוף ההוא לא יבנה עוד צורת בן אדם ולא יקום לעולם. אבל גיפות ההם לא כן. [יעל זה כתוב

זכר ונקבה להאיר כהר. והוא בלא דל לא כהרין ולא אקרי נר. וכך מתחברין כהנה אקרי כלל נר. וכדון התעבף נשמה ברוח לקיימת תימן לעולה בהיכלא שייורה. דכתיב (א) כי רוח מלפני יעקב יתעבף לה כתיב חלה יעבף. מאי עימא בגין דכתיבת חמי עשיתי תימן לעולה בגינתא בהיכלא שייורה התעבף והתלבש נשמה ברוח כמה דלחמוי. יכוין דכ"היה סובלת לא סוי ולא הסתיים אלא ברוח וכמה. נכש לא התיח תימן חלה כשיתח מתלבשא בהיה רוח תימן וכך נהתח לנו גן עדן דנתתח מתלבשם בהיה רוחא אהרת דהיינוט [מח] הויה דנפיק מתמן והוה מתמן. ובכללו שריא בהמי עליוט והתלבשם בהו [מז]

ההוא רוח דנפיק מכלי שלמה דלא חתריו ולא חתפסן בהאי שלמה אולא בגלגולא ולא הסבה נ"ח. אחי בגלגולא בעלמה כהכנה בקוספיתא עד דבשה הסוא פרוקא דפרוק ליה [מז] וחייתי ליה בהסוא חתנה ממש דהוה מיבו אשתמש ביה. ודביק ביה תדיר רוחים ונפשיה ויהי בת זוגיה רוחא ברוחא. והסוה פרוקא בני ליה כמלקדתיין. והסוא רוחא דשכח והתדבק בהסוא יחאלא לה חתניו [מח] דהא לית מלה הפילו זעירה בעלמה דלה סוי ליה חתרי ודיכחה לתתמרזא ולהתכנסה תימן ולא התאבדו לעליין ויבני' הסוא רוחא דשכח בהסוא מנה תימן הוה ודמי כדף בתר עקרת ויבדלה דליות דקא נפיק מניה ואייתי ליה ובני ליה בדוכתיה. בהתר דהסוא רוח די צבת זוגיה יתבני תימן כמלקדתיין והא אוהו בריה חתתא כשתה בגליח רוחא הדתח וגופא הדתח. (כ) ותימן תרי רוחות דמויין חד זה זכה לתצנלה כדקא יומת תריוויכו אינון חד לתלבשא בהו נשמתא עולה כחה דלות לשאר בני עליה דזכייין לנשייתא עליה תריין רוחין. רוח דזכייין בהו אינון נשייתין דקדמן וחמדי בהו ורוחא אהרת מלעילא. וכשתח קדישא עליה מתלבשא בהו חוף הכה בני מדיליה מייח חית תריין רוחין בגין לתלבשא בהו נשמה עליה די תחא לדון גופא חתתא הדתח דקה חתניי הסוה הסתח אית לתסתכלא הסוא גופא קדישה דשכח מתי התעבד מניה. מי תיזח דתתחבד סירול ולה זכה לחתרי. מי סכי למגנא אשתלל ככקודי חוקייתא. מי אפילו בחד מנייהו. והא הגן ידעיין דהכילי ריקנין שבישראל כללו מליין מלות כרמון. וגופא דל חע"ג דלה זכה לתרצהה. פקודין חתריין דלורייתת נטר דלח מתחבדו מניה וכי למגנא סווי על דל כתיב (ג) מי ימלא גבירות ה' וגו' מאן הוה בעלמה דיכיל למללא בצורן דעבד קב"ה בעלמה תדיר. הסוא גופא קדישה דשכח לא התאבד. וקיומא להו ליה לזמנא דחתי דהא עושה סבל בכמה זייני. וקב"ה לא מקפח אנרא דסוה בריין דברא. בר חוין דכקו מנו מסימכות דליות ולא סוה בהו טב לעליין. ובר מלינון דלא כרעו במודים דהני קב"ה עבד מנייהו בריין חתריין [מט] בגין דלא יבניי הסוא גופא דיוקנה דבר כש ולא יקום לעליין חבל הני לאו סכי. [ועל דל כתיב

ס טראה בוקמות (א) יס"י נ"ו ט דף ק. ג תליס ק"ו

זו הזהר

[מט] היינו רוח נטור יותר והוא של נפש הגר שמקום תולדתו בגן עדן שלמה. [מז] מי' בבוא הנשמה לזה העולם השמי תתלבש בכל הלבשים של הרוחות הנ"ל. כמו למשל גוף האדם שכל מה שיבוא למקום קר ביותר נצרך לסבישים יותר; [מח] ריינו אחיו ע"י מצות יבום; [מח] זה נקרא רוחא קדישא דשכח בה בעלה כביאה הראשונה; [מט] כאומנם ז"ל סאן דלא כרע במודים לאתר ו' שנים נעשו שדרתו נהש

אם אחרת יקח לו וגו' [ג] ומה עושה הקב"ה. בוא וראה זה הגואל אשר יגאלנו ע"י יבום הוא מכניס רוח שלו שמה. ומניחו שם ינשתקף ונתערב באותו הכלי. והרוח הראשון הוא שהיה באותו הכלי ונדבק בו ודאי נשאר ואינו נאבד. ולפיכך זה הרוח שדניח באותו הכלי ונדבק שם. היא רודף אחר רוח הראשון שהוא העיקר והיסוד שלו שיצא ממנו בהמיתה. וע"י היבום מביאו אליו ובונה אותו מחדש במקומו. בהמקום שדיתה בת זוגו. ובכין נמצאים שם ג' רוחות. אחד זה שהיה באותו הכלי ונשאר שם גם לאחר מיתה. ואחד זה רוח הערום שיצא כרמיתה וע"י היבום נמשך שמה. ואחד זה הרוח שהכניס היבום ונתערב בה. בג' רוחות אי אפשר לה להיות. ומה נעשה. אלא כך הן אותן גבורות עליונות שעושה הקב"ה. זה הרוח שהכניס שמה יבם ההוא. בו מתלבשת נשמת המת במקום הלבוש של נשמת דגרו. וזה הרוח עם הרוח הערום שהיה שמה להכניס יהיו שניהם לביש לדנישמה העליונה של המת. וזה הרוח שהיה נשאר התלה באותו הכלי מן המת פורח משם. והקב"ה כוונתו לומקום כבוד דלון הפלע שהוא באחריו כותלי הגן עדן. ונמשך שם. ונתעלה להיות מן מן לא תו הגוף הראשון שחי בתהלה. ועם זה הרוח יקום גוף ההוא. (א) אלה הן אותן גבורות עליונות של המלך העליון הקדוש. ואין נאבד כלום. אפילו הבל הפה של אדם יש לו מקום. והקב"ה עושה מזה מה שעושה. ואפילו הדבור של אדם או הקל שלו אין הוא דבר ריק. ולכלם יש להם מקום. זה הגוף שנבנה ע"י היבום ויצא לעולם בריה חדשה אין לו בת זוג. וע"כ אין מכריזים עליו בשמים מזה. שהיה בת זוגו ורקב"ה עושה מזה מה שעושה. ואפילו נעשית אמו. ואחיו נעשה אביו. (ב) ואם העלה בידו לקחת בת זוג אין זה אלא ברהמים. שנזרמנה לי נקבה שעד עתה לא היה לה בן זוג. ועל זה למדנו שמה יקדמנו אחר ברהמים. אחר נקרא שאינה בת זוג. והכל הוא על תקונו — :

אם אחרת יקח לו וגו' [ג] ומה עבד קב"ה. מה חוי ההוא פרוקא דקא פריק ליה רוח דיליה קא חעיל תמן ובזיק ובסוף וערב בהסוף מהגמ. והסוף רוחת קדמיה דהוא בהסוף מהגמ ומתדבק ביה ודאי מתהדר ונתחבצו. ובג"כ הסוף רוחת דשכך בהסוף מהגמ ומתדבק תמן. הוא דריוף בתר עקרא דיליה ויכודא דיליה דקח נפיק מניה. ואייתי ליה ובזי ליה בדוכמיה. בתמר דסוף בת זוגיה. הא תלת רוחין תמן. וחד מה דהוא בהסוף מהגמ והמתהדר תמן. וחד הסוף דחעיל תמן חתי פרוקא ומתערב בה. למחוי בתלת רוחין אי הכשר. ומה התעבד תלת קא חעילין גבורין עליונות דעבד קב"ה. הסוף רוחא דחעיל תמן הסוף פרוקא. ביה מתלבש היסוף נשתתף באתר דלבישח דגיווי. ואיכו עם הסוף רוחא ערשילאס דתב תמן להתנחה להוי לבשח לבשיתא עלמה והסוף רוח דהוא בקדמיתא דמתהדר בהסוף מהגמ פרה מתין וקב"ה חומין ליה התר בגו ריון כיון דשנרא דבתר כתפוי דגן עדן. ומתהדר תמן. ומסתלק להסוף גופא קדמיה דסוף בקדמיתא. ובהסוף רוח יקום הסוף גיפא. (א) חלין חיונין גבורין עליון דמלכא עלאה קדישא. ולא מתחבצו כלום חפילו הכל דשומא התר ודוכתא אית ליה וקב"ה עבד מניה מה דעבד. וחפילו מלה דב"כ חפילו קלא לח חוי בריקניא. ואתר ודוכתא אית לכו לכנא. חתי דתעבדי הכשר ובזיק לעילא בריה חתתא לית ליה בת זוג. וע"ד לח זכריו. דהא בת זוגיה חתקידת מניה בת זוגיה ליה חתקידת מניה. ואחשו דיליה חביב (ב) וחי אית ליה בת זוג חוי ברחמי דהערעית צדיי וקבא דעד כען לא חית לה בר זוג. ועל דא תנינן דילמא יקדמו התר ברהמים. אחר תן. וכנא חיהו גל תקוניה — :

(ג) **בן אדם** סתם שבעולם כאשר נסתלק ממנו. הריאנו י'דעים שהניח רוחו בראשה שדיתה ליה. והרוח נכנס שמה. מה נעשה מזה הרוח. אפשר אמר שהוא נאבד. לא כן. אם הוא לא נשאית לאיש אחר יש לשאל מה נעשה מן אותו הרוח שדניח בה בעלה. וכן אם נשאית לאיש אחר יש לשאל מה נעשה מן הרוח שדניח בה בעלה הראשון. שהרי איש אחר בא עליה. שיתקיים רוח ברה אי אפשר. שהרי זה שבא עליה עבשו דכניס בה רוח. ובעלה הראשון נסתלק בנים הו' לו. וזה כעל השני אין הוא גואלו של הראשון. ובודאי אין יבניהם יבולים להתקיים יחד כגוף האשה. ולומר שדראשן נאבד אי אפשר. מה נעשה ממנו :

(ד) **בוא וראה** כמה נכלאו גבורות דמלך דקדוש שהי' עושה. ומי יכול למלא אותן. כאשר בעלה השני בא ומניח רוחו באשה הריא. רוח הראשון מקבצג בזה הרוח שדכניס השני. ואין מתישבין יחד. ולפיכך אשה זו אין מתישבת דיתה כראוי עם בעלה דשני. וכי שהרוח הראשון מכשכש בה. ובכן היא זכרת איתו המיד. והכבה עליו או תתאנח עליו. שהרי הרוח שלו מכשכש במעיה

(ג) **בר נש** דעלמא דקא מסתלק מניה. הא ידענא דרוח דיליה שבין צהלי אמתא דסוף ליה. ודוכא חעיל תמן. מלי חתעבד מההוא רוח. אי נימא דמתחבצו. לחו הכי. חוי איכי לח אנכיבת הסוף רוחא דשכך בה בעלה מחוי חתעבד מניה ומי אנכיבת חתי חתתא אוף הכי מחוי חתעבד מההוא רוח דשכך בה בעלה קדמיה. דהא גבר מהרת חתי עלה להתקיימת רוח צרות אי אפשר. דהא חתי דהתי עלה הסתא רוח חעיל בה. והסוף קדמיה דאסתליק בגין סוו ליה ודא דהסתא לחו פרוקא חסו. ודחי נה יכלי תרווייהו להתקיימת בהסוף גופא דמתא כחדא. מי נימא דמתחבצו חוי אפשר. מחוי חתעבד מניה :

(ד) **תא חזי** כמה עליון גבורין דמלכא קדישא דקא עבד. ומחין יכל למללא לין כד האי בעלה תנינא חתי חעיל רוחא בהסוף מהגמ. רוחא קדמיה מקבצגנא צהלי רוחא דחל תנינא. ולא חתישבן כחדא ובניני כך התתח לח מתשבת כדקא יאות צהדי בעלה תנינא בגין דרוחא קדמיה מכשכש בה. וכדן איכי דכירת ליה מדיר. ובכנת עלים או אמתאנת עליה. דהא רוחא דיליה מכשכשא במעיה

בראה בקוסות (א) 97 קי (ב) 97 קא (ג) 97 קא (ד) 97 קי.

זין הזהר

[ג] מי' אם גוף אחר צריכה הנשמה לקחת לה ע"י יבום שארה כמותה ועונתה של הגוף הראשון לא יגרע ויבוקש תקנה שם הוא יסוב בתחתית החתים.

במעיה כנרש. ומקטרג עם רוח האחר שנכנס בה מבעלה השני. ועד זמן רב הם מקטרגים זה בזה. ואם מנצח רוח השני לרוח הראשון. זה הראשון יוצא והולך לו. ולפעמים דוחה רוח הראשון לרוח השני ונעשה לו מקטרג עד שמוציאו מן העולם. ועל פי כמדנו שמשנים ולהלאה לא ישא איש לאשה הזאת. שהרי מלאך המות מוחק בה. ובני עולם אין מבינים שזה הרוח הראשון ביון שהתגבר ונצח לזה רוח אחר השני. מכאן ולהלאה אל יתערב עוד איש אחר עמה. חברים. הלא ידעתי שבמקום זה יש לכם להקשות ולומר. אם כן נמצא שלא מת בדין בעלה הני. ולא דנו אותו למעלה. אבל בוא וראה שהכל הוא בדין שינצח פליגי לפליגי. או שלא יקטרג פלגי לפליגי. ומי שנושא אלמנה כמי שנכנס לאיזה בים בשעת רוח הוק בלי חבלים. ואינו יודע אם יעבור בשלם או שיטבע בתוך התהום. ואם זה שהכניס בה רוח השני התגבר ונצח לרוח הראשון. רוח הראשון יוצא משם והולך לו. לאיזה מקום הולך. ומה נעשה ממנו רוח ההוא יוצא והולך אל הקבר של אותו המת. ומשם הוא משיטט בעולם ומתגלה בחלום לאנשים. והואים אלף האנשים בחלום הצורה של המת ההוא. ומידיע להם ענינים לפי דרכו של עיקר הרוח הראשון שזה נמשך ממנו. וכמו שעיקר הרוח הראשון משיטט בעולם ההוא כן משיטט זה הרוח ומודיע בעולם הזה. וכן הוא הולך ומשיטט בעולם ופקד תמיד לקברו. עד הזמן שעקרי הרוחות יורדים לפקד קברי הגופים שלהם. ואז מתחבר זה הרוח בעיקר הרוח הראשון שלו שמתלבש בהשני והולך לו. כשמיגיע עיקר הרוח לכימו נתפשט מזה הכבוש. ונותנים מקום לרוח השני בהיכלת הגן עדן או מבחוץ. לפי דרכו של כל אחד ואחד ושם נמטן. וכאשר הרוחות פוקדים לזה העולם והמתים נזקקים אל החיים. לא נזקקים לבוא אלא ברוח השני שהוא שמשך ממנו. וכו' מתלבש עיקר הרוח. ואם תשאל שאם כן נמצא שגורל מזה הנועלת לעיקר הרוח. וזו האשה עשהה לו טיבה בזה שנשאית לאיש אחר. לא כן. שאם לא היתה נשאית לאחר. וזה הרוח שבקרב מבעלה הראשון לא היה נדחה ע"י הרוח של בעלה השני. או תועלת היתה לו באין אחר. שלא היה נצרך להיות נע ונר בעולם כמו שהיה. להודק אל החיים שבזה העולם כמו שהיה משמש אנה ואנה. ואם תשאל אם כן נמצא שיוג השני על אשה זו לא היה מלמעלה [א] למה אמרו שגלפי השגחה נדהה איש מפני איש. ופירשהו ענין דרוחה שזה בעל השני שנשא זו האשה היא בת זוגו ממש. והבעל הראשון לא היתה זו בת זוגו ממש. כי מתחלה היתה של השני. וכאשר הגיע זמנו נדחה הראשון מפני השני. תדעו עבד דאי כך היא. שהרי לא נדחה רווחו של בעל הראשון שהיה באשה זו. אלא מכני שזה השני היא בת זוגו. וכל אלה שהשני נדחה מפני הראשון. הוא לפי שהראשון היה בן זוגה ולא השני. ולפיכך אין יכולים להתקיים יחדו. ונדהה רוח השני מפני רוח הראשון. ולפיכך מי שנושא אלמנה נאמר עליו (א) ילא ידע כי בנפשו רוא. שאינו יודע אם הוא בת זוגו ממש או לא. אבל הלא אם האלמנה אינה רוצה לדגש אע"פ שבא בן זוגה ממש. אין דקב"ה כופה אותה מן הדין [ב] והקב"ד פוסקין

במעיה כחויא. ומקטרג בהדי רוח אחרא דעאל בה מבעלה תניא. ועד זמן סגי מקטרגין לה דהא ואי אעבר לה דעהל להסוף קדמיה. דה קדמיה נפיק ואויל ליה וזמנין דחי קדמיה להסוף תניא ואתעביד ליה מקטרגא עד דחכיך ליה מעלמא וע"ד תנין דמתין ולהלאה לא יסב ב"י להאי אתתא דהא מלחך סמות אתתקף בה. יבני עליה לא ידעין דהא רוחא כיון דאתתקף וקא נח להסוף רוחא אחרא תניא. מכאן ולהלאה לא יתערב בר נש אחרא בהדיה. שהריא הא ידענא דבאתר דהא אית לבו לחקשי ולימא אי הכי לא אית בדינא האי תניא. ולא דייעין ליה מלעילא. אבל תא חזי כלא אויבו בדינא דינא פלוגי לפלוגי. או דלך יקטרג פלוגי לפלוגי. ומאן דנסיב הרמלחא כמאל דעאל בימא ברוחין תקינין בלא תכלין ולא ידע אי יעבר בשלם או יטבע בו תחיוי וחי דה דעהל הסוף רוחא תניא שתתקף ונלס להסוף קדמיה. הסוף קדמיה נפיק מתין ואויל ליה. לאן אחר אויל ליה. ויהי מתעביד. הסוף רוחא נפיק ואויל לבו קברא דהסוף בר נש. ומתין משפסא בעליה ואתחיו בתלמא לבני נשא ומתין בתלמא דיוקא דהסוף ב"י. ואודע לון מלין לפוס אורחיה דהסוף רוח קדמיה דקא אתמשך מניה. כמס דאיוסו בהסוף עליה הכי משפסא האי ואודע בהאי עלמא. וסכי אויל ומשפסא בעלמא ופקדת תדיר להאי קברא. עד זמנא דרוחות פקדן לבני קברייהו דנוכין. דהן האי רוחא אתחבר בהסוף רוח קדמיה דיליס ואתלבש ביה ואויל ליה. כד עאל לדוכתיה אתפשס מניה. ודוכתא אית ליה באינון היכלין דגן עדן או לבד. לפוס אורחיה דכל חד וחד ותמן אתשמר. וכד רוחין פקדין להאי עלמא ומתין נזקקין לבני חיים. לא נזקקין אלא ביה א משיכו דרוחא. וביה אתלבש רוחא אחרא. ואי תיירא חי הכי תועלתא אויבו לרוחא. והאי אתתא תועלתא עבדת לכלא. לאו הכי. דלמלא לא אתנסיבת לבני חריא. והאי רוחא דבעלה קדמיה לא סוס ויתדחיה מקמי הכי נברא אחרא תועלתא אחרא סוס ליה בגוניה אחרא חריא דלא יסי בעליה בגליה כמה דסוס ודגה יודק לבני חיים דחיי עליה כמה דסוס משפסא הכא והכא וחי תיירא חי הכי וזינא תניא דהאי אתתא לת סוס מלעילא [א]. והת המרת דאתדחיה נבר מקמי נבר ואחויא דהאי בעלה תניא דנסיב לאתתא דהא אויבו בת זוגיה ממש. והסוף קדמיה לאו אויבו בת זוגיה ממש סוס והאי תניא דיליה אית. וכד משה זמניה מתדחיה דה קדמיה מקייה ודחי הכי סוס. דהא לא אתדחיה סוף רוח קדמיה דסוס בהאי אתתא אלא בגין דהאי תניא אויבו בת זוגיה וכל חוטן תנינן דאתדחין מקמי קדמיהו קדמיהו סוס בני זוגיהו ולא הכי תנינן יבגין כך לא אית לון קיומא בהדייהו ואתדחיה רוח תניא מקמי רוח קדמיה. ובגין כך מאן דנסיב ארמלתא קרינן עליה (א) ולה ידע כי בנפשו סוף דלא ידע אי אויבו בת זוגיה ממש אי לאו ארמלתא דלא בעתת להתנכבא אע"פ דחיי בר זוגה. קב"ה לא כיף לה מן דינא [ב] וקב"ה אומין

טראה מקומות 6 עמי י

זיו הזהר

[א] עמ"י השגחה העליונה. כיון שנתבאר שהברירה בידה שאם לא היתה נשאית לאחר היתה עושה טובה יותר לבעלה רבת. א"כ משמע שבירח תולה הדבר ולא גורה מלמעלה. [ב] לפי זה יתורץ שאע"פ שבעלה השני נגזר לה מן רשעים ס"ט הברירה בידה שלא תנשא לו ויצמח מזה טובה יותר לבעלה הראשון.

מוזין לזה האיש אשה אהרת. והאלמנה לא תכנס לרין בעולם ההיא בשביל זה אע"פ שאין לה בן. שאין האשה מצוור על פריה ורביה כמו שנתבאר.

א) אשה האלמנה שלא נשאת פעם שנית. אותו רדוח שדינה בה בעלה כיה נעשה ממנו [ג.] יושב בה שנים עשר הירש. ובכל ימיה וילייה יוצא על הקבר ופיקד להנפש וחזר למקומו. ולאחר י"ב חודש שנחלק דינו על איש ההוא. שהרי כל אותן י"ב חודש הריח שפל ועגב בכל יום. ולאחר רשנים עשר חודש יוצא משם [ד.] והלך ועמד לפני שער הגן עדן. יפיקד לפרקים לביא לזה העולם אל אותה הכפי שיצא ממנה. ובאשר אשה זו נחלקת מן העולם. או יוצא לקראתה רוח ההוא ומתלבש בהיה שלה. והיא זוכה בו לביא עמו אצל בעלה. ומאירים שניהם כראוי בהביר אחד:

א) הבאים בגלגל שנחנשו בנירושין מעולם ההוא ואין להם בת זוג [ה.] מי הן הנשים המורגות עמהם בעולם הזה. שהרי לכל האנשים יש להם בת זוג מלבד אלה. ראו כמה הן גדולות ונפלאות נבורות רבירא. למדנו מי שמגרש אשתו הראשונה המוכח מוריד עליו המעות. המוכח למת. אלא הרי אמרו שכל הנשים שבעולם בצורת אותו המוכח קיימת [ו.] ועל כן נוהלין אותן השבע ברכית שכלן בקדושת השכינה הן. ואם הוא מגרשה מדוי' רבין לנרעין ולפגם [ז.] מכיון מה. לפי שעל ידי זה מתחברים שני מיני נירושין ביהר [ח.] וזו הסוד שכתוב וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה וגו'. ויצאה כביתו והלכה והיתה לאיש אחר. ממה שנאמר והלכה והיתה לאיש מן מעצמו שהיא אין הולכת אצל בעלה שגירש אותה. ולמה נכתב אחר. אלא כמו שאמרו אחר דוקא. אחר כתוב ואחר נקרא. שכתוב (ז) ומעפר אחר ינחמו [ח.] וזני מיני נירושין מתחברים יחד. נירושין של עולם ההוא ונירושין של עולם הזה [ט.] ומה שהיתה אשה זו קודם בצורה עליונה. נשפלה לצורה התחתונה. נקרא אחר ונקרא אחרון. אחרון סייין. שכתוב (ד) ואחרון על עפר יקום. וכאן כתיב ושנאה האיש האחרון או כי ימות האיש האחרון. ולפיכך כתוב לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקרחה. לא יוכל. לא יקונה צריך לומר. מהו לא יוכל. אלא כיון שאשה זו נדבקה [במדרגה ההיא שנקראת אחר] ונשפלה להשתעבד במדרגה שלו רמת זרע ולהתרבק במדרגה ההיא שאמר של. ובוא וראך אם אשה זו לא תנשא אלא הזנה. אם ירנה בעלה מותר לו לשוב אליה. אבל אם נדבקה בנשואין לארץ הזה. לא יוכל בעלה הראשון לשוב למדרגה הראשונה שהיה בתהלה עמה. לא יוכל בודאי לשוב עמה למדרגה הראשונה לעולם אחרי אשר הוטמאה. אפשר תאמר שהוטמאה בלבן. א"כ אפילו אם תרחק ותזנה בלא נשואין. אלא כיון שנדבקה. לאחר הור. הרי קבלה עליה חלקו של צד הרע ההוא. ובעלה הראשון שהוא מצד הטוב לא יהיה לו עוד בה חלק לילם. ולא יפרה עוד כלל למקום ההוא. אבל אם שלחה האיש

מראה מסומות א) 97 ק. ב) 97 ק. ג) 97 ק. ד) 97 ק. ה) 97 ק. ו) 97 ק. ז) 97 ק. ח) 97 ק. ט) 97 ק.

זיו הזהר

אזיזין להו כי נש אתחא אהרא. ולא עאלת זדינת בסהו עלמא אע"פ דלית לה בר דהא אתחא לא אתפקדת אפריס וכידי כמה דאיקמוס

א) אתחא דח דלא התנסיבת זמנה תינא. הסוד רוח דכזק בה בעלה מאי אלתזיד מניה [ג.] יתיב תמי תריסר ירחי ובכל ליליה ויליליא נפיק ופקדת לנכסא ותהדר לתריוס ולכתר תריסר ירחי דקא אתחלק דינא דהסוד זכרם דהא כל מינון תריסר ירחי רוחא אתכפיא בעניבו כל יומא ולכתר תריסר ירחי נפיק יתרון [ד.] יחול וקיימה לתרע גן עדן. ופקדו להאי עלמא לגבי הכי מהא דנפיק מניה. וכד הכי אתחא אתחלקת מעלמא. הסוד רוח נכיק ואתלזש בסהו רוח דילא. וזכחת זיב לגבי בעלה וכרין תרווישו כדקא יאית בחבולה הדא.

ה) דמתגלגלין דקה מתתרכו בתיזוכין מהסוד עלמא ולית לון בת זוג [ה.] יחול מינין כסין דקא מוהוונן בדייטו ביהי עלמא. דהא לכלכו בני נכא אית לון בת זוג בר מהאי חמו כמה מינון דרביצין ועלאין גבירין דליס. מינון מתן דמתקד חתוים קדמיה מדכחה מחית עלוי דמיון מדכחה החי. אלח סא רחינא דכל כסין דעלמא דזיוקא דהאי יזכה קיימין [ו.] ועל דא יתחא מינון שבע ברכין דכלה מנכסת יכרחל מינון וזי איהו מתקד לה אהרד בנינא לגרענא [ז.] מהי טעורא בנין דמתחברין תרוכין בדייטו דדי [ח.] ודוא דהא דכתיב וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה וגו'. וינאה יביתו והלכה והיתה לאיש אחר ממשע דאמר והלכה והיתה לאיש ידענא דהיסי לא חולא לגבי בעלה דתריך לה. ומאי אחר. אלח כמה דלחמר אחר תנן. אחר כתיב ואחר קרינן ליה דכתיב (ג) ומעפר אחר ינחמו [ח.] ותרוכין מתחברין כהרס תרוכין דהסוד עלמא ותרוכין דהאי עלמא [ט.] ומאי דות הכי אתחא דזיוקא עלמא. אשתעבדא לזיוקא דתרה קרינן ליה חרד וקרינן ליה חרדון. אחרון מגלן. דכתיב (ד) ואחרון על עפר יקום. והכא כתיב ובנחה האיש האחרון או כי ימות האיש האחרון. ובנין כך כתיב לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה לא יוכל. לא יקונה מצעי ליה מאי לא יוכל חלל כיון דהאי אתחא אשתעבד [בסהו דרגא דהקרי אחר] ונחתיא לאשתעבדא דרגא תתחא. לא בעי קב"ה דהאי קדמיה יתוב מדרגה דיליס למיכב איבז ונתחברק בסהו דרגא דלאו דיליס. וסא חוי אי הכי אתחא לח התנסיבת אלח חונה. אי בעי בעלה יתוב לגביה. הכל חי אשתעבדא בנשואין לאחר דא לא יוכל בעלה הראשון לשוב לנרעין קדמיה דהוה בקדמיה לגביה לא יוכל ודאי לתתחא להיסי דרגא לעלמין אחרי אשר הוטמאה. אי תימא דבזיזתה בדייטו אי הכי אפילו אי תתרחק ותזנה בלא נשואין. אלח כיון דאשתעבדא לאחר דא. סא קבילת עלך חולקת דהסוד סערא. ובעלה קדמיה דהיסי מסערא טבא לא יכא ליה זיב חולקת לעלמין. ולח יפיש כלל להסוד אחר. סא חס טחיה סא

וגו' זו תשובה על שאלה הראשונה משתי שאלות הנזכרות לעיל: [ג.] יש רוצים להוכיח מבין שלאחר י"ב חודש אין סנה כל כך לזינא אלמנה: [ד.] הנשמה נתגרשה מסכך הגלגל לפי שלא רצה לקיים מצות פריה ורביה: [ו.] והוא האי מוכח רמז על פדת הסלכות עלמא דנוקבא שורש נשמות הנקבות: [ז.] שלהגרושה מודם לה בעל שהנשמה שלו נתגרשה מסכך העליון לבוא בגלגל בשביל שלא רצה לקיים מצות מ"ד: [ח.] אחר רמז על מקום שרובץ בה המטמאה של אל אחר: [ט.] היינו הנשמה שנתגרשה למעלה לבוא בגלגל והיא שנתגרשה למטה. וזה האיש השני נקרא אחר כיון שהראשון נרשה לפי שמצא בה ערות דבר וזה השני לא איכפת לו בזה ולקחה לאשה:

האיש האחרון או כי ימות האיש האחרון. לשאר אנשים מותרת. שאפשר המצא אחר במקדם שיודווג עמה. אמנם מי שיש לו בנים מאשתו הראשונה והבנים זו לתוך ביתו. כזה היום הוא נדבק בחרב קשה דמרתפכת. בעבור שני טעמים. אחד. שהרי כבר התהה שנים החוצה. וזה הוא השלישי. ועד. כלי שנאחו בה אחר איך יבא הוא ליתן בה רוח שלו. וישתתף עמה ויתדבק בה. לא מפני שהיא אסורה. אלא מפני שבנדאי שתפ'ת רע היא אליו — : ע"כ מדבסא :

א) מבשפה לא תחיה. שאל ר' יוסי לר' יצחק וא"ל מפני מה כל מיני נשפים וקסמים אין נמצאים אלא בנשים. א"ל כך למדת. משבא הנחש על הוה הטיל בה זרמא. בה הטיל ולא בבעלה. א"ל ר' יוסי הרי למדנו שכאשר עמדו ישראל על הר סיני פסק הוהם מהם. ישראל שקבלו התירה פסק מהם הוהם. אבל שאר אימות עיבדי עכו"ם שלא קבלו התורה לא פסק הוהם מהם. א"ל יפה אמרת אבל בוא וראה התורה לא נתנה אלא לזכרים. שכתוב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. שהרי הנשים פטורות ממצות התורה. ועוד שחזרו כלם לזוהמתם כבתחלה לאחר שחטאו בע"כ. ואשה קשה להפרד הז הם ממנה יותר מן האיש. ולפיכך שכיחות הנשים בכפשים וכוהם הזה יותר מאנשים. שהרי נשים מצד השמאל הן באות. ונדבקות בדין הקשה. וצד זה נדבק בהן יותר מכנבדים כמו שנתבאר. לפי שהן באות מצד דין הקשה. והכל נדבק והולך אחר מינו. בוא וראה שכך הוא כמו שאמרת. שהרי בלעם היה מטמא עצמו בתהלה בשביל להטוין עריו רוח הטומאה. ברמין זה האשה בימי טימאתה נצרך לו להאיש להיות נשמר ממנה. לפי שהיא נדבקת ברוח טומאה. יבאיה והמן אם היא תעשה כשפים תצליח במעשיה יותר מומן אחר. שהרי רוח טומאה שורה עמה. וע"כ ככל מה שנוגעת נטמא כל שכן מי שמתדבק עמו. וזכאים הם ישראל שרקב"ה נתן להם התורה ואמר להם. ואל אשה בנדת טימאתה לא תקרב לללות ערותה אני ה'. א"ל כ"י מי שמסתכל בצפצפי הצפירים למה נקרא מנחש. א"ל שהרי זה בא מאותו הצד שרוח טומאה שורה על עוף הדוא ומודיע ענינים בעולם. וכל רוח טומאה נחש נדבקים יבאים לילם. ואין מי שינצל ממנו בעולם. שהרי הוא שכיח עם כלם. עד הומן שעתיד הקב"ה להעבירו מן העולם. כמו שכתוב (ג) בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וגו'. וכתוב (ג) ואת רוח דב כאה אעביר מן הארץ וגו' :

ד) ענה תענה איתו כי אם לעק ולעק אלי שמע אשמע לעקתי ר' אלעזר שאל לרבי שמעון אביו ואמר ליה. הא תנין דעל ג' חובי עלמיה רעב זא לעולם. וכלהו חיבי לא חסתכחי אלא בעתו. בגין דלבייה נס צבור ולא משתכחי בזמכני. מחי דינא הוא דקב"ה קטיל למכני וקאים לעתו. והא מהשתא יוספון לחיבי קתו. א"ל יאות שאלת. והא אוקמוה גברא ואחרו. כד בעא קב"ה להתפעל מן רביעיה ולחובדא להו מן עלמא. כדון יהיב להו שלום ואשלום להו בכלא [ג] אבל תא

האיש האחרון או כי ימות האיש האחרון. לשאר בני נשא משתרי. דילמא משתכח אחרא כחלקדמין דיודווג כסדס. זמן דלית ליה בנין מאתמיה קדמיתא ומעיל האי לנו ביתיה הוה יומא ארתדק בתרבה קשיא דמתספכא. בגין תרין שערין חד. דהא תרין דתת לון לצר. והשתא איהו תליתאה ותו. מאלא לחמד ביה אחר הוה יתוי איהו לזיסב ביה יומא דיליה. וישתתף כסדס ויתדבק בה. לאו דלויסי אסורה. אבל ודאי שתפא זינא איהו לגרמיה — : ע"כ מהסבא :

א) מבשפה לא תחיה. שאל ר' יוסי לר' יצחק וא"ל אימא כל זוני חסין וקוסיון לא חסתכו אלא בנשיא א"ל הכי אוליכנה יתדתא נחש על חוס הסיל בה זיבאיה בה תעיל ולא בצעלס. חיל ר' יוסי הא תנין דכד קחיוו ישראל על שורה דסיני פסקא יתייבו וזמא ישראל דקבילו אורייתא פסקא מתייבו וזמא אבל שחר עמין עיבדי עכו"ם דלא קבילו אורייתא לא פסקא וזמא מתייבו א"ל שפיר קאמרת אבל תא חוי אורייתא לא חתייבמ הלך לזכורי. דכתוב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. דהא כסי פסיןן מפקודי אורייתא. ועוד דאחדו כללו לזוהמתן כקדמיתא צמר דחשו צעגלא. ואתתא קשיא לתפרטא וזמא מנה יתיר מנצרא. וצנ"כ חסתכו נשין כהרשיא וצוהמא דא יתיר מנוצרון. דהא כשיא מספרא דשאלא קא חתיין ואתדבקו דזינא קשיא וספרא דא אתדבק צבור יתיר מנוצרון מה דאתמר. בגין דחתיין מספרא דזינא קשיא וכלא אתדבק ואזיל צמר זיניס תא חוי דכסי הוא כמה דלמינא דהא בלעם הוא אסתאב בקדמיתא בגין לאסתאב עליה רוח מספרא. כנונא דא אתתא ציומי דמספרא דילא אית ליה לצר נש לאסתמחא מנה. בגין דצרוח מספרא ארתדקת וצסהו זמא א"ל איהו תעבד חסין אללוא צידהא יתיר מומחא אחרא. דהא רוח מספרא שריא עמה. וע"ד בכל מחי דקריבס אסתאב. כל שכן מאן דקריב כסדס. וזכרון חיון ישראל דקב"ה יהיב לון אורייתא ואמר לון. ואל אשה בנדת טימאתה לא תקרב לללות ערותה אני ה' א"ל האי מאן דאסתכל בצפצפי דעופי אחיזי חקרי נחש. א"ל דהא איהוה ספרא קתמי דרוח מספרא שריא על ההוא עופא ואודע מלין בעלמיה וכל רוח מספרא צרס התדבקו וחתיין לענינא ולית זמן דיתייב מניה בעלמא דהא איהו חסתכח עם כלא עד זמנא דזיון קב"ה לאצפרא ליה מעלמא כוס דכתוב (ג) בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וגו'. וכתוב (ג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וגו' :

ד) ענה תענה איתו כי אם לעק ולעק אלי שמע אשמע לעקתי ר' אלעזר שאל לרבי שמעון אביו ואמר ליה. הא תנין דעל ג' חובי עלמיה רעב זא לעולם. וכלהו חיבי לא חסתכחי בזמכני. מחי דינא הוא דקב"ה קטיל למכני וקאים לעתו. והא מהשתא יוספון לחיבי קתו. א"ל יאות שאלת. והא אוקמוה גברא ואחרו. כד בעא קב"ה להתפעל מן רביעיה ולחובדא להו מן עלמא. כדון יהיב להו שלום ואשלום להו בכלא [ג] אבל תא

מראה מקומות א' מ"י שס קנו. ט יס"י כ"ס ג וכו' י"ג ד' וי"א ת

זו הזהר

וה על דרך הכתוב ומשלם לשונאיו אל פניו להאבירו :

תא חזי דכל בני עלמא לא משתחמין קריבין למלכא עלאה כאלין מאנין דלויכו אשתמש בזה. ומאן אינון. לב שכר ונדסה. ואת דכא ושפל רוח. אלין אינון יחגי דמלכת. וכד אשתכח בצורת בעלמא וכפפת ודינא התקפה על יוסכני. כדון בעלן וגעאן קריו מלכא. וקב"ה קריב לון יתיר מלכא הס"ד א) כי לא בזה ולא שקן ענות עני. וכדון קב"ה פקוד על מה אתיא כפפת לעלמא ווי לאינון חייביא דגריזי האי כד אתער מלכא לאשתחא בעלמא על קלא דמסכני. רחמיא ליבזבן מנייהו ומעולבנייהו. כדון כתיב שמוע תשיע לעתקו. שמוע אשמע תרי זימי חד לאשתחא בקליהון וחד לאתפרעא מן אינון דגריזין לון סחי כתיב דכתיב וחדה אפי וגו'. ועל דח בשעתא דככא אשתכח בצליה ווי לאינון עמורי חייביא בקליהון דמסכני לקמי קודשא ברין סח

בוא וראה שכל בני דעולם לא נמצאים קרובים למלך העליון כמי אלה הכלים שדיא משתמש בהם. ומו הם. לב נשבר ונדבה. וזה דכא ושפל רוח. אלד דם רכלים של המלך. וכאשר יש בצורה והעב בעולם. והדין מתגבר על העניים. או דם רכים וגינחים לפני המלך. והקב"ה מקרבה יותר מדב"ה. ושב"ב א) כי לא בזה ולא שקן ענת עני. ואז הקב"ה כ קר בשביל מה בא הרעב לעולם. וי לאיתן הרשעים שגרמו כך. כאשר יתעורר המלך להשיגה בעולם על קול העניים. דרדמן יצילני ביה ומעלבינם. ע"ז כתיב שמוע אשמע צעקה. שמוע אשמע שני פעמים. אחד להגיגה בקולם. ואחד להרעע מאותה הגיגים להם כך. ככתיב וחדה אפי וגו'. ועל כן בזמן שרעב נמצא בעולם וי לאיתן עשירים הרשעים בשביל קול העניים העילה לפני הקדוש ברין הוא :

ג) ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו וגו'. בקדמיתא אמר לון ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. והסתא אמר ואנשי קודש תהיון לי. מאי בין האי להאי א"ר יוסי כאן במדרגה היותר גבוה [סא] ושם לא בן. שכתוב ג) והיה הנשאר בציין והגותר בירושלם קדוש יאמר לו. במקום זה נקרא קדוש. ובמדרגה היותר גבוה נקרא קודש. שכתוב ד) קודש ישראל לה' ראשית תביאתה. ראשית ודאי. חכמה נקראת ראשית. שכתוב ראשית חכמה וראת ה'. ולפי שישראל נקראים קודש בשלימית הכי כתוב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. שהרי ישראל ששלימותם היא על הכל אין יונקים מצד הדין הקשה. לכלב תשליכון אותו. כלכל ודאי. שהוא דין החצוף והתקוף על הכל. וכיון שהדין התקוף שירה על המרפה ומכנים בד זרים [סג] אמור לרם לאותן שנקראים קודש לאכל הבשר. אלא לכלב תשליכון אותו ודאי. שהיא דין חצוף ודין תקוף יותר טהור. שכתוב ה) והכלבים עזי נפש. בוא וראה כאשר נוכר נבלה בתורה כתיב בישראל קדוש ולא בשדה כאן במדרגה כתוב ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. ושם בנבלד כתיב לא תאכלו כל נבלה וגו' כי עם קדוש אתה. קדוש ולא קודש [סד] שהרי נבלה יכול להיות שמצד ישראל נעיתה. שלא פסלד זורם דין התקוף אלא ישראל. כי הרבה אפנים יש בה בנבלה כמי שכתוב א"ר שמעון כאן כתוב ואנשי קודש תהיון לי. ושם כתיב כי עם קדוש אתה לה' אלדיך כי עם קדוש אתה לי צריך לימר אלא כאן מדברת בדרגה היותר גבוה. ושם השכינה. כמו שכתוב והיה הנשאר בציון ודנייה בירושלם קדוש יאמר לו (ו) למדנו שגור אלעזר כתיב ואנשי קודש תהיון לי. מהו ואנשי ואח"כ קודש [סד] אלא אנשי של קודש ודאי. שלמדנו לא יצאו ישראל להורות אלא מצד היוכל [סג] לאחר שיצאו להורות נשא אותם יובר הזה בכניו. ונקראים אנשים שלו בנים שלו. יכתוב בו ביוכל. יוכל היא קודש תהיה לכם. קודש ודאי. לכם ודאי. ולכיון ואנשי קודש תהיון לי. אנשי קודש ודאי. אנשים שלו במש. וקב"ה

ג) ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו וגו'. בתחלה אמר להם ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. ועתה אמר ואנשי קודש תהיון לי. מה בין זה לזה. א"ר יוסי כאן במדרגה היותר גבוה [סא] ושם לא בן. שכתוב ג) והיה הנשאר בציין והגותר בירושלם קדוש יאמר לו. במקום זה נקרא קדוש. ובמדרגה היותר גבוה נקרא קודש. שכתוב ד) קודש ישראל לה' ראשית תביאתה. ראשית ודאי. חכמה נקראת ראשית. שכתוב ראשית חכמה וראת ה'. ולפי שישראל נקראים קודש בשלימית הכי כתוב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. שהרי ישראל ששלימותם היא על הכל אין יונקים מצד הדין הקשה. לכלב תשליכון אותו. כלכל ודאי. שהוא דין החצוף והתקוף על הכל. וכיון שהדין התקוף שירה על המרפה ומכנים בד זרים [סג] אמור לרם לאותן שנקראים קודש לאכל הבשר. אלא לכלב תשליכון אותו ודאי. שהיא דין חצוף ודין תקוף יותר טהור. שכתוב ה) והכלבים עזי נפש. בוא וראה כאשר נוכר נבלה בתורה כתיב בישראל קדוש ולא בשדה כאן במדרגה כתוב ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. ושם בנבלד כתיב לא תאכלו כל נבלה וגו' כי עם קדוש אתה. קדוש ולא קודש [סד] שהרי נבלה יכול להיות שמצד ישראל נעיתה. שלא פסלד זורם דין התקוף אלא ישראל. כי הרבה אפנים יש בה בנבלה כמי שכתוב א"ר שמעון כאן כתוב ואנשי קודש תהיון לי. ושם כתיב כי עם קדוש אתה לה' אלדיך כי עם קדוש אתה לי צריך לימר אלא כאן מדברת בדרגה היותר גבוה. ושם השכינה. כמו שכתוב והיה הנשאר בציון ודנייה בירושלם קדוש יאמר לו (ו) למדנו שגור אלעזר כתיב ואנשי קודש תהיון לי. מהו ואנשי ואח"כ קודש [סד] אלא אנשי של קודש ודאי. שלמדנו לא יצאו ישראל להורות אלא מצד היוכל [סג] לאחר שיצאו להורות נשא אותם יובר הזה בכניו. ונקראים אנשים שלו בנים שלו. יכתוב בו ביוכל. יוכל היא קודש תהיה לכם. קודש ודאי. לכם ודאי. ולכיון ואנשי קודש תהיון לי. אנשי קודש ודאי. אנשים שלו במש. וקב"ה

מראה בקומות (ה) תינס לכ"ג (ג) דך קתה. (ג) יע"ד ד' (ד) יע"ד ב' (ה) יע"ד י"ו (ו) דך קתה

זיו הזהר

[סא] יפרש שקודש מרמו על הזדונות חכמה ובינה וקדוש מרמו על הזדונות תפארת ומלכות הגרוסין בתיבות ציון וירושלים. נמצא לפי זה שקודש מרמו על קדושה יותר גבוה מקדושה של קדוש. (כס) היינו ע"י איהו חולאת מן הח"י שרפות [סג] זה כעין קדושיא שאם קודש מדרגה יותר גבוה מקדוש למה כתוב במרפה קודש ובגבלה קדוש. הלא בגבלה חסורה שמטסאה. ומסתבר שהפגם של נבלה נוגע למדרגה יותר גבוה מן הפגם של מרפה. ועל זה פתרון דהא נבלה מטסרא דישאל אתעביר. פ"י כיון שכתוב שב לא תאכלו כל נבלה. היינו כל סיגי נבלה. אמילו נבלה שלא שלט בה דינא תקיפא ולא מתח מטסת חולאת של ח"י שרפות אלא שנהבלה. ע"י ישראל בשחיבה פסולה. לפיכך כתוב בגבלה קדוש ובמרפה קודש [סד] פ"י כיון שאנשי לשון רבים היציל ואנשי קדושים: [סס] מרמו על כח עולם הבינה מקור החירות:

וקב"ה אמר לה וע"כ זכו ישראל לחקרי אחים לקב"ה. דכתיב למען אחי ורעי וגו'. ולבחר חקרון קודש ממש. דכתיב ה' קודש ישראל לסי' ראשית תבואתה קודש ולא חביו קודש. גי'כ כל אכליו יאסרו. וכתיב וכל זר לא יאכל קודש. ואיס כי יזכל קודש צנננה. האנא ישראל חקרון קודש. ובגין לאינו קודש אסור ליה לאינס למקרי לחביו בשמא דננא'. ולא לכחיה שמא לחביו. ועונשו סגי וכל שכן במלין אחריון.

והקב"ה אמר כה. וע"כ זכו ישראל להקרא אחים לדקב"ה. שכתוב למען אחי ורעי וגו'. ואח"כ נקראים קודש מבש. שכתוב ה' קודש ישראל לה' ראשית תבואתה. קודש ולא אנשו קודש. לפיכך כל אכליו יאסרו. וכתיב וכל זר לא יאכל קודש. ואיש כי יאכל קודש בשננה. למדנו שישראל נקראים קודש. ולפי שהם קודש אסור ל' לאדם לקריא לחברו בשם של ננא'. ולא לבנות שם לחברו. ועונשו נדיל. וכל שכן אם מביושו בענינים אחרים:

ג) ובב"ר אשר אחרתי אליכם תאמרו וגו' מאי תאמרו [סו] תאמרו מצעו ליה הלא תאמרו ודאי מאי אשר אחרתי אליכם כלומר דאנויות לכוון על מימר פולחני. תאמרו דלא ימצי עליכון טוב ביש תאמרו מהסיה שמירה וקשורא דילי בלבד [סו] וסא אלהים אחרים לא תזכירו [סא] כלומר לא תסבבון לתפלין בני עמיאל צהרעא אחרא. ויקיים צכו מהי דכתיב ועבדתם שם הלהים אחרים וגו'. ד"א וכל אשר אחרתי אליכם תאמרו רבי יהודה פתח (ג) שיש עמי ואעידה בך וגו'. לא יהיה בך אל זר וגו'. הני קראי אחרן דוד ברוח קדשא. ואית לחסתכלא צכו. שמע עמי. בכמה אחרין אוסורא אורייתא לבר נס. בכמה אחרין קב"ה אוסור ביש צבר נס וכלא לתועלתא דבר נס בגין דינשר פק די אורייתא. דכל מאן דינשר ארתי דאורייתא ואשתדל צה. כחאן דאשתדל בשמא קדישא. דתנין אורייתא כלא שמא דקב"ה. ומאן ומשתדל צה כחאן דמשתדל בשמא קדישא. בגין דאורייתא כלא חד שמא קדישא יהי. בימא עלאה. שמא דליל כל שמאן ומאן דגרע אות חד מינה כאלו עבד פנימותא בשמא קדישא. ד' תאלא וסא הלהים אחרים לא תזכירו. לא תוסין על אורייתא ולא תגרע מינה. ר' חייא אחר וסא אלהים אחרים לא תזכירו. דא חזן דעסיק בספרין אחריון דלא מסשרא דאורייתא לא ישמע על פיך. דאסור אפילו לאכריא לון וליציף מנישו שממא. כל שכן על אורייתא

ג) ובב"ר אשר אחרתי אליכם תאמרו וגו'. מרו תשמרו [סו] תשמרו צריך לימר. אלא תשמרו בודאי. מהו אשר אחרתי אליכם. כל מר שהנמתי לכם על דבר עבודתי. תשמרו שלא תגיע לכם כל דע. תשמרו על ידי השמירה וההגנה שלי בלבד [סו] ושם אלהים אחרים לא תזכירו [סא] כלומר אל תגרמו שתגלו בין האומות בארץ אחרת. שאז יתקיים בכם מה שכתוב ועבדתם שם אלהים אחרים וגו'. ד"א ובב"ר אשר אחרתי אליכם תשמרו. רבי יהודה כתב (ג) שמע עמי ואעידה בך וגו'. לא יהיה בך אל זר וגו'. מקראות האלו אמרם דוד ברוח הקדוש. ויש לעיין בהם. שמע עמי. בכבוד מקמות הוהירה התורה לאדם. בכמה מקמות הוהיר הקב"ה בו באדם. והכל לטיבת האדם. כדי שישמר מצות התורה. שכל השומר דרכי התורה ישמרה בה. כאילו התנוע בהשם הקדוש. ילמדנו שהתורה כלת שמו של הקב"ה רוא. ומי שמעונו בה כאילו התנוע בהשם הקדוש. לפי שהתורה כלה היא שם אחד של דקב"ה. שם העליון. שם הכלל כל השמות. ומי שמחסר אית אחת משמות האלו עשה פגם בהשם הקדוש. ה' למדנו ושם אלהים אחרים לא תזכירו. אל תוסין על התורה ואל תגרע ממנה. ר' חייא אמר ושם אלהים אחרים לא תזכירו. דא מי שעוסק בספרים אחרים שאינם מצד התורה. לא ישמע על פיך. שאסור אפילו להזכירם וללמוד מהם טעם. כל שכן טעם על התורה:

את חג המצות תשמרו. א"ר מאי יהודה יחי פעמא כתיב וסא אלהים אחרים. ונסמך לו את חג המצות תשמרו. אלא מי שאינו שומר מצוה זו כמי שאינו שומר האמונה של הקב"ה. מה הטעם. לפי שבמצוה זו נקשרה האמונה. א"ר יצחק וכן ככל שאר זמנים וחגים. שהרי כלם נקשרים בשם הקדוש העליון [סו] ולכך למדנו בטה שכתוב שלש פעמים בשנה. שהיא לפי שבהם תלה האמונה. יראה כל זכורך. מפני מה כל זכורך. א"ר אלעזר כל זכורך מביש [ע] לפי של קחים ברכה מן המעין של הנחל. מבאן למדנו כל בן ישראל שנימור צריך להתראות לפני המלך הקדוש. כדי שיקח ברכה מן המעין של הנחל. וש"כ כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך. וכתוב כל פני האדון ה'. כמי שבארנו שמשם נשפעות הברכות. ולוקחים משם ברכה. אשרי חלקם של ישראל מכל העמים. ה' חייא אמר בזכות ישראל הנימולים נבנעו שיצאיהם תחתיהם יורשים נחלתם. ב"א וראה מה כתוב יראה כל זכורך. וכתוב אחריו כי איריש ניום מפניך וגו'. שרקב"ה עוקר מושבות ממקומם ומהויר מושבות

את חג המצות תשמרו. א"ר מאי יהודה יחי פעמא כתיב וסא אלהים אחרים. ונסמך ליה את חג המצות תשמרו. אלא מאן דלא נשיר הוה כחאן דלא נשיר מהימנותא דקב"ה. מאי שממא. בגין דביה אהידה יתה ארץ יחקה וכן בכל שאר זמנים וחגים. דהא כלסו אהידן בשמא קדישא עלאה [סו] וע"ד תנין מאי דכתיב שלש פעמים בשנה. בגין דבהו תליא מהימנותא יראה כל זכורך. אמאי כל זכורך א"ר אלעזר כל זכורך ממש [ע] בגין דנשלין ברכתא ממצועא דנחלא מלאן תנין כל בר ישראל דאחגור צעו לאתחוסה קמי ילכא קדישא בגין דנשיל ברכתא ממצועא דנחלא. סה"ד כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך. וכתיב אל פני האדון ה'. כמה דאוקימנא דמתיון מריקן ברכתה. ונשלין מתמן ברכתא. זכאה חולקסון דישראל מכל שאר עמין ר' חייא אמר בזכות ישראל גזירין אתכנעו שנתיון תחמיתיון וירתי אחסתיתיון. תא הוי מאי כתיב יראה כל זכורך. וכתיב בתייה כי איריש ניום מפניך וגו'. דקב"ה עקר דירין מאתריהו ואמתי

דירין מראה מקומות ה' ימי' ב' ט' ד' קב' ג' תליס פ"א ד' ד' קב'.

זיו הזהר

[סו] פיי למה הנקודה בבנין נפעל ולא באופן הצוני : [סו] שלא תצטרכו לבקש פעולות אחרות בענין שמירתכם. [סו] קשיא ליה למה כתוב תזכירו בבנין הפעיל. שהליל בבנין קל אל תזכרו : [סו] כי הני' סועדים פסח שנועות וסכות הם כנגד חסד. כורה ותפארת עורש קדושת אברהם יצחק ויעקב : [פ] שמרמן על המעלה והבחי להמשוך שפע ברכה מן המקור דתמן מייקין ברכאן למדת המלכות שנקראת פני האדון ה' דמתמן נשלין ברכתא שזאת ביובלת לפעול דק ע"י זכורך. פיי ע"י הנימולים דוקא :

דיוכין לאתרייכו ובג"כ יראה כל זכורך את פני הארון ה' (א) רב יחיאל ר"ק יראה כל זכורך. מתי זכורך [ע"א] הלא כל אינין דנשנין קיימא קדישא ולא הבאן ביה אינין הוו בני מלכא דבכל יומא משתבח בהו ודכיר לין תדיר ע"ד זכורך כמיז. הסו"א דלית ביה קיימא קדישא דדכיר לין מלכא בכל יומא. דלית שבחא קמי מלכא עלאה כיהון דנשיר קיימא דא. וע"ד צעי דיתחזון תלת זמנין בשב"ח קמי. תלת זמנין אח"י. הלא בגין חסון קדישי דקבילו להתי בתי קדישא לכל פקודין דהורייתא. ובג"כ תלת זמנין חו"ן בשב"ח. אברהם קביל בתי. יצחק קביל בתי. יעקב הוה שליט מלכו וע"ד כתיב ביה ויעקב איש תם שלם מכלם. אברהם תמים ולא הו' כל כך שלם. אבל תם היינו שלם מכלם.

(ב) ולא יראו פני ריקם. א"ר חזקיהו זה הוא הסיד של זקיפת האצבעות. כאשר האדם זיקף אצבעותיו למערה. צריך שלא לזקוף ריקם. אלא בהפ"ה ובתנוגים או בכריתות. ועל זה כתוב ולא יראו פני ריקם. ולא יראו לפני לא כתיב אלא פני [ע"ג] זה סוד זקיפת האצבעות. שלא נצרך לזקוף כהנם כמו שנתבאר :

ש"ש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני הארון ה'. [אל הארון ה' או לפני הארון ה' צריך לומר. מהו פני. אלא זו פני השכינה. מי הם פני השכינה] ג) א"ר אלעזר כאשר רואה האדם צדיקים או אנשים זכאים שבורר ופיגע בהם. וראי הוא רואה פני השכינה. ולמה נקראים פני השכינה. לפי שהשכינה מסותרת בתוכם. היא בדרסתיהם בהתנלות. ועלי שהם קרובים לה נקראים פנים שלה. והיא מתתקנת עמהם להתראות לבני סלך העליון. ד) בכו ר' חייא יר' יוסי ואמר. רבי שמעון בר יוחאי שהוא פתח השערים של סודות החכמה. והוא פעל תקין במדרגות העליונות. וראי ברור הוה מי היא פני הארון ה'. זה ר"ש בר יוחאי. שעליו נאמר שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני הארון ה' [ע"ג-ה] שמי שהוא נבר בנזכרין צריך להתראות לפניו :

(ה) ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך לא תבשל גדי בה"ב אמו. א"ר אבא מה ענין זה לזה. אלא שיא לערבך דבר תהותן בעליון. שלא תהי' יניקה לצד של היצניות מן צד של פנימיות [ע"ג-ב] מה בין זה לזה. זה של היצניות הוא מצד הטומאה. וזה של פנימיות הוא בצד הקדושה. מהו אמו. זו השכינה הקדושה שנקראת אמו. בה"ב אמו. שלא יהי יונק מצד הקדישה מי שלא נצרך.. (ו) א"ר יהודה מה שא"ר אבא לא נכין בה"ב

מראה מקומות (א) שנת קס"ב. (ב) ירו' סו (ג) דף ק"ב. (ד) ב"א ז"א. (ה) דף ק"ב. (ו) דף ק"ב.

זיו הזהר

(ע"א) שהל"ל זכורך. ונתרץ שהוא ג"כ מלשון זכורה; [ע"ג] פני ה' רמו על העשר ספורות שבהן מתגלה הארת האלהות. ובגנן עשר אצבעות הידיים. ה' דיסון חסדים וה' דשפאל נבורות. [ע"ג-א] במקרי הוהר מצאו כאן מקום להשפיר כבוד הוהר דאיך יתכן קרית לרצ"ב פני הארון ה'. והגאון ועב"ץ רוצה לתרץ שהו מוסב עה"פ שלש פעמים יראר כל זכורך את פני הארון ה' אלהי ישראל דפירש כי תשא. ודושה את לרבות ת"ח כדרוש רע"ק עה"פ את ה' אלהיך תירא. והרב ר' בשה סקנינין בספרו בר יוחאי רוצה לתרץ מה הארון ה' היינו הארון שנתמנה מאת ה'. ועל דרך שאימא בוהר. פרשת גשא בסוף האוריא רבא עה"פ וקראת לשבת עונג לקדוש ה' סבובר. מאן הוא קדוש ה'. דא רשב"י. אבל גם זה התיירץ נראה לרוחק דא"כ ה"ל"ל אל פני ארון ה'. האל"ף בתתף קס"ן. כמו שהקו"ף מן קדוש נשתנה כעבור המיכות מן קס"ץ לשו"א. והנה כפי שסדרתי בפנים מסובת הענינים נראה מביא מתורץ על נכון שיש כאן רמו טוב ע"י דרוש ריה. אבל עוד נראה לי לתרץ בדרך אמת דהנה נמצא בתורה טעם פסוק בין הארון ובין ה'. הן בהפסוק דמשפטים והן בהפסוק דכי תשא. וזה פ"א. דאם נאמר הפירוש שהארון הוא ה'. וה' הוא הארון א"כ אין כאן מקום כלל להטעם פסוק שבאצבע. וידוע שהטעמים נמסרו למשה מפינו. לכן דרשו שוה שני דברים לפני הארון דיינו צדיקי הדור. ואפשר שמכאן לקחו חז"ל הדין שהיה אדם להקביל פני רבו בשלש היגלים. וזה תירץ אמת בערושי"ת. ואוכל לומר שקום הניתן לי וכו' ; [ע"ג-ב] גרי מרטו על כת הטומאה. על דרך הכתוב הן עשו אחי איש שעיר דחמור :

בחלב חמו בחלב ההם יבצעי ליה מאי חמו ואי תימא כנסת ישראל חמו דסערה דמסאבא למו הכי דהא שמענא דא"ר שמעון כנסת ישראל חמו קדישא בחולקים דישראל התאחדה. דכתיב כי חלק ה' עמו ח"ר שמעון כפיר קחזרת והא דרבי אבה שפיר. וכלא דא דבא תליא תא חוי תימא התאחדה לכו לעילא לסערה דא ולסערה דא ותרין חינון חדא ליימינא וחדא לשמאלא. וצגיני כך מנחון ליימינא ומנחון לשמאלא. וכלהון תליין צהאי חמו קדישא ותחאחדן צה חוימתי אתחחדן צה. צבעתא דהאי חס יקא מסערה אחרא ומקדשא אסתאב וחויא תקופה שארי לאתגלגלה כדון גדיא יקא מחלבה דאריס ודינין מהערין יע"ד ישראל קדמין ואייתאן בכורים וצבעתא דמתין לכו צעיון למיור ולמפתה ציה צלצן דבעא צחרשו חלין לשלטה ביעקב וצבעא קדישא. ולא אחיטבו בידיה ולא אתחזקו יכאל לסערה דא וע"ד כתיב רחשית בכורי אדמתך וגו' לא תבשל גדי בחלב חמו. ולא יקא סערה מחלבה דחייב דהא לא יסתאב מקדשא ודינין לא מתערין צגיני כך לא ייכול צערה צהלבה כל ורעא קדישא. דלה יסיב דוכתא ליחון דלא אלשרין דהא צביצדא תליא מילתא צביצדא דתתא לאתערה לעילא. אסתאבן דתערה דשליה יילבא דכל מאן דאכיל סאי מייכא דתתערב כחדא. או צבעתא חדא. או צבעותה חדא ארבעין וימינא אחרותה גדיא מקלסא צקלפוי לנבי חינון דלעילא [ד]. וסיבתא מסאבא מתקרבין צדיה וגריס לאתערה דינין צעליא דינין דלא קדישין. ואי חוליד צר צחינון יומין חוכין ליה כסיבתא מסערה אחרא דלא אלשריבא וכתיב וסתקדשת יבייתם קדושים וגו'. אתי לאסתאבא מסחזין ליה ודאי [דכתיב א] יצמתם צם. חסר אל"ף. מסחזיתא דא אשומת מכלא [ע] דלית רעו לאתדכסה הכי כשאר זיני מסחזיתא דמתדוכין. ותו דמסתפי מחיון ציסן דהא צביייהו גדיא אסתכח חכיל לתתקא. דהא ללמא דצ"ג תתעבר מניה. —

בחלב חמו. בחלב האם צריך לומר. מהו חמו. ואפשר תאמר שהשכינה הקדישה היא אמ' על צד הטומאה. לא כן. שהרי שמעתי שא"ר שמעון שהשכינה אם הקדישה היא בחלק של ישראל נאחזה. שכתוב כי חלק ה' עמי. אמר רבי שמעון יפה אכרת. וגם רבי אבא יפה אמר. שהכל זה בזה הילה. בא וראה שהשכינה נאחזים בה למעלה מצד זה ומצד זה. ושנים הם. צד אחד לימין וצד אחד לשמאל. ולפיכך יש מהם הנוטים לימין ומהם הנטים לשמאל. וכלם תולים בזאת האם הקדושה ונאחזים בה. מתי נאחזים בה. בזמן שזאת האם ינקת מצד של דין. והמקדש נטמא. והנחש התקף מתחיל להתגלה. או יונק הגדי מחלב אמו והדינים נתעוררים. וע"כ ישראל מקדושים ומביאים בכירים. וכאשר מבויאים הבכורים צריכין ליטור ולפתח בו בלבן. שבקש בכשפיו האלו לשלם ביעקב ובזרעי הקדוש. ולא נתנו בידו. ולא נמסרו ישראל לצד זה. וע"כ כתוב ראשית בכורי אדמתך וגו' לא תבשל גדי בחלב חמו. שלא יהיה צד הטימאה יונק מחלב אמו. ולא יהיה נטמא המקדש ולא יתעוררו הדינים. ולפיכך אמור לאכול בשר בחלב לכל זרע קודש. שלא לתת מקם בהקדושה למי שלא נצרך. שהרי בעשיה זו תולה הדבר. בהעשיה שלמטה נתעורר למעלה טובא בהספר של שלמה המלך שכל מי שאיכל סאבל זה שנתבשל יחד. או שאוכלם זה אחר זה בשעה אחת. או בכעידה אחת. ארבעים יום נראה מקלם בעורו לפני אותן שלמעלה [עד] ומחנות של כת הטומאה מתקרבין אליה. וגורם לעורר דינים בעולם. דינים שאינם קדושים. ואם מוליד בן באותן הימים נמשכה לו נשמה מצד הטומאה שאינה נצרכה. וכתוב והתקדשתם והייתם קדושים וגו'. דבא להטמא מטמאין לו בודאי. שכתוב ה' ונטמאתם בם. חסר אל"ף. טמאה של כאכל איסור מטמאם ביותר [ג]. שאין רשות להטמא כך כמו בשאר מיני טמאה שנטהרים. ועוד שיש לו לפרש סחיות רעית. שהרי בענינים כגדי נראה ויכול להנקה. לפי שגלם האלהים שבארם עבר מטני —

ג) הנהגה הנכונה שלח מלאך לפניך וגו'. א"ר אלעזר דבר זה לא אמר הקב"ה אלא באהבתו לישראל להתפייס עמהם. משל למלך שהיה מבקש ליכנת עם בנו ולא רצה לעובו. בא אליו בני והיה מתירא לבקש מן המלך שילך עמו. הקדים המלך ואמר. הרי שר צבא פלוגי ילך עכך לשמך בדרך. אח"כ אמר השמר לך ממנו. שהרי איני אדם שלם. אמר בנו אם כן אי אני אישב כאן. או אתה תלך עמדי ולא אכרד טעמך. כך הקב"ה בתהלה אכר הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמך בדרך. ואח"כ אמר השמר ממנו וגו'. בשעה שהוא אמר משה אם אין פניך הילכים אל תעלנו מזה. א"ר שמעון אלעזר בני יפה אמרת. אבל בוא וראה שבמקום הזה לא אמר משה כלום. ולא השיב דבר כנגדו. מפני מה. לפי שחאן לא שמע התפרדות ממנו באיזה זמן השיב משה. בזמן שאמר הקב"ה ושיחתיו לפניך טיף. וכתוב כי ילך מלאכי לפניך סתם ולא פירש הדבר. וע"כ כתוב כאן אם שמע תשמע בקולו

ג) הנהגה הנכונה שלח מלאך לפניך וגו'. א"ר אלעזר מלה דא לא קארי קצ"ה אלא צדחיותא דישראל ולאפייסא צדחיותא. למלכא דהוה צעוי למיול עם צדיה ולא צעוי לשבקה ליה אלא צדיה ומסתפי ליצעי ליה למלכא דייוול צדיה הקדים מלכא ואמר. הא לגיון פלג יויל צדיך למנטר לך בחורחה לצתר איר אסתתיר לך מניה דהא לא צבר שליח הוא אחר צדיה מי הכי או מנה חותיב הכא או את תויל עמי ולא אתפרש מייך. כך קצ"ה צדחיותא אמר הנס אנכי שולח מלאך לפניך לשמך בדרך. ולכתב אמר השמר מפניו וגו'. ציה סעתיא אמר משה חס אין פניך וכולכים אל תעלנו מזה א"ר שמעון אלעזר צדי שפיר קאחרת. אבל תא חוי צאתר דא לא אמר משה מדי ולא חתיב מלה לקבליה. מאי טעמא חמוס דכח לא אסתכח פרישתא מניה.. חוימתי אחיב משה. בזמנא דאמר ושלחתי לפניך מלאך. וכתוב כי ילך מלאכי לפניך סתם ולא פריש מלה. וע"ד כתיב הכה חס שיע צקולו

מראה מקובות (ה) ויקרא י"א (ג) 97 קד.

זיו הזהר

[מד] פי לפני המקורונים שבשמים יש ספרשים שנראה רושם של ספרשים שכל צורת זה האיש נשתה לצורת גדי מקולם לפי שחטא בעגל היה נראה בגור של מצחו רושם של עגל. ויש המבחינים: [נס] לפי שנתפסם הגוף ברם ושומן של איסור:

בקילי יעשית כל אשר אדבר, אשר אדבר דוקא, וכתוב ואיבתי את אויביך וצרתיו את צדריך, הכל בו תולה [ט]. כליו של דבר שמשנה לא רצה מלאך, שהרי כתוב ויאמר אם נא מצאתי הן בעיניך אדני ילך נא אדני בקרבנו:

בקולו ועשית כל אשר אדבר, אשר אדבר דוקא, וכתוב ואיבתי את אויביך וגרתי את צדריך, וכלא ביה תליא [ט]. כללא דכלא משה לא בעא זילגא דהא כתיב ויאמר אם נא מצאתי הן בעיניך אדני ילך נא אדני בקרבנו:

א) ואל משה אמר עלה אל ה' וגו', מאן אמר, לא שכינתא, עלה אל ה', כיה דכתיב ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' [טז] ולמה כל זה, כדי לברות עמהם ברית, לפי שקיימו מצות פריעה, מה שלא יצאו כך ממצרים, שניסולו בלי פריעה, וכאן קיימו מצות פריעה ונכנסו בקיום הברית, שכתוב שם שם לו חק ומשפט, דוקא חק ומשפט [יז] ושם נסחו, בזה האית הקדוש שנתגלה בהם, וכאן נתקיים בהם על ידי משה כריתת הברית, שכתוב ויקח משה את הדם ויזרק על העם וגו', א"ר יצחק מה שכתוב וחצי הדם זרק על המזבח, כמזבח לא כתוב אלא על המזבח דוקא [יח] והשתחויתם מרחק, מהו מרחק, ככתוב (ב) מרחק ה' נראה לי [ט] וכתוב ותצב אוחזו מרחק, למד ר' אבא שער עתה עמדה השכינה בפנים [פא] ובאותו זמן זכו ישראל יותר בהלק הקדושה, וכרתו ברית קדוש עם הקב"ה, וא"ל משה אמר עלה אל ה', מה הטעם, שאמרה לו השכינה עלה למעלה, שהרי אני וישראל נשתתף יחד בשלימות על ידך, מה שלא היה עד עתה, מה כתוב, ויקח משה חצי הדם וגו', חלקו לשני חלקים, חצי הדם זרק על העם וחצי הדם זרק על המזבח, כמו שנתבאר [פב] וכתוב הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם, וישם באגנות, באגנת כתוב חסר וא"ל, כמו שכתוב (ג) שררך אגן הסדר אל יחסר רמוג [פג]:

א) ואל משה אמר עלה אל ה' וגו', מאן אמר, לא שכינתא, עלה אל ה', כיה דכתיב ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' [טז] אמתי כל דא, לקיימא עמחון קיים, בגין דהא אהפרעו מה דלא נפקו הכי ממלכיים, דאתגורו ולא אהפרעו, והכא הוה אהפרעו ועאלו צברית קיימא, דכתיב שם שם לו חק ומשפט, דייקא חק ומשפט [יז] ושם נסחו, בזה האית הקדוש דאתגלו בו, והכא אתקיים בזה על ידך דמשה גיורא דקיימא, דכתיב ויקח משה את הדם ויזרק על העם וגו', א"ר יצחק מאי דכתיב וחצי הדם זרק על המזבח, בזבחה לא כתיב אלא על הזבחה דייקא [יח] והשתחויתם מרחק, זיהו מרחק, כד"א (ג) מרחק ה' נראה לי [ט] וכתוב ותצב אוחזו מרחק, דכתיב ויקח משה את סיהרא עד כען בפגימותא [פא] וביה שעתא זכו ישראל יתיר בחילקא קדושא, ונורו קיימא קדושא בקב"ה, ואל משה אמר עלה אל ה', מאי עשתא, דלמרה ליה שכינתא אסתלק לנילא, דהא אלא וישראל כשהתקדש בשלימותא על ידך, מה דלא היה עד הכא, ימי ויקח משה חצי הדם וגו', פלג ליה לתרין, חצי הדם זרק על העם וחצי הדם זרק על המזבח, כמה דלוקומא [פג] וכתוב הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם, וישם באגנות, באגנת כתיב חסר וא"ל, כמה דכתיב (ג) שררך אגן הסדר אל יחסר רמוג [פג]:

ד) ונגש משה לברו אל ה', אשרי חלקו של משה שהוא לברו זכה למה שלא זכה בן אדם אחר, ישראל זכו עתה מה שלא זכו עד אותו השעה, ובשעה הריא נתקיימו בקיום עליון הקדוש, ובשעה הריא נתבשרו שוריה ביניהם בית המקדש, ככתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם:

ד) ונגש משה לברו אל ה', זכאה חולקיה דמשה דהוא בלמודיו זכה למש דלא זכי ב"ג חסרה, ישראל זכו השתא מה דלא זכו עד היום, שעתא והסיה שעתא אתקיימו בקיורא עלאה קדישא ובהסיה שעתא התבשרו למתיו בינייהו מקדשא, כד"א ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם

ה) ויראו את אלהי ישראל וגו', א"ר יוסי וכו' מי יכול לראות את הקב"ה, והרי כתוב כי לא יראנו האדם וחי, וכאן אמר ויראו, א"ל שנתגלה הקשת עליוס בגונים מאירים, וכך למדנו כל מה שמסתכל בקשת כמי שמסתכל בהשכינה, ולהסתכל בהשכינה אסור, וע"כ אסר לו לאדם להסתכל באצבעות הכהנים בשעה שפזרסום ידהם לדוכן, ואסור להסתכל בקשת שלמעלה ובקשת שלמטה, בקשת שלמעלה היינו בגונים שלו, שכל מי שמסתכל בגנים שלו כאילו הסתכל בהמקום שלמעלה, ואסור להסתכל בו שלא יעשה בזיון בהשכינה, קשת שלמטה מה היא, זה אית רברית שנרשם בו באדם, שכל מי שמסתכל בו עושה בזיון למעלה, א"ר יצחק אם כן הלא כתוב שים נא ירך תחת ירכי, שהיה משיבועו באות הוה, א"ל הנה להם לאבות העולם, שאין רם כשאר בני העולם, ועוד שים נא ירך תחת ירכי כתוב

ה) ויראו את אלהי ישראל וגו', א"ר יוסי וכו' יחזן יכול למחיתו ליה לקב"ה, והא כתיב כי לא יראנו האדם וחי, והכא אמר ויראו, אלא דאתגלו קשת עלייהו בגוויין נסירין, וכו' ויזון כל מאן דאסתכל בקשת מאן דמתכל בשכינתא, ולאסתכלא בשכינתא אסור, וע"ד רסור ליה לאויגוס לאסתכלא באצבעייהו דכהני בשעתא דפרסי ידייהו, והסור לאסתכלא בקשת דלעילא ובקשת דלתתא, בקשת דלעילא בגוויין, דכל מהן דאסתכל בגוויין כדילו אסתכל באתר דלעילא, והסור לאסתכלא ביה דלא יעביד קלנא בשכינתא, קשת דלתתא מאי היא, ההוא את קיימא דהתבשרים ביה צבר נס דכל מאן דאסתכל ביה עביד קלנא דלעילא, ת"ר יצחק אי הכי והכתיב שים נא ירך תחת ירכי, דהוה אומי ליה בזהו את א"ל הנס לנו לאצבע דלעילא, דלית ליטון כשאר בני עליא, ועוד שים נא ירך תחת ירכי כתיב

מראה (מקובלות) א) 97 קנה: ט ימ"י (לא ג) ט"ז ז' (ד) 97 קנה: ט) כשת ט

זו הזהר

[טז] שנשמע מדברי דקב"ה שהוא בעצמן יעשה כל זאת ולא מלאך לסיבך הבין משה שאין זה מלאך מן המלאכים אלא השכינה הקדושה בעצמה, ולכך שתקמטה בן, אבל ר' אלעזר רצה לומר שמיאך דכאן נ"ב מלאך מן המלאכים, [עז] פ"י שמשנה עלה אל השכינה שנקראת אלהים, ואז באת אליו דקריאה מה ה' שהיינו ספירת התפארת: [פח] חק וכפשת מרפסו על מילה ופריעה, [עט] על המזבח רבו על השכינה הקדושה; [פ] שהשיג שם דארה סמרתק היינו מעולם הבינה: [פא] לפי שהיו בלי פריעה: [פג] שמרבו על השכינה הקדושה: [פג] סהר רמו על השכינה הקדושה וזאת המלכות שאין לה אור של עצמה כמו הלבנה, א"ל הוא ר"ן, מ"ג הוא ג"ן, היינו שהיו שנתשרר בהשכינה מתק ע"י התמונות בה אור מן ג"ן, שערי בינה, וכן כאן אגנת רמו על השכינה הקדושה שנעשה

כתוב, ולא כתוב ראה תחת ירכי בנין כך אסיר לאסתכלא בקשת סתם כזה דמנין. תאנא ויראו את אלהי ישראל. כל דאתגליא קסת עליהו בנונין ספירין נסירין מלספן לכל עיבר. משמע דכתיב ויראו את אלהי ישראל ולא כתיב ויראו אלהי ישראל [פד] א"ר יוסי כהורא דבלינא דשכינתא ומאי ניבו יהוא דאקרי נער דמשמש לשכינתא בזקשא [פה] ובג"כ את דייקא ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר. דאתרסיס ביה תחית דכתיב חד לבינתא מאינון לבנים דהוו בנוין בינאריס דמנין אתתא חדא לולית בינאריס. והוו אתיין סרכי פרעה והעלת ליה בחד לבינתא. ואתא פס ידא ואחיד ליה ואתרסיס תחית רגליו דשכינתא. וקיימא קמיה עד דהתוקד בי מקדשא דלתא. דכתיב ח) ולא זכר הדוס רגליו. רבי חייה אמר לבנת הספיר נסירותא דספיר. קלדישי בקנדישי גליפין עליין דלגלעא [ז] דמתלשא לשבעין ותריין עברי הס"ד ג) ויסדתיך בספירי. וכעלס השמים לטהר. יהי עלס השמים. א"ר אבה מה עלס השמים גליפא בשבעין יתריין ענפיין פרחין מלספן בכל עיבר. אוף הכי חיוו דהדיא עלס הכיסיס כחיוו שמיא ממש. ר' יהודה א"ר כלל אתרסיס דההוא נסירו דחיוו דמתגלפא מסטרא דשכינתא —

כתוב, ולא כתוב ראה תחת ירכי. לפיכך אסור לדסתכל בשנתגלה הקשת עליהם בנונים יפות מאירות ולוהטות לכל צד. כך נשמע שכתוב ויראו את אלהי ישראל, ולא כתוב ויראו אלהי ישראל [פד] א"ר יוסי זה אור מנורת השכינה. ומה הוא, זה שנקרא נער המשמש להשכינה בהמקדש שלמעלה [פה] ולפיכך את רוקא. ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר. שגרשם שם תרת מקימו לבנה אחת מאותן לבנים שהיו בנוים במצרים, שלטרנו אשה אחת ילדה במצרים, ויבאו ננשי פרעה והשליכו הילד בלבנה אחת. וזא כף יד מן השמים ויקח את הלבנה ורשם אותה תחת רגלי השכינה, ונתקיים שם הרושם עד שנשרף בית המקדש שלמטה, שכתוב ח) ולא זכר הדוס רגליו. ר' חייה אמר לבנת הספיר זו הארת הספיר, התנוצצת כוכבים במנורה של הרבה נרות חקוקים שהם העליונים במעלה [פז] ולוהטים לע"ב צדדים, זש"כ ג) ויסדתיך בספירי. וכעצם השמים לטהר, מהו עצם השמים, א"ר אבא כמו שעצם השמים חקיק בע"ב ענפים המתנוצצים ולוהטים בכל צד. אף כן המראה של עצם השמים הוא כמראה השמים ממש. ר' יהודה אמר הכל היה נרשם באור ההוא של המראה הנחקק מצד השכינה —

ג) וא"ר אצילי בני ישראל לא שלח ידו וגו'. אצילי בני ישראל אלו נדב ואביהו. לא שלח ידו, שסילק עונשם לאחר זמן ולא נענשו כאן. רבי יוסי אמר שדבר זה נאמר לשבח שלהם, שכתוב ויאכלו וישתו, שזנו עיניהם מאור הזה, ר' יהודה אמר אכילה ודאית אכלו וגו' את עצמם, וכאן נתקשרו למעלה, לולא שקלקלו דרכיהם אח"כ כמו שביארנו, א"ר אלעזר ואפילו ישראל בשעה היא נתתקנו, ונתקשרה בהם השכינה, וכריתות הברית ונתנית התורה הכל הו' בזמן אחד, וישראל בשעה רהיא לא ראו לעולם, ולעתיד לבוא עתיד הקב"ה להתגלות על בניו, שיראו כלם הכבוד שלו עין בעין, ככתוב כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון, וכתוב ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו וגו' :

ג) וא"ר אצילי בני ישראל לא שלח ידו וגו'. אצילי בני ישראל דא נדב ואביהו, לא שלח ידו, דסליק לון לבתר זמנא ולא אתעטשו הכא, רבי יוסי אמר מלה דא לשבחה דילתין, דכתיב ויאכלו וישתו דזנו עיניהון מנהירו דא, רבי יהודה אמר אכילה ודאית אכלו וגו' גרמייסו, והכא אתקשרו לעילא, אי לא דשמו הורחייסו לבתר כיה דלוקיימא א"ר אלעזר ואפילו ישראל כשהיא שעתא רתכשו, ואתקשרת בהו שכינתא, ודא קיימא והירייתא כלל בחד זמנא סוס, וישראל כשהיא שעתא לא חמו לעלמין, ולזמנא דאתי זמין קב"ה להתגלה על בניו, וליהמי כלל יקרא דליה עינא בעינא, דכתיב כי עין בעין יראו בשו"ס ציון, וכתיב ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו וגו' :

ד) ויאמר ה' אל משה עשה אלי הדרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה וגו'. א"ר חייה כאשר נחקק האותיות בלוחות האבן היו נראות בשני הצדדים, מצד זה ומצד זה, והלוחות מאבן ספירינין היו, ונחקקו ונתכסו באש לבנה, והאותיות היו מאש שחורה, וחוקקות היו בשני הצדדים מצד זה ומצד זה, א"ר אבא הלוחות היו בשלימותן, והאותיות היו פורחות ונראות בשתי אשות, איש לבנה ואש שחורה, שיתראה ביהר בחינת יסין ובהינת שפא"ל, שכתוב ה) ארך ימים בימינה, בשמאלה עושר וכבוד, והלא כתוב מימינו איש רת לטו, אלא מצד הגבירה היתה ונתכללה ביטין, ולפיכך היו אש לבנה ואש שחורה, רבי יצחק אמר התורה נתנה באש שחורה על גבי אש לבנה

ד) ויאמר ה' אל משה עלה אלי הסרה זהים כס והתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה וגו'. א"ר חייה כד אתגליפו התיון בלוחי אבנא הוו מתחויין בתריין סטריין, מסטרא דא ומסטרא דא, ולוחין מאבן ספיריניון הוו, והתגליפו ואתקפייין בהשא חורא ואתיוון הוו מחשא אוכמא ומתגלפן בתריין סטריין מסטרא דא ומסטרא דא, ח"ר אבא לוחין הוו בשנייהו, ואתיוון הוו טאסין ומתחויין בתריין אסין, טאש חורא וטאש אוכמא, להתחזא כחדא ימינא וכמאלא, דכתיב ה) ארך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד, והא כתיב מימינו איש רת לטו, אלא מסטרא דגבירה הוה והתכלילת בימינא ובנין כך אש חורא וטאש אוכמא, רבי יצחק אמר אורייתא אתייבית בטאש אוכמא על גבי אש חורא

מראה מקומות ט איהב ב' ג יעטי נ"ד ג 97 קטו. ד 97 פד. ט פגלי ג

זיו הזהר

עמה עתה כריתת ברית : [פד] את לרבנות השכינה הקדושה : [פה] פי' שהשכינה נתלכשה או בחמלאך סטרוין שנקרא נער, כדי שיהיה נקל להם לראות זיו אורה : בענין לבנת הספיר שבביא המעשה מאשה אחת שילדה מוכא בתרגום, ונתת בנוסח אחר : [פז] קלדישי בקנדישי, מפורשי הזהר לא מצאו משמעות תיבות האלה, ונראה לי לפרש, קלדישי משמעותו כוכבים סאירי, דהני כלדאי נקראים 'על שהיו תווים בכוכבים, והגם כג שם באות כ"ף וכאן באות ק"ף, אבל בירושלמי נזכר קלדהי בקו"ף מוכא בעדוך, ותיבת בקנדישי נראה לי כמעט בלתי ספק, שיש באן שעות הרפוס, וצ"ל בקנדילי, ובשמעות תיבה זו היא מלשון ליטויין, כי מנורה שיש בה קבוץ מהרבה נרות נקראת קנדילבר, ועל פי זה יובן באן הכונה שהלבנת הספיר היה נראה מתנוצצת בהרבה מיני קוי אור כאלו התה מנורה של קובץ הרבה כוכבים מאירים נחקקים בת :

לבנה, להכיל בדנית דיטין בשמאל, ובחנת דשמאל תתהפך ליטין, שכתוב מיטונו איש דת לטו, (6) והתורה והמצוה אשר כתבתי לדרתם, התורה, זו תורה שבכתב, והמצוה, זו תורה שבעל פה, להרתם כתיב חסר, ככתיב (3) יאל חדר דורתני, כאן יש לעיין, להרתם שי מן, אפשר האמר דרתם של ישראל, לא כן, שהרי ישראל לא נזכרו במקרא דור, אלא הרתם שי התורה והמצוה, ומה היא, זה מקום יין דמשימר (10) לפי שכל כתב של כפר העליון ישב שורה, וכשם יצאה התורה, וע"כ נקראת תורה שבכתב, וזו שכתוב אשר כתבתי להרתם, להרתם ודאי (נת) ת רה שבעל פה, זו היא תורה אחרת שנקראת תורה שבעל פה, לבי שהיא קיימת על הבה דהוא א"היא התורה שבכתב (11) לפיכך נעלה משה בכל על כל שר נבואי דאסת, שכתוב ואתנה לך, לך דוקא

(8) ויבא משה בתוך הענין ויעל אל ההר וגו', א"ר שמעון הלא הקב"ה היה בהר סיני, וכתוב ימראה כבוד ה' כאש איכלת בראש ההר, איך יכול משה לעלות אליו, אלא כתוב במשה ויבא משה בתוך הענין ויעל אל ההר, שנכנס תוך הענין כמו שמתלבש בלבוש, כן גם דיא נתלבש בענין ונכנס בתוכו, ובענין התקרב אל האש יהיה יכול להתקרב, אף כך אליהו שכתוב בו (7) ויעל אליהו בסערה השמים, וכי איך היה יכול אליהו לעלות השמימה, והלא כל השמים אין יכולים לסבף אפילו כנערן של חרדל בן הגופים שבעולם הזה, ואתה אמרת ייעל אליהו בסערה דשמים, אלא שנכנס בסערה היא ונתלבש בו באותו דסערה ועלה למעלה, וזה המיד נביא בספרו של אדם הראשון שאמר על דבר תולדות העולם, עתיד להיות דוח אחר שירד לעולם בארץ ויתלבש בגוף, ואליהו שמי, ובאיתו דגוף יתעלה, ויתפשט מזה הגוף שישאר בסערה, וגוף אחר של איר יודמן לו שיוכל להיות בין דמלאכים, וכאשר ירצה לרדת לזה העולם יתלבש בזה הגוף שנשאר בדסערה, וזוה הגוף יתגלה לבשר, ובגוף האחר יתגלה למעלה, (8) בוא וראה כאשר דנימית עיזות למקום גרור החיים, דנימית שם כן הויו של אספקלריא הבאירה, שם פיע בה האר במקום היתר עליון, ואם לא תתלבש הנשמה בזו של לבוש אחר לא תוכל להתקרב ולהסתכל באור ההוא, וסיד הדבר כמו שנותנים לנשמה לבוש שתתלבש בו שהוכל לעמיד בזה העולם, כן גם נותנים לה לבוש של זיו העליון שהיכל לעמוד בו בעולם ההוא, ולהסתכל בתוך אספקלריא המאירה היא מתוך ארץ החיים הרואה, בוא וראה משה לא היה יכול להתקרב ולדסתכל במה שסתכל, אלא כאשר נתלבש בלבוש אחר, ככתוב ויבא משה בתוך הענין ויעל אל ההר, והרגו מי במציעות עננא, ונתלבש בו כמי שמתלבש בלבוש, ובעבור זה ומושה נגש אל הערפל אשר שם האלהים, וכתב ויבא משה בתוך הענין וגו' והי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה, ויכול לסתכל במה שהסתכל, וזה הלבוש של הנשמה שאמרנו היינו מה שקראים החברים הלוקא דרבנן שמתלבשים בעולם ההוא, אותי הלקם של הצדיקים שנגז להם הקב"ה הרבה טובות ועוננים לעולם ההוא, עליהם כתוב

הויה, להכלל וימינה בשמאל, ושמאלה דלתחור וימינה דכתיב וימינו הם דת ליו (6) והתורה והמצוה אשר כתבתי להרתם התורה דת תורה שבכתב המטיב דת תורה שבעל פה להרתם כתיב חסר כד"א (3) ואל הדור סורתי הבה אית לאסתכלא להורתם דמי או תימא הורתם דישאל ללו הכי דהא ישרתל לת חדכרו דהיו קרה אלף הורתם תורה וימינה וימינו הוה, דת חתד יין דייגרה (10) צנין דכל כתיבה דסר עלאה תמן שריא ויפתן נפקא תורה וע"ד קרינן תורה שבכתב, וזה הוה אחר כתבתי להרתם, להרתם ודאי (11) תורה שבעל פה, זה הוה תורה חזרה דלקרי תורה שבעל פה, דהיו קיימא על הסוף כה דהיו תורה שבכתב (12) צנין כך חתלק משה בכל על כל שר נבואי וימינו דכתיב ואתנה לך, לך דייקא

(9) ויבא משה בתוך הענין ויעל אל ההר וגו', ח"ר שמעון וכי קב"ה דהוה צטורה דסונו, וכתיב וימראה כבוד ה' כאש איכלת בראש ההר, איך יכול משה לסלקא לנביא, אלא בימיה כתיב ויבא משה בתוך הענין ויעל אל ההר, דעתל נו עננא כמאן דתלבש בלבוש הכי נמי התלבש בעננא ועאל צנייה ובעננא התקרב נגדי אשא ויכול למקרב, אוף הכי תליה דכתיב ויבא (7) ויעל אליהו בסערה השמים וכי איך היה יכול תליה לסלקא לשמים והא כליו שמים לא יכלן למסבל אפילו גרעינא כחרדל מנויח דהיו עליה ואת חזרת ויעל אליהו בסערה השמים אלף דעתל דהוה סערה וחתלבש בזה דהוה סערה וסליק לעילא, ורוא אשכחנא בספרא דאדם קדמאה דאמר באינון תולדות דעלמא ריחא דהא יבא דיות לעליה דמרטא ויתלבש גנופא וחליהו שויה דבהוה נופא יסתלק וישתליל מניכיה וימתר דסערה, ינבא דנכורח אחרא יודמן ליה ליסווי ני ילחמי וכד ימות יתלבש דהוה נופא דישתחר דהוה עליה ויבאוי גוכח יתחוי לתתא, ובנופא אחרא יתחוי לעילא, (8) תא חוי כד סלקון דמתין לתר לרורח דמי מתהנן תמן ויזכר דהספקלריא דהיבא דהיבא מתר עליה דכלא, וחלי לה מתלבשא נשיתא צוהרע דלבושא אחרא לא תיכול להתקרבא למחוי דהוה נהורח ורוא דמלה כיה דיהבי לנשמתא לבישא דיתלבשא ביה למיקס דהוה עליה, הכי נמי יבא ליה לבושא דזכרע עלאה למיקס ביה דהוה עלמא, ולהסתכלא צנו סהוא אספקלריא דזכרע מנו סהוא ארץ החיים תא חוי משה לא יכול לקרבא לאסתכלא במה דהסתכל אלף כד התלבש בלבושא חזרה, כד"א ויבא משה בתוך הענין ויעל אל ההר, ומרגוש ציוניעית עננא והתלבש ביה כמאן דתלבש בלבושא וצנין דת ומה נגש אל הערפל אשר שם האלהים, יכתיב ויבא משה בתוך הענין וגו' והי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה, ויכול לאסתכלא במה דהסתכל, והאי לבושא דקאמין איבו מה דאמר חזריא חלוקא דרבנן דתלבשי דהוה עלמא, זכאה חלוקא דנדיקיא דגני לון קב"ה כיה ענין ועדונון להוה עלמא, עליהם כתיב

בראה כקומות (6) שמי מ, (3) שיר ג' (2) ויקק קו (7) מניס כ' (1) נח סו.

זיו הוזהר

(10) זה עולם הבנות: (11) מלשון עתה לאה: (12) תורה שבע"פ נתיסדה על התורה שבכתב, ואין בה דבר שלא יהי רסויא באורייתא:

כתיב (א) עין לא ראתה אלהים וילתך יעשה למחכה לו . כרוך ה' לעולם אמן ואמן .

כתיב (א) עין לא ראתה אלהים וילתך יעשה למחכה לו . כרוך ה' לעולם אמן ואמן .

רעיה מהימנא

רועה הנאמן

(ט) פתח רעיה תימנא יאריה . מהני שפתי תפתח וכי יגיד תהלתך . אדנ"י בהפיך אתיין דינ"א . ובנין דא ארמי ארמי מתניין דינא דמלכותא דינא . כל דינין דהאי שאלא אהדנו בית דין בני לקבל תלת אבהא . עמודא דאחזעיתא דיין אמת [5] והוא דיין לדון מסערא דאדנ"י . דתמן אינו דיין אמת . ומסערא דשם אלהים שופט . סה"ד (ג) כי אלהים שופט . מאי דיין אינון . חד לדון בנוקי שור . תימנא לדון בנוקי בור . תליחא לדון בנוקי אש רביעא לדון בנוקי אדם . ואחזעיהו לדון בדיני ארבעה שומרים . שומר האם והשואל נשא סכר והשיכר . לקבליהו דיין ארבעה . דין חלוקת השותפין דין חלוקת קרקעות . דיני עבדים ושפחות . דיני תביע ונתבע בכמה מיני תביעות של הויב ממין ונזל ואכרה . או שמויק לחברו או שהורנו . אדון הוא דקב"ה לדון בהשם אדנ"י כל מיני דינים לשפחה הרעה כי תירש גבירתה . שממנה כל נוקים נמצאים שהם מלאכי חבלה . שבהם הן נשמות הרשעים . כמו שביארו בעלי המשנה שנשמות הרשעים הן הם המויקים שבעלם . אל אחר . מויק . גולן . רשע . וכת וזנו היינו סם המות . שהיובים שבת ירפוי נזק צער יבושת להשכינה ובניה . שבת היינו ביטול תורה שבמלה מבני ישראל . ורפוי שגרמה להם שיהיו נרפים מרבדי תורה . נזק שהויקה להם בכמה נוקים של מלאכי חבלה בעלי משחית אף וחומה . וצער שריו מצערים לכנסת ישראל בעבודת כו"מ שקר שלהם . והיואומים איה אלהיך . וכמה גזרות שגולה שפחה הרעה . שנאמר בה (ד) גזלת העני בבתים . כמה ברבות גזלה שפחה הרעה מהשכינה בכבוד המס . ובכבוד כמה דינים משונים על בניה . וכמה קרבנות של בית המקדש שבמלה מדשבויה . בבושת של השכינה שנשארה ערומה מן ד' בגדי רוב שהיו מאירים מן ארבעה טורי אבן בי"ב אבנים טובות . ומעיל בכמה זנים ורמונים . וארבעה בגדי לבן שבהם היתה השכינה מתקשטת לפני המלך . וש"כ וראיתיה לזכור ברית עילם . וגזלה מן גברתה כמה סאבלים של קרבנות . שור מ' עד . זה בעל השפחה שנכנס לקמרג לבני המלך רבנו בארבעה אבות נוקין שלו . שהם עון ומשחית אף וחומה . שכלם מועדים לקלקל . בנוף שלו הרביץ על כלי המקדש . מובח מגירה שלהן ושאר כלים שרביץ עליהם ושכרם . ובשן שלו טרף ואכל כל הקרבנות סאבלי השלחן . והשאר שרם אמורים ופדרים ושירי מגדית רטס ברגליו . ובקרן שלו הרג כהנים ולוים . הרם הגל . דלל סבלה נריה . דבור זו נקבה הרעה לילית . בכית שיהא שחיא בית דס"ד . תפסה להשכינה ובניה בגלות שלה . ואסרה אותם בכמה שלשלאות יודים מירדק לאחור . ההבער זו זונה שהיא רבער דהיינו אש . ויצת אש בעיין . אחר כך קם האדם בליעל הרשע . רביעי לאבית נוקין . שנאמר בו אדם מ' עד לעולם בין ער בין ישן . ושלח את בעירו יטרף והשחית וגרע כרמים ונעם שכורשלים והשחית

(ט) פתח רעיה תימנא יאריה . מהני שפתי תפתח וכי יגיד תהלתך . אדנ"י בהפיך אתיין דינ"א . ובנין דא ארמי ארמי מתניין דינא דמלכותא דינא . כל דינין דהאי שאלא אהדנו בית דין בני לקבל תלת אבהא . עמודא דאחזעיתא דיין אמת [5] והוא דיין לדון מסערא דאדנ"י . דתמן אינו דיין אמת . ומסערא דשם אלהים שופט . סה"ד (ג) כי אלהים שופט . מאי דיין אינון . חד לדון בנוקי שור . תימנא לדון בנוקי בור . תליחא לדון בנוקי אש רביעא לדון בנוקי אדם . ואחזעיהו לדון בדיני ארבעה שומרים . שומר האם והשואל נשא סכר והשיכר . לקבליהו דיין ארבעה . דין חלוקת השותפין דין חלוקת קרקעות . דיני עבדים ושפחות . דיני תביע ונתבע בכמה מיני תביעות של הויב ממין ונזל ואכרה . או שמויק לחברו או שהורנו . אדון הוא דקב"ה לדון בהשם אדנ"י כל מיני דינים לשפחה הרעה כי תירש גבירתה . שממנה כל נוקים נמצאים שהם מלאכי חבלה . שבהם הן נשמות הרשעים . כמו שביארו בעלי המשנה שנשמות הרשעים הן הם המויקים שבעלם . אל אחר . מויק . גולן . רשע . וכת וזנו היינו סם המות . שהיובים שבת ירפוי נזק צער יבושת להשכינה ובניה . שבת היינו ביטול תורה שבמלה מבני ישראל . ורפוי שגרמה להם שיהיו נרפים מרבדי תורה . נזק שהויקה להם בכמה נוקים של מלאכי חבלה בעלי משחית אף וחומה . וצער שריו מצערים לכנסת ישראל בעבודת כו"מ שקר שלהם . והיואומים איה אלהיך . וכמה גזרות שגולה שפחה הרעה . שנאמר בה (ד) גזלת העני בבתים . כמה ברבות גזלה שפחה הרעה מהשכינה בכבוד המס . ובכבוד כמה דינים משונים על בניה . וכמה קרבנות של בית המקדש שבמלה מדשבויה . בבושת של השכינה שנשארה ערומה מן ד' בגדי רוב שהיו מאירים מן ארבעה טורי אבן בי"ב אבנים טובות . ומעיל בכמה זנים ורמונים . וארבעה בגדי לבן שבהם היתה השכינה מתקשטת לפני המלך . וש"כ וראיתיה לזכור ברית עילם . וגזלה מן גברתה כמה סאבלים של קרבנות . שור מ' עד . זה בעל השפחה שנכנס לקמרג לבני המלך רבנו בארבעה אבות נוקין שלו . שהם עון ומשחית אף וחומה . שכלם מועדים לקלקל . בנוף שלו הרביץ על כלי המקדש . מובח מגירה שלהן ושאר כלים שרביץ עליהם ושכרם . ובשן שלו טרף ואכל כל הקרבנות סאבלי השלחן . והשאר שרם אמורים ופדרים ושירי מגדית רטס ברגליו . ובקרן שלו הרג כהנים ולוים . הרם הגל . דלל סבלה נריה . דבור זו נקבה הרעה לילית . בכית שיהא שחיא בית דס"ד . תפסה להשכינה ובניה בגלות שלה . ואסרה אותם בכמה שלשלאות יודים מירדק לאחור . ההבער זו זונה שהיא רבער דהיינו אש . ויצת אש בעיין . אחר כך קם האדם בליעל הרשע . רביעי לאבית נוקין . שנאמר בו אדם מ' עד לעולם בין ער בין ישן . ושלח את בעירו יטרף והשחית וגרע כרמים ונעם שכורשלים והשחית

מראה מקומות (א) יעשי ס"ד ט דף ק"ח (ג) תניס ע"ה (ד) יעשי" ג'

זיו הזהר

[5] היינו מרת הרחמים בכתוב תתן אמת ליעקב :

והשחית הכל, רבון העולמים אתה ותורתך אמת, קימה ועורך בדינים עליהם:

א) כ"י ינצו אנשים, אלו כובאל וסמאל, וננפי אשה הרה, זו כנסת ישראל, יוצאו ילדיה כנלת, ענש יענשו, זה כסאל, כאשר ישית עליו בעל האשה, זה הקב"ה:

ב) לא תטה משפט אביונך כריבו, כל דיון שאינו דן דין אמת לאמתו, זה הוא כאילו השליט כסמאל בעולם:

ג) ותשלך אמת ארצה, והפיל לשכינה נמי, ומדוק את הדינים בת זוגו של סמאל עם סמאל, בכמים דין אמת הוא כדוק שבת שקר, דין אמת היינו עמוד האמצעי, שפת שקר דינו ניהנם וסמאל, ובשביל זה הדין שיושב לרון נידנם פתיחה משמאלו, בת זוגו של סמאל, וחרב על צוארו, סלאך הכות, סמאל לאחורו כמעל לצוארו, וכן ערך פתוח לימינו, וע' החיים פתוח לפניו על ראשו, אם הוא דן דין שקר כשליט עליו סלאך המות ושוחט אותו, אח"כ שורפו כגירגם, ואם דן דין אמת הקב"ה כסניטס בנין ערו, ומטעים לו מעץ דהיים, שכתוב עליו ולקח גם מעץ הדיים ואכל וחי לעולם, והוא נברא ברת רה שנאמר בה עץ חיים היא למהויקם בה -:

ד) מודבר שקר תרחק ונ', מצוה זו להשוות הבעלי דינים ולהתרחק מדבר שקר, שלא יאמרו משוא פנים יש בדבר, שדקב"ה נאמר בו אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד, בסופי תיבות אהר, זה הדין צריך להיות כרמיון דאהר שהוא ה' אהר, שלא יקח שחד, ויהיה הוא בעורתו האשיות בדיון שני הבעלי דינים כאהר, ולא יטה דין לזה יותר מזה, אי"א כמסקל אהר, עד שקבלו עליהם הדין -:

ה) ראשית בכירי אדמתך תביא בית ה' אלהיך, מצוה זו להביא בכורים לבית המקדש, ישראל נמשלים לפרי העץ ולתבואה, שנאמר בהם ראשית בכורי אדמתך ונ', וכך נאמר בישראל (ו) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, לאהר לקיפתו מן הגלות עשורו, ויהיו נקראים קדש לה', ועוד נקראים ישראל עץ הגדול והתקוף וסוון לכלם בו, בהם התורה שהיא כזן למעלה, ברם הפלא שהיא סוון למטה [66] ואפילו המלאכים אין להם מון אלא על ידי ישראל, שאם לא היו ישראל עוסקים בתורה לא היה יורד להם מון מצד התורה שנכשלה לעץ, ככתוב (ו) עץ הדיים היא למהויקם בה, ונמשלה לכרי העץ היינו המצות שבה, וכן גם נמשלה התורה לבים ולאש, ולא היה יורד מים כלמעלה, והשמש שרוא אש לא היה יורד לבשל פירות העץ אלא בשביל ישראל, ובעביר זה נאמר בישראל ח) ההאנה הנטר פניה, אלו בעלי מצות, הנכנים סמדר נתנו ריה, כאשר מתחילים לעשות תשובה, יפיד נאמר בישראל קיטי לך דעיתי יפתי ולכי לך, מן הגלות, ע"כ ר"ם, ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

ושני כלה, רבון עליא אנת קבוס ואורייתך קסוס, קוס אתער בדינין עלייכו

א) כ"י ינצו אנשים אלון מיכהל וסמאל, וננפו אשה הרה, דא כנסת ישראל וילאו ילדיה כנלות, ענש יענשו, דא סאל, כאשר ישית עליו בעל האשה, דא קב"ה:

ב) לא תטה משפט אביונך כריבו, כל דיון דלא דן דין אמת להימו דא חיכוו כאילו חשליט לסמאל בעליא

ג) ותשלך אמת ארצה ותפיל לשכינה עיזים, ויקוס גיהנס בת זוגיה דסמאל עם סמאל כהתך דדין חמת יוקוס שפת שקר, דין חמת עיזודל דלוינשיתא, שפת שקר גיהנס וסמאל, ובנין דא כד דיון דן דין גיהנס פתיחה משאלו, בת זוגיה דסמאל, ומרב על לצוארו מלאך היות סמאל מאחוריו מעל לצוארו, וכן ערו פתוח לימינו וכן המייס פתוח לקיפו על רישו, או דן דינא דשקרא גיטע עליה מלאך המות ושוחט ליה, ולבדר אוקיד ליה כגיהנס, וחי דן דין אמת קב"ה ייעול ליה לנן ערו וחשטיס ליה מאילנא דחי דכתיב עליה ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם דלפתכרי כחיייתא דלפתור כס עץ חיים היא למחויקס בה -

ד) מודבר שקר תרחק ונ', פקודה דא להשוות הבעלי דינין ולהתרחק מדבר שקר, דלא יימרון משוא פנים יש בדבר, דקב"ה התיר ביה אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד, בסופי תיבות אהר, האי דיון צריך להיות כרימיון דאהר שהוא ה' אהר, דלא יקח שחד, ויהיה חיכוו כרימיון דאהר דהיינו שני הבעלי דינים כאחד ולא יטה דינא לזה יותר מן דא, אלא כמקלל אהר, עד דיקבלון דינא -:

ה) ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך, פקודה דא להביא בכורים לבית המקדש, ישראל אינון מבלין נחילן ולתבואה דלפתור כסוון ראשית בכורי הדייקך ונ', והכי אפתח בישראל (ו) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, לאהר לקיפתו מן גלותא עשורו, ויתקראון קדש לה', הו חתקראון ישראל חילנא רבא ותקוף ייזון לכלם בו, ביה חיייתא דאיהי חיונה לעילא, ביה לנתא דהיינו חיונה לתתא [66] ואפילו מלאכין לית לון חיונה הלא עני ירא ישראל דאי לאו דישראל יעסקון באורייתא לא הוה נחית לין חיונה מסטר דאורייתא דהיינו לעץ סה"ד (ו) עץ חיים היא למחויקם בה והמתילא לאיבה דאיהי מיניה והכי חמתילא חיייתא לייאז ונלשא, ולא הוה כהית ייה ילגילא ומתה דהיינו חסה לא הוה נחית לבשלא פתית החינן אלא בנין ישראל, ובנין דא אפתח בישראל ח) ההאנה הנטר פניה אלון מארי מלות והנכנים סמדר נתנו ריה, כאשר מתחילים לעשות תשובה, ויפיד נאמר בישראל קיטי לך דעיתי יפתי ולכי לך, מן גלותא.. ע"כ ר"ם, ברוך ה' לעולם אמן ואמן

מראה סקומות 66 97 קיד, 67 קי, 68 דנאל ת' 77 דר קי, 78 דק קא 79 ימ' ג' 80 מטי ג' 81 תר כ"י

זיו הזהר

[66] תורה מסכיבה שפע של סוון רוחני להנשמה, ותפלה מסכיבה שפע של סוון גשמי להגוף שלשמה, ולכן גם סוון לסלאכי סעלו נשפע דייקא ככה התורה שעוסקים בה ישראל:

א) דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי א"ר שמעון כל מי שמבקש לעמל במצוה ולעמל בעבודת הקב"ה צריך שלא יעמל בזה ריקם וברנם. רק נצרך לו לאדם לעמל בזה כראוי לפי כחו. כמו שכתוב איש כמתנת ידו וגו'. ואפשר האמר הלא כתוב (ג) לבו שברו ואכלו ולבו שברו בלא כסף ובלא מחור יין וחלב, שזה הוא כחנם. והוא בעבודת הקב"ה. איך לעמל בתורה כל מי שרוצה זוכה בה. ולעמל ביריעת הקב"ה כל מי שרוצה זוכה בו בלי שכר כלל. אבל לעמל בעבודת הקב"ה במה שהתלה במעשה אסור לקחת לו על הנם וריקם. לפי שאינו זוכה במעשה ההוא כלל להמשיך עליו רוח קדישה, אלא בשכר ש"ם: בספר חכמת הכספים שלמד אשמודי לש"טה המרץ נמצא. כל מי שרוצה לעמל ההעביר מעליו רוח הטומאה ולהכניע אותו הרוח. פעולד הוא שרוצה לעמל בו צריך לקנותו בשכר שלם בכל מה שבקשו ממנו. בין מעט בין הרבה. לפי שרוח הטימאה נודבן תמיד בחנם וריקם. ונמכר בלי שכר. ומכריח לאנשים לשרות עליהם. ומפיה איתם צדור עמהם ככמה מיני פתוי. בכמה דרכים יעקש אתם שידורו עמהם. ורוח הקדושה לא כן. אלא בשכר שלם ובעמל רב וגדול. ובמהרת ניפו ובמהרת משכנו וברצון הרב ודנפש. והלואי שיוכל להרויח לו שישים מדרו עמי. ועם כל זה צריך הזהר ללכת בדרך הישר שיא נטמה לימיו וישמאל. ואם לא מיר נסתלק ממנו ונתרחק ממנו. ואינו יכול להרויח לו כמקדש. וע"כ כתיב ויקחו לי תרומה [א] מאת כל איש. מזה שנקרא איש שמתגבר על יצרו. וכל מי שמתגבר על יצרו נקרא איש. אשר ידבנו לבו. מהו אשר ידבנו לבו. אלא שהקב"ה רוצה בו. ככתיב לך אמר לבני צור לבבני. וטוב לב. ויטב לבו. כלם בהקב"ה מדבר [ב] אף כאן אשר ידבנו לבו מני תקחו את תרומתי. שהרי שם אני נמצא ולא במקום אחר. והמה נדע שהקב"ה רוצה בו וישים משכנו בו. כאשר נראה שרצון איש הוא לדרף ולעמל אחרי עבודת הקב"ה בלבו בנפשו ובמארו. וראי נדע בו ששורה עליו השכינה. ואו צדוים לקנות האיש ההוא בכסף מלא להתגבר עמו ילמד ממנו. ועל כן היו אימרים דקדמונים וקנר לך חבר. בשכר שלם נצרך לקנותו. כדי לזכות בהשכינה. עד כאן אזהרה שצריך לדרף אחר הזכאי ולקנותו ובכחו כן וכאי הוא צריך לדרף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם. בשביל שוסיר ממנו וזהם הדוא ויכניע צר הנוכח ויתקן לנפשו. לפי שיהיה נחשב עליו כאילו הוא בראי. וזה הוא השבח שיתעלה בו כבודו של הקב"ה יותר משבח אחר. והתעלות הזאת היא יתרה מהכל. מפני מה. לפי שהיא גרם להכניע לצד הטומאה ולהעלות כבודו של הקב"ה. ולכך כתוב באהרן (ג) ויביים השיב מעין. וכתוב ברייתי היתה אתו החיים והשלום. בוא וראה כל מי שאוהו ביד הרשע ומתייע בו שיעזב דרכו הרע. הוא נתעלה בשלשד שבחים מה שלא נתעלה כך איש אחר. כי הוא

א) דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי א"ר שמעון האו מאן דבעי לאסתדלא בימיו ולאסתדלא ביה בקב"ה אנפריך דלא ישתדל ביה צדיקיא ובזנגא חלא אלצריך ליה לבר נש לאסתדלא ביה כדקא יאות כפוס חיליה כיה דכתיב איש כמתנת ידו וגו' ואי תימא הכ כתיב (ג) לבו שברו ואכלו ולבו שברו בלא כסף ובלא מחור יין וחלב. דהאי איהו בזנגא ואיהו אשתדיותא דקב"ה חלה השתדיותא דחוריותא כל יואן דבעי זכי ביה אשתדלותא דקב"ה לאידע ליה כל מאן דבעי זכי ביה בלא אגרא כלל אכל השתדלותא דקב"ה דקיימא בעיכדא חסיר לנעלא ליה ליינגא וצדיקיא בגין דלא זכי ביה עובדא כלל לאמסכא עליה רוחא דקדשא אלא באגר שלים: בספרא דהרשי רלוויף אשמדאי לשליים מלכא כל מאן דבעי לאסתדלא להעבירא מניה רוח וחסכא ילאכפיר לחסא ההרא חסרא עובדא דבעי לאסתדלא ביה בעי לחקני ליה באגר שלים בכל מה דיבעון מניה בין ועיר בין רב בגין דרוח מחכא איהו אדיון מדור בזנגא וצדיקיא יואדבן בלא אגרא ואגים לבני נשא לישרא עליהו ומפתי לון לדיירא עמיון בכמה פתויין. בכמה אורחיון סמי לון לשוואה דיוכיה עתיון. ורוח קודשת לאו הכי אלא באגר שלים ובאסתדליתא רב וסגי ובאסתכותא דגרימיה ובאסתכותא דמשכניה ובכשיותא דלביה וכפסיה. ולואי דוכל לידייה ליה דישו מדיריה עתיו. ועכ"ד דיך בצורח יוסר דלא יסעי לימינא ילמחאלא ואי לאו חיד אסתלק מניה ואתרחק מניה ולא יכל לתרוח ליה כדבקדמיתא וע"ד כתיב ויקחו לי תרומה [א] מאת כל איש ויהוה דחקיה איש דאתגבר על יצרו. וכל מאן דאתגבר על יצרו חקרי איש. אשר ידבנו לבו. מאי אשר ידבנו לבו אלא דיתרעו ביה קב"ה. כדא לך אחר לבי. לור לבני וסוב לב. וייסב לבו. כלכו בקב"ה קאמר [ב] אוף הכא אשר ידבנו לבו מניה תקחו את תרומתי. דהא תמן אסתכח ולא באגר אחרא. ויינא ידעיין דהא קב"ה אחרעי ביה ושוו מדווכיה ביה כד חמיין דרעותא דהוא בר נש ליורדק ולאסתדלא אבתריה דקב"ה בצדיה בכפסיה וברעיותיה ודאי תמן ידעיין דשריא ביה שכינתא דיון בעיין למקני יהוא בר נש בכסף שלים לאתחברא צדיה ולמילף מניה. וע"ד קדמאי הוו אמרי וקגה לך חבר. באגר שלים בעי למקני ליה בגין למזכי צדיכותא עד הכא בעי למרדק צטר זכאה ולמקני ליה. אוף הכי יהוא זכאה בעי למרדק צטר חייבא ולמקני ליה באגר שלים. בגין דיעביר מניה יהוא זוסמא ויתכפיר סערא אחרא ויעביר לנפסיה בגין דיתחשב עליה כאילו הוא ציר ליה ודא איהו שבהא דיסתלק ביה יקרא דקב"ה יתיר משבהא אחרא. ואסתלקותא דא יתיר מכלא. מאי טעמא בגין דלויכו גרים לאכפיר סערא אחרא ולאסתלקא יקרא דקב"ה. ועל דא כתיב באהרן (ג) ורכים חסוב משון. וכתיב ברייתי היתה אתו החיים והשלום. תא חזי כל מאן דאמיד בידא דחייבא ואשתדל ביה למשכק אורחא ציסא. איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בג"כ אחרא.

גרים
נראה בקומות (א) דף קמ. (ב) יפ"י ג"ס (ג) מ"א"י כ'

זו הזהר

פרישת תרומה [א] דרש ויקחו לי משלשון קוהה וקנין. פ"י לקנות המצות בכסף ולא בחנם: [ב] כי הוא לבו של רעולם כלו שנוכח מסנו חיות לכל העולם כמו סן הלב שבגוף לכל אברי הגוף: